

**Jilid III
Bil. 48**

**Hari Selasa
19hb November, 1985**

PENYATA RASMI PARLIMEN
PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN RAKYAT
HOUSE OF REPRESENTATIVES

PARLIMEN KEENAM
Sixth Parliament

PENGGAL KETIGA
Third Session

KANDUNGANNYA

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN
[Ruangan 7521]

ISI UCAPAN AHLI DARI PASIR PUTEH—DAKWAAN TUAN LIM KIT SIANG
[Ruangan 7559]

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Perbekalan, 1986:

Jawatankuasa—

Jadual:

Maksud B. 19 [Ruangan 7589]

Maksud B. 20 [Ruangan 7623]

USUL:

Anggaran Pembangunan, 1986:

Jawatankuasa—

Maksud P. 19 [Ruangan 7589]

Maksud P. 20 [Ruangan 7623]

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT YANG KEENAM

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG KETIGA

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang Dipertua, TAN SRI DATO' MOHAMED ZAHIR BIN HAJI ISMAIL, P.M.N., S.P.M.K., D.S.D.K., J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Pertahanan, DATO' SERI DR MAHATHIR BIN MOHAMAD, S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S., S.P.M.J., D.P., D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T., D.U.N.M. (Kubang Pasu).

„ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri, DATO MUSA HITAM, S.P.M.J., S.S.I.J., S.P.M.S., D.U.N.M., S.P.N.S. (Panti).

Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATO' DR NEO YEE PAN, S.P.M.J., B.S.I. (Muar).

„ Menteri Kerjaraya, DATO' S. SAMY VELLU, S.P.M.J., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungei Siput).

„ Menteri Luar Negeri, Y.B.M. TENGKU DATO' AHMAD RITHAUDDEEN AL-HAJ BIN TENGKU ISMAIL, S.P.M.P., S.S.A.P., P.M.K. (Kota Bharu).

„ Menteri Perdagangan dan Perindustrian, Y.B.M. TENGKU TAN SRI RAZALEIGH HAMZAH, D.K., P.S.M., S.P.M.K., S.S.A.P., S.P.M.S. (Ulu Kelantan).

„ Menteri Pengangkutan, TAN SRI CHONG HON NYAN, P.S.M., D.G.S.M., J.M.N. (Batu Berendam).

„ Menteri Perusahaan Utama, DATO' PAUL LEONG KHEE SEONG, D.P.C.M. (Taiping).

„ Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATUK LEO MOGGIE ANAK IROK, P.N.B.S. (Kanowit).

„ Menteri Perusahaan Awam, DATIN PADUKA RAFIDAH AZIZ, D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar).

„ Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, DATUK DR SULAIMAN BIN HAJI DAUD, P.N.B.S., J.B.S. (Santubong).

„ Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar, DATUK SERI SANUSI BIN JUNID, D.S.D.K., D.G.S.M., S.M.K. (Jerlun-Langkawi).

„ Menteri Pelajaran, DATUK ABDULLAH BIN HAJI AHMAD BADAWI, D.M.P.N., D.J.N., K.M.N. (Kepala Batas).

„ Menteri Penerangan, DATO' RAIS YATIM, D.S.N.S. (Jelebu).

Yang Berhormat Menteri Buruh, DATO' MAK HON KAM, D.P.M.P., J.M.N. (Tanjong Malim).

- „ Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, DATUK SERI MOHD. ADIB BIN HAJI MOHD. ADAM, D.G.S.M. (Alor Gajah).
- „ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, DATUK AMAR STEPHEN YONG KUET TZE, D.A., P.N.B.S. (Padawan).
- „ Menteri Kesihatan, DATO CHIN HON NGIAN, D.S.I.J., S.M.J. (Rengam).
- „ Menteri Wilayah Persekutuan, DATO SHAHRIR BIN ABDUL SAMAD, D.P.M.J., P.I.S. (Johor Bahru).
- „ Menteri Pertanian, TUAN ANWAR BIN HAJI IBRAHIM (Permatang Pauh).
- „ Menteri Kehakiman dan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATUK DR JAMES P. ONGKILI, S.P.D.K., D.I.M.P. (Tuaran).
- „ Menteri Kebajikan Masyarakat, DATO' ABU HASSAN BIN HAJI OMAR, D.P.M.S., S.M.T., P.I.S. (Kuala Selangor).
- „ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO MOHAMED KHALIL BIN YAAKOB, D.S.A.P., J.S.M. (Maran).
- „ Menteri Kewangan, TUAN DAIM ZAINUDDIN (Kuala Muda).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, DATO' CHAN SIANG SUN, D.I.M.P., J.S.M., A.M.N., P.J.K., J.P. (Bentong).
- „ Timbalan Menteri Pertanian, DR GOH CHENG TEIK (Nibong Tebal).
- „ Timbalan Menteri Kesihatan, DATO' K. PATHMANABAN, D.S.N.S., K.M.N. (Telok Kemang).
- „ Timbalan Menteri Buruh, DATO' HAJI ZAKARIA BIN HAJI ABDUL RAHMAN, D.P.M.T., K.M.N., P.J.K. (Besut).
- „ Timbalan Menteri Buruh, DATUK WILLIAM LYE CHEE HIEN, P.G.D.K. (Gaya).
- „ Timbalan Menteri Pelajaran, TUAN BUJANG BIN HAJI ULIS (Simunjan).
- „ Timbalan Menteri Pertahanan, DATO ABANG ABU BAKAR BIN DATU BANDAR ABANG HAJI MUSTAPHA, J.M.N. (Paloh).
- „ Timbalan Menteri Pertanian, TUAN LUHAT WAN (Baram).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, TUAN MOHD. KASSIM BIN AHMED (Machang).
- „ Timbalan Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, DATIN PADUKA CHOW POH KHENG *alias* ROSEMARY CHONG, D.P.M.S. (Ulu Langat).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, PUAN SHARIFFAH DORAH BINTI DATO' SYED MOHAMMED, S.M.J., A.M.N., P.I.S., B.S.I. (Semerah).

- Yang Berhormat Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, TUAN MUHYIDDIN BIN HAJI MOHD. YASSIN, S.M.J., P.I.S., B.S.I. (Pagoh).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATO S. SUBRAMANIAM, S.M.J. (Segamat).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO DR TAN TIONG HONG, D.S.A.P. (Raub).
- „ Timbalan Menteri Pengangkutan, PUAN HAJAH RAHMAH BINTI OTHMAN, J.S.M., S.M.S., A.M.N., P.J.K. (Selayang).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO SABBARUDDIN CHIK, D.S.A.P., S.M.S. (Temerloh).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, PUAN NAPSIAH BINTI OMAR (Kuala Pilah).
- „ Timbalan Menteri Luar Negeri, TUAN ABDUL KADIR BIN HAJI SHEIKH FADZIR, A.M.K. (Kulim-Bandar Baru).
- „ Timbalan Menteri Dalam Negeri, TUAN RADZI BIN SHEIKH AHMAD (Kangar).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, DATO' OO GIN SUN, S.D.K., A.M.K., J.P. (Alor Setar).
- „ Timbalan Menteri Wilayah Persekutuan, TUAN AHMAD SHAH BIN DATUK HUSSEIN TAMBAKAU, B.S.K. (Keningau).
- „ Timbalan Menteri Kerjaraya, DATO ZAINAL ABIDIN BIN ZIN, P.M.P. (Bagan Serai).
- „ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, TUAN MEGAT JUNID BIN MEGAT AYOB, A.M.P., A.M.K. (Hilir Perak).
- „ Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, TUAN HAJI ABDUL RAHIM BIN ABU BAKAR, S.M.P., A.M.N. (Kuantan).
- „ Timbalan Menteri Pelajaran, DATO' DR LING LIONG SIK, D.P.M.P. (Mata Kuching).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' LEE KIM SAI, D.P.M.S., P.P.N. (Ulu Selangor).
- „ Timbalan Menteri Perusahaan Awam, TUAN DAUD BIN DATO' HAJI TAHA (Batu Pahat).
- „ Timbalan Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar, TUAN ABDILLAH BIN HAJI ABDUL HAMID (Silam).
- „ Timbalan Yang di-Pertua, DR ABDUL HAMID BIN PAWANTEH (Arau).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN LAW HIENG DING, P.B.S. (Sarikei).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebajikan Masyarakat, TUAN JAWAN ANAK EMPALING, K.M.N. (Rajang).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Perusahaan Awam, TUAN HUSSEIN BIN MAHMUD (Tanah Merah).

- Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos,
TUAN AU HOW CHEONG, K.M.N., A.M.P. (Telok Anson).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Negara dan
Luar Bandar, TUAN MOHD. TAJOL ROSLI BIN MOHD. GHAZALI,
A.M.P. (Gerik).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan, Belia dan
Sukan, TUAN AWANG BIN JABAR, A.M.N., P.J.K. (Dungun).
- „ Setiausaha Parlimen Jabatan Perdana Menteri, TUAN MUSTAFFA
BIN MOHAMMAD, S.M.J., K.M.N., P.I.S., B.S.I. (Sri Gading).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, TUAN YEOH POH
SAN (Petaling).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kemajuan Tanah dan
Kemajuan Wilayah, TUAN HAJI DUSUKI BIN HAJI AHMAD
(Tumpat).
- „ TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA (Jasin).
- „ TUAN ABDUL GHANI BIN MISBAH, P.P.N., B.S.K., A.S.D.K.
(Kinabatangan).
- „ DATO ABDUL MANAN BIN OTHMAN, D.P.M.T., P.P.T. (Kuala
Terengganu).
- „ TUAN ABDUL RAHMAN BIN SULIMAN (Parit Buntar).
- „ DATUK PATINGGI HAJI ABDUL TAIB BIN MAHMUD, D.P., D.A.,
S.P.M.J., P.G.D.K. (Samarahan).
- „ DATUK HAJI ABU BAKAR BIN UMAR, D.S.K.D., S.D.K. (Kota Setar).
- „ TUAN HAJI AFFANDY BIN TUN HAJI MOHD. FUAD STEPHENS
(Marudu).
- „ TUAN AHMED HAMBAL BIN YEOP MAJLIS, P.P.T. (Parit).
- „ DATIN PADUKA HAJAH AISHAH BINTI HAJI ABDUL GHANI,
D.P.M.S., J.M.N. (Kuala Langat).
- „ DATUK ALFRED JABU ANAK NUMPANG, P.N.B.S., K.M.N. (Betong).
- „ TUAN ALIAS BIN MD. ALI, P.J.K. (Ulu Terengganu).
- „ TUAN ANDREW JANGGI MUYANG (Lubok Antu).
- „ TUAN HAJI AZHARUL ABIDIN BIN HAJI ABDUL RAHIM, A.M.P.
(Batang Padang).
- „ TUAN BAHARI BIN HARON (Labis).
- „ TUAN BAHAROM BIN HAJI BAKAR (Padang Terap).
- „ TUAN BAN HON KEONG (Batu Gajah).
- „ DR GEORGE CHAN HONG NAM (Lambir).
- „ TUAN CHAN KOK KIT (Sungai Besi).
- „ DR CHEN MAN HIN (Seremban).

Yang Berhormat DATO MICHAEL CHEN WING SUM, D.P.M.S. (Beruas).

- „ TUAN PETER CHIN GAN OON, P.M.P. (Ipoh).
- „ DATUK CLARENCE E. MANSUL, P.G.D.K. (Penampang).
- „ DATUK EDMUND LANGGU ANAK SAGA, P.N.B.S., P.B.S. (Saratok).
- „ DATUK EDWIN ANAK TANGKUN, P.N.B.S., P.B.S., A.B.S. (Batang Lupar).
- „ TUAN FUNG KET WING (Sandakan).
- „ TUAN NEWMAN GABAN (Bandau).
- „ TUAN GOOI HOCK SENG (Bukit Bendera).
- „ TUAN V. GOVINDARAJ, A.M.N., P.J.K. (Pelabuhan Kelang).
- „ DATUK HARRIS BIN MOHD. SALLEH, S.P.D.K., S.P.M.J. (Ulu Padas).
- „ TUAN HASSAN BIN HAJI MOHAMED, K.M.N., A.M.N. (Rantau Panjang).
- „ TUAN HASSAN ALBAN BIN HAJI SANDUKONG, J.P. (Labuk Sugut).
- „ DATO DR HEE TIEN LAI, D.S.I.J., A.M.N., P.I.S., B.S.I., J.P. (Ayer Hitam).
- „ TUAN IBRAHIM AZMI BIN HASSAN (Kuala Nerus).
- „ TUAN ISMAIL BIN ARSHAD, A.M.K. (Jerai).
- „ TUAN ISMAIL *alias* MANSOR BIN SAID, A.M.N. (Kemaman).
- „ DATO JAMALUDDIN BIN HAJI SUHAIMI, D.P.M.S., A.M.N., P.J.K. (Sabak Bernam).
- „ TUAN JUSTINE ANAK JINGGUT (Ulu Rajang).
- „ DATO' SRI HAJI KAMARUDDIN BIN HAJI MOHD. ISA, S.P.M.P., K.M.N., J.P. (Larut).
- „ TUAN KAN YAU FA, A.S.D.K. (Tawau).
- „ TUAN KARPAL SINGH (Jelutong).
- „ TUAN KHADRI BIN SABRAN (Tenggaroh).
- „ TUAN MARK KODING (Kinabalu).
- „ DR KOH TSU KOON (Tanjong).
- „ DATO LEE BOON PENG, D.S.N.S., A.M.N., P.J.K., J.P. (Mantin).
- „ TUAN LEE LAM THYE (Kuala Lumpur Bandar).
- „ DR LEO MICHAEL TOYAD (Mukah).
- „ DATUK LEONARD LINGGI ANAK JUGAH, P.N.B.S., P.B.S. (Kapit).
- „ DATO LEW SIP HON, D.P.M.S., J.M.N. (Shah Alam).
- „ TUAN LIM KIT SIANG (Kota Melaka).
- „ TUAN LIM LIANG SENG, P.P.T. (Kinta).

Yang Berhormat TUAN LING SIE MING (Sibu).

- „ TUAN MAMAT GHAZALEE BIN ABDUL RAHMAN, S.M.T., P.J.K. (Ulu Nerus).
- „ DATO' HAJI MOHAMED BIN HAJI ALI, D.J.M.K., K.M.N., A.M.N., P.B. (Nilam Puri).
- „ TUAN MOHAMED AMIN BIN HAJI DAUD, A.M.N. (Pekan).
- „ DATO' MOHAMED BIN RAHMAT, S.P.M.J., S.S.I.J., P.N.B.S., K.M.N. (Pulai).
- „ TUAN MOHAMED RAZLAN BIN HAJI ABDUL HAMID, P.P.N., P.P.T. (Matang).
- „ DATO HAJI MOHAMED SUHAIMI BIN DATO HAJI KAMARUDDIN, D.P.M.S., A.M.N. (Sepang).
- „ DATO' HAJI MOHAMMAD ABU BAKAR BIN RAUTIN IBRAHIM, D.S.D.K., K.M.N. (Kuala Kedah).
- „ TUAN MOHAMMAD IDRIS BIN MOHAMMAD BASRI (Setapak).
- „ DATO MOHAMMAD YAHYA BIN LAMPONG, A.S.D.K. (Kota Belud).
- „ TUAN MOHAMMED YUSSOF BIN HAJI YAKOB (Hilir Padas).
- „ TUAN HAJI MOHD. ZAIN BIN ABDULLAH, S.M.K. (Bachok).
- „ TUAN MOKHTARAM BIN RABIDIN, A.M.N., P.P.N., P.I.S. (Pontian).
- „ TAN SRI HAJI MUHAMMAD GHAZALI BIN SHAFIE, P.M.N., S.S.A.P., S.I.M.P., S.P.D.K. (Lipis).
- „ TUAN MUTANG TAGAL (Bukit Mas).
- „ TUAN NG CHENG KUAI (Lumut).
- „ DATO' HAJI NGAH BIN HAJI ABDUL RAHMAN, S.P.M.J., S.S.I.J., P.I.S., B.S.I., A.M.N., J.P. (Ledang).
- „ TUAN HAJI NIK ABDUL AZIZ BIN NIK MAT, K.M.N., J.P. (Pengkalan Chepa).
- „ DATO' DR NIK HUSSAIN BIN ABDUL RAHMAN, D.P.M.K., K.M.N. (Kuala Krai).
- „ TUAN OMAR BIN ABDULLAH (Tampin).
- „ TUAN OTHMAN BIN ABDUL (Ulu Muda).
- „ DATUK PENGIRAN OTHMAN BIN HAJI PENGIRAN RAUF, P.G.D.K., A.D.K. (Kimanis).
- „ TUAN PATRICK ANEK UREN (Mas Gading).
- „ TUAN QUAH WEE LIAM, P.I.S., B.S.I. (Kluang).
- „ TUAN RICHARD DAMPENG ANAK LAKI (Serian).
- „ DATO' HAJI SAIDIN BIN HAJI MAT PIAH, D.P.M.P., P.M.P., A.M.N., P.J.K. (Padang Rengas).

Yang Berhormat TUAN SEOW HUN KHIM (Bukit Mertajam).

- „ TUAN HAJI SEROJI BIN HAJI HARON, A.M.N., P.P.N., B.K.M. (Baling).
- „ TUAN SHAMSURI BIN MD. SALEH, A.M.N., P.K.T., J.P. (Balik Pulau).
- „ TUAN SIM KWANG YANG (Bandar Kuching).
- „ TUAN TAN KOON SWAN, A.M.P., J.P. (Damansara).
- „ TUAN TAN KOK HOOI (Padang Serai).
- „ DR TAN SENG GIAW (Kepong).
- „ TUAN THOMAS SALANG SIDEN (Julau).
- „ TUAN TING LING KIEW (Bintulu).
- „ WAN ABU BAKAR BIN WAN MOHAMAD (Jerantut).
- „ WAN IBRAHIM BIN WAN ABDULLAH (Pasir Mas).
- „ WAN MOHD. NAJIB BIN WAN MOHAMAD (Pasir Puteh).
- „ WAN ZAINAB BINTI M. A. BAKAR, A.M.N., P.J.K. (Sungai Petani).
- „ TUAN YAHYA BIN HAJI ZAKARIA, P.P.T. (Bagan Datok).
- „ TUAN YEW FOO WENG (Menglembu).
- „ DATIN PADUKA ZALEHA BINTI ISMAIL, D.P.M.S., S.M.S., K.M.N. (Tanjong Karang).

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat: Datuk Azizul Rahman bin Abdul Aziz.

Ketua Penolong Setiausaha: Haji Mohd. Salleh bin Abu Bakar.

Penolong Setiausaha: Ghazali bin Haji Abdul Hamid.

Penolong Setiausaha: Abdullah bin Abdul Wahab.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Ketua Penyunting: Yahya Manap.

Penyunting Kanan: P. B. Menon.

Penyunting Kanan: Haji Osman bin Sidik.

Penolong Penyunting: N. Ramaswamy.

Penolong Penyunting: Amran bin Ahmad.

Pemberita-pemberita

Haji Abdul Rahman bin Haji Abu Samah.

Suhor bin Husin.

Mohd. Saleh bin Mohd. Yusof.

Juliah binti Awam.

Supiah binti Dewak.

Ismail bin Hassan.

Shamsiah binti Mohd. Yusof.

Hajjah Kalsom binti Ghazali.

Mohamed bin Osman.

Norishah binti Mohd. Thani.

Zaharah binti Naim.

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Mohd. Kassim bin Hashim.

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Selasa, 19hb November, 1985

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

(Timbalan Yang di-Pertua *mem-*
pengerusikan Mesyuarat)

**JAWAPAN-JAWAPAN
MULUT BAGI
PERTANYAAN-
PERTANYAAN**

**ELAUN PERUMAHAN PEGAWAI
KERAJAAN PERSEKUTUAN**

1. Tuan Thomas Salang Siden minta Perdana Menteri menyatakan mengapakah Pegawai Kerajaan Persekutuan yang berasal dari Sarawak tidak diberi elaun perumahan kecuali anggota Polis sedangkan Pegawai Kerajaan Persekutuan yang bertugas di Sarawak yang berasal dari Semenanjung diberi kemudahan, seperti elaun perumahan dan elaun perkhidmatan khas, apakah tindakan yang akan diambil untuk mengatasi perkara tersebut.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Mohamed Khalil bin Yaakob): Tuan Yang di-Pertua, pegawai Persekutuan yang berasal dari Semenanjung dan bertugas di Sarawak hanya diberi elaun perumahan sekiranya mereka tidak diperuntukkan dengan rumah Kerajaan.

Kerajaan akan menyewa rumah swasta untuk mereka tertakluk kepada kadar hak sewaan yang dilayaki oleh seseorang pegawai itu. Selanjutnya pegawai-pegawai akan dikenakan sewa mengikut kadar dan peraturan biasa seolah-olah mereka menduduki rumah Kerajaan.

Peraturan ini diadakan oleh kerana kemudahan perumahan di Sarawak adalah terhad dan kadar sewa rumah adalah lebih tinggi berbanding dengan keadaan di Semenanjung. Elaun penempatan khas pula dibayar kepada Pegawai-pegawai Semenanjung yang berkhidmat di Sarawak semata-mata untuk membantu pegawai-pegawai itu bagi mengatasi kos sara hidup di Sarawak yang jauh lebih tinggi daripada di Semenanjung.

Untuk tujuan ini pegawai-pegawai yang berasal dari Sarawak sendiri adalah juga dibayar Elaun wilayah dan bagi mereka yang diarahkan bertugas di Semenanjung adalah dibayar elaun penempatan khas bagi mengatasi gangguan hidup yang dialami berikutan dengan pertukaran pegawai-pegawai tersebut ke Semenanjung.

**PEKEBUN KECIL GETAH—
MENINGGIKAN TARAF HIDUP**

2. Tuan Ahmad Hambal bin Yeop Majlis minta Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah menyatakan:

- (a) apakah usaha-usaha Kerajaan untuk meninggikan taraf hidup pekebun-pekebun kecil getah selain daripada pergantungan kepada menoreh getah dan kerja-kerja pertanian yang lain; dan
- (b) adakah Kerajaan bercadang membuat rancangan mengurangkan bilangan pekebun-pekebun kecil

memandangkan harga getah asli yang sangat merosot sekarang ini, jika tidak, mengapa.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah (Dato Haji Dusuki bin Haji Ahmad): Tuan Yang di-Pertua, dalam usaha Kerajaan untuk meninggikan taraf hidup pekebun kecil di samping menanam semula getah tua dengan benih yang bermutu tinggi atau dengan lain-lain jenis tanaman yang lebih ekonomik, mereka juga digalakkan melaksanakan sistem berkebunan secara bersepatu.

Tujuan usaha-usaha sampingan dalam sepiantas dan sepadu adalah untuk mempasti kegunaan tanah sepenuhnya semoga dapat pulangan hasil pendapatan tidak kurang \$500 sekeluarga sebulan walaupun di atas sebidang tanah yang kecil luasnya.

Bagi jawapan yang kedua, setakat ini Kerajaan tidak pernah bercadang untuk mengurangkan bilangan pekebun kecil malahan mengikut dasar Pertanian Negara keluasan kawasan kebun getah yang ada pada masa sekarang hendaklah dikekalkan. Walau bagaimanapun, Kementerian saya melalui RISDA dan FELCRA sedang menumpukan kepada pelaksanaan mini estet dan penyatuan tanah di mana kedua-dua rancangan ini berfungsi antara lain hendak memperbesarkan pemegangan ladang-ladang. Apa yang dirancang oleh Kementerian ialah mencari jalan untuk meningkatkan pendapatan mereka melalui kegiatan sampingan seperti yang dijelaskan dalam jawapan yang pertama tadi. Namun demikian, dalam keadaan harga getah semakin merosot dan tidak stabil pada hari ini secara tidak langsung pekebun kecil dengan sendirinya telah menanam semula kebun getah tua mereka dengan jenis-jenis tanaman yang lebih ekonomik dan stabil kedudukan pemasarannya seperti kelapa sawit, koko dan lain-lain buahan.

Tuan Alias bin Md. Ali: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Jawapan Yang Berhormat Setiausaha Parlimen tadi menjelaskan bahawa pekebun-pekebun kecil adalah digalakkan selain daripada menanam semula getah juga menanam semula lain-lain tanaman seperti kelapa sawit dan sebagainya. Soalan saya, Tuan Yang di-Pertua, ialah kenapa galakan ini tidak diterjemahkan dalam bentuk bantuan kewangan oleh kerana pada masa ini untuk menanam semula getah, petani diberi bayaran tanaman semula daripada wang cukai ses sebanyak \$2,300 kalau tidak salah tetapi untuk menanam lain-lain tanaman selain daripada getah cuma diberi \$1,500 sahaja. Tidakkah ini merupakan satu perbuatan mendiskriminasi antara penanam semula getah dengan penanaman semula lain-lain tanaman, dan kalau ini merupakan satu diskriminasi yang merugikan petani-petani sendiri, apakah langkah-langkah yang akan diambil oleh pihak Kementerian untuk membetulkan keadaan ini?

Dato Haji Dusuki bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya pihak RISDA memang membenarkan kepada pekebun-pekebun kecil menanam semula dengan jenis-jenis lain apabila didapati bahawa tuan punya kebun yang berkenaan merasai lebih ekonomik mereka menanam dengan tanaman yang lain selain daripada getah. Sehingga setakat hari ini pihak RISDA telah pun membenarkan pekebun kecil menanam semula dengan 18 jenis tanaman mengikut kesesuaian tanah, itu pun adalah tertakluk kepada Ordinan Tanaman Semula yang mempunyai hubung kait dengan keizinan daripada Kerajaan Negeri.

Menyentuh tentang penterjemahan dalam bentuk kewangan, sebenarnya tidak ada apa yang dikatakan diskriminasi di antara tanaman semula getah dengan tanaman semula

tanaman-tanaman yang lain tetapi dari segi harga bantuan dibandingkan dengan getah agak berkurangan kerana kita melihat dari segi perbelanjaan pengeluaran bagi satu ekar getah adalah perbelanjaannya lebih tinggi daripada perbelanjaan pengeluaran tanaman-tanaman yang lain.

Tuan Yahya bin Haji Zakaria: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin bertanya kepada Setiausaha Parlimen, dalam jawapan beliau sebentar tadi mengatakan bahawa Kementerian ini adalah menggalakkan pekebun kecil getah menjalankan usaha menanam bersepadu. Setakat ini dapatkah Setiausaha Parlimen memberikan angka-angka berapa ramaikah mereka yang menyertai rancangan ini dan berapa hektar tanah pekebun kecil yang mengambil bahagian dan apakah prestasinya baik ataupun tidak?

Yang kedua, dalam segi harga saya ingin mendapat tahu daripada Setiausaha Parlimen adakah sesuatu rancangan Kementerian ini untuk membela nasib pekebun getah ini tidak semata-mata hanya bergantung kepada harga getah yang ada hari ini, tetapi menjalankan usaha-usaha lain seperti mengadakan industri kecil mengenai getah oleh kerana kita tahu getah apabila diproses menjadi tayar, tayar begitu mahal tetapi getah adalah tinggal murah juga. Jadi kalau boleh, apakah satu cara jangan sampai kiamat kita tunggu begini keadaannya? Terima kasih.

Tuan Haji Dusuki bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya prestasi tanaman bersepadu yang dilaksanakan oleh agensi RISDA setakat hari ini adalah amat baik sekali kerana tanaman yang dalam bentuk yang seumpama itu menambahkan pendapatan pekebun yang berkenaan daripada pendapatan asasi getah mereka.

Berhubung dengan angka bilangan pekebun kecil yang berkenaan yang terlibat dalam usaha bersepadu ini sebagaimana yang dikehendaki oleh Yang Berhormat, oleh kerana ini adalah memerlukan angka saya minta supaya diberi kemudian kerana angka tidak ada di tangan saya pada waktu ini.

PROJEK LUAR BANDAR— PELAKSANAAN

3. Tuan Abdul Rahman bin Suliman minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) apakah strategi yang lebih berkesan terutamanya dari segi pendekatan untuk pelaksanaan projek-projek luar bandar bagi meningkatkan taraf hidup penduduk-penduduk luar bandar;
- (b) berapakah jumlah peruntukan Rancangan Malaysia Kelima bagi tujuan mengurangkan kemiskinan di luar bandar;
- (c) berapa peratuskah dari jumlah peruntukan itu akan digunakan untuk projek-projek kemudahan asas seperti bekalan elektrik luar bandar, jalan luar bandar dan bekalan air luar bandar; dan
- (d) apakah galakan dan insentif penduduk-penduduk luar bandar bagi memastikan penggunaan gunatena di luar bandar lebih berkesan lagi terutamanya bagi mengelakkan gunatena tidak sepenuhnya atau pengangguran tidak ketara.

Dato' Mohamed Khalil bin Yaakob: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kerajaan menggalakkan penduduk luar bandar supaya turut serta dan mengambil peluang dari projek-projek tertentu luar bandar, sama ada sebagai pekerja, pemborong atau peniaga, khususnya projek-projek yang

dilaksanakan di kawasan masing-masing. Sehingga masa ini Kerajaan berpendapat asas penglibatan orang ramai dalam projek-projek luar bandar yang bertujuan meningkatkan taraf hidup penduduk di kawasan masing-masing adalah memuaskan tetapi boleh lagi dipertingkatkan.

Peruntukan Rancangan Malaysia Kelima bagi tujuan mengurangkan kemiskinan luar bandar dan menyediakan kemudahan-kemudahan asas sedang dikaji dan akan dibentangkan di Parlimen pada bulan Mac, 1986.

Kerajaan telah juga memberikan berbagai galakan seperti baja, sokongan harga serta kemudahan kredit dan pasaran kepada penduduk luar bandar. Tetapi pemberian-pemberian ini tidak akan bermakna jika sekiranya penduduk luar bandar tidak mengubah sikap dan menggunakan sepenuhnya galakan-galakan itu.

Tuan Ismail bin Said: Saya ingin bertanya Yang Berhormat Menteri apakah kriteria yang digunakan oleh Yang Berhormat untuk menentukan sama ada sesuatu kawasan itu ditakrifkan sebagai luar bandar ataupun tidak. Jadi semenjak Rancangan Malaysia Kelima dilancarkan sehingga sekarang bagaimanakah kedudukan sektor luar bandar ini, sama ada ianya bertambah luas ataupun bagaimana?

Yang kedua, Tuan Yang di-Pertua, kalaulah saya boleh bertanya di sini iaitu mengenai masalah pengangguran dan kemiskinan di dalam bandar itu sendiri. Jadi saya ingin tahu apakah program-program yang Kerajaan jalankan bagi membasmi kemiskinan dan juga untuk mengurangkan masalah pengangguran di dalam bandar. Terima kasih.

Dato' Mohamed Khalil bin Yaakob:

Tuan Yang di-Pertua, kita tidak mempunyai identiti tetap ataupun boundary, dengan izin, di mana letaknya kawasan luar bandar ataupun kawasan bandar tetapi kawasan-kawasan perkampungan yang mengandungi penduduk-penduduk yang tidak berorientasikan kepada bandar adalah kita anggapkan sebagai kawasan luar bandar. Dan sama ada kawasan ini berkurangan ataupun lebih luas, ini bergantung kepada penilaian dari semasa ke semasa yang kita buat, tetapi keadaan dalam beberapa Rancangan Malaysia Kelima yang dilancarkan ini adalah kita anggapkan sebagai sama.

Yang ketiga, soalan sama ada, jika saya tidak silap, Ahli Yang Berhormat, dari segi peningkatan taraf hidup?

Timbalan Yang di-Pertua: Program-program membasmi kemiskinan dan memperbaiki taraf hidup.

Dato' Mohamed Khalil bin Yaakob:

Program-program untuk membasmi kemiskinan kalau saya baca sudah tentulah banyak yang telah dilaksanakan oleh Kerajaan, tetapi program-program ini adalah untuk tujuan meninggikan lagi taraf pendapatan mereka. Umpamanya dari segi kita meningkatkan punca mereka mendapat pendapatan seperti menggunakan clone baru bagi pekebun kecil getah, input baja kepada petani, penubuhan industri-industri kraftangan dan industri-industri kecil; ini juga merupakan sumbangan untuk meningkatkan taraf hidup, selain daripada Kerajaan sendiri berusaha mengadakan berbagai kemudahan asas seperti bekalan elektrik, bekalan air, pembinaan jalan-jalan luar bandar dan jalan-jalan kampung untuk meluaskan lagi perhubungan dan memudahkan lagi pemasaran barang-barang pengeluaran daripada kawasan kampung. Ini sebagai satu contoh yang dapat saya beri.

Tuan Yew Foo Weng: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Dalam jawapan Menteri yang berkenaan tadi beliau ada menyentuh tentang pendapatan dan kemiskinan tetapi saya ingin bertanya sampai sekarang tidak ada definasi untuk kadar kemiskinan. Bolehkah beliau memberi kenyataan kepada Dewan yang mulia ini apakah difinasi kemiskinan, apakah kadar untuk menentukan, misalnya di satu kawasan kemiskinan ini adalah begitu dan kawasan di bandar kemiskinan kadar itu berapa. Bolehkah Yang Berhormat Menteri berikan penjelasan atau kenyataan?

Dato' Mohamed Khalil bin Yaakob: Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan cara manakah kadar kemiskinan dirumuskan, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, ianya berdasarkan kepada pendapatan isirumah-isirumah dan pendapatan garis kemiskinan yang ditentukan. Faktor-faktor lain yang diambil kira ialah penghasilan berbagai jenis tanaman, kos-kos pengeluaran, bilangan isirumah yang ditempatkan di rancangan-rancangan tanah umpamanya, harga barang-barang dagangan utama dan juga jumlah pekerjaan yang diwujudkan oleh berbagai sektor dalam ekonomi. Isirumah juga yang mempunyai pendapatan di bawah pendapatan garis kemiskinan adalah dengan itu dikirakan miskin dan dari segi angka sebenarnya ini memang kita tinjaukan dari semasa ke semasa. Bagi perkiraan dalam Rancangan Malaysia Keempat umpamanya kita mempunyai ukuran tertentu.

Tuan Ng Cheng Kuai: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Adakah Yang Berhormat Menteri sedar akan kelemahan-kelemahan dari segi struktur pelaksanaan projek-projek kecil luar bandar yang menafikan penduduk-penduduk luar bandar manfaat yang sewajarnya. Misalnya ada projek-projek membaiki jalan atau

jambatan yang berharga \$10,000 tetapi kerja pembaikannya hanya bernilai \$5,000. Soalan saya, apakah sistem pelaksanaan projek-projek kecil akan dikaji semula?

Dato' Mohamed Khalil bin Yaakob: Tuan Yang di-Pertua, sama ada saya sedar atau tidak sedar ataupun Kerajaan sedar atau tidak sedar mengenai kelemahan, mungkin kita mempunyai constraint dari segi pelaksanaan, tetapi kita menganggarkan ini tidak akan menjejaskan pencapaian pelaksanaan projek-projek kecil di luar bandar. Dari segi pengawasan sudah tentu kita juga mempunyai susunan tertentu, seperti Yang Berhormat sedia maklum terdapatnya Jawatankuasa Pembangunan di peringkat daerah dan juga Jawatankuasa Tindakan Daerah yang termasuk juga Ahli-ahli Yang Berhormat yang sentiasa sahaja meneliti. Tetapi sekiranya terdapat kelemahan-kelemahan yang ketara seperti yang diberi contoh oleh Ahli Yang Berhormat tadi yang tidak menimbulkan kepuasan, perkara-perkara ini seharusnya dilaporkan apabila kita mengawasi projek ini di peringkat seperti saya sebutkan tadi di Jawatankuasa Tindakan Daerah.

KEMUDAHAN INFRASTRUKTUR DISARAWAK

Tuan Richard Damping Anak Laki minta Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar menyatakan memandangkan negeri Sarawak ialah sebuah negeri yang agak mundur dan memerlukan tindakan yang mendesak dan kemudahan infrastruktur seperti elektrik, air, jalanraya dan sebagainya, berapakah peruntukan yang disediakan untuk Skim Pemasangan Aliran Elektrik Luarbandar di Sarawak bagi tahun 1982, 1983, 1984 dan 1985 dan adakah Kerajaan ingin menambah peruntukan itu. Jika tidak, mengapa?

Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar (Tuan Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali): Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar sentiasa mengambil perhatian dan memberi pertimbangan yang sewajarnya kepada semua negeri khususnya negeri-negeri yang mundur dalam usaha menyediakan kemudahan infrastruktur seperti elektrik, air, jalanraya dan sebagainya.

Berhubung dengan peruntukan program bekalan elektrik luar bandar di Negeri Sarawak, pada awal Rancangan Malaysia Keempat, Kerajaan telah meluluskan peruntukan sebanyak \$30 juta. Di atas kesedaran akan keperluan yang mendesak di Negeri Sarawak, Kerajaan telah mengambil daya usaha menambahkan peruntukan program BELB, Bekalan Elektrik Luar Bandar Negeri Sarawak menjadikan peruntukannya berjumlah \$69,960,460.

Jumlah peruntukan mengikut tahun adalah seperti berikut:

<i>Tahun</i>	<i>Jumlah</i>
1981	\$ 8,210,010
1982	16,886,250
1983	20,070,000
1984	12,500,000
1985	12,500,000

Untuk makluman Yang Berhormat di bawah Rancangan Malaysia Kelima, Kementerian telah mencadangkan peruntukan program elektrik luar bandar Negeri Sarawak ditambah agar lebih ramai lagi penduduk luar bandar di Sarawak dapat menikmati kemudahan ini.

Tuan Justine Anak Jinggut: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Dari jawapan Yang Berhormat tadi, banyak duit telah diberi kepada elektrik luar bandar. Saya hendak bertanya adakah benar bahawa pembahagian bekalan elektrik luar

bandar ini adalah tidak adil, di mana satu kawasan mendapati lebih banyak daripada satu kawasan yang lain?

Tuan Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: Tuan Yang di-Pertua, setakat yang saya tahu, kita memang menjalankan keadilan dalam membahagikan bekalan elektrik luar bandar di Negeri Sarawak dan saya merasakan seandainya diluluskan oleh Parlimen, maka tahun hadapan Sarawak akan mendapat pertambahan yang lebih hebat lagi. Kalau tahun 1985 peruntukan hanya \$12,500,000 tetapi tahun 1986 peruntukannya ialah \$30,000,000.

Dato' Haji Saidin bin Haji Mat Piah: Soalan tambahan. Saya ingin tahu daripada Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar bagaimanakah konsep pemberian wang daripada Kerajaan Pusat berkenaan dengan peruntukan elektrik luar bandar ini. Adakah wang itu terus datang daripada Kementerian untuk sesuatu projek elektrik luar bandar ataupun diserapkan kepada Kerajaan Negeri dan terpulanglah kepada budibicara Kerajaan Negeri dalam membuat pengagihan kawasan-kawasan di negeri yang tersebut.

Timbalan Yang di-Pertua: Ada kaitannya, Yang Berhormat.

Tuan Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: Tuan Yang di-Pertua, saya rasa soalan Yang Berhormat itu telah terjawab sendiri?

DASAR EKONOMI BARU

Tuan Justine Anak Jinggut minta Perdana Menteri menyatakan sejak Dasar Ekonomi Baru ditubuhkan, sejauh manakah Dasar itu berjaya di Negeri Sarawak dan khasnya di kawasan luar bandar.

- (a) penglibatan kaum bumiputera di bidang ekonomi khasnya kaum bumiputera di luar bandar; dan

- (b) kenaikan taraf hidup kaum bumiputera luar bandar berbanding dengan kaum lain di Malaysia.

Dato' Mohamed Khalil bin Yaakob: Tuan Yang di-Pertua, Dasar Ekonomi Baru dirancang dan dilaksanakan untuk dinikmati oleh semua rakyat tidak kira di mana mereka berada sama ada di dalam dan di luar bandar, di Semenanjung, Sarawak mahupun di Sabah. Walau bagaimanapun, untuk memenuhi jawapan khusus kepada soalan ini memerlukan penjelasan yang sangat panjang, dengan itu saya mohon izin untuk menyampaikan secara bertulis yang telah saya sediakan.

Timbalan Yang di-Pertua: Baiklah.

SKIM PENYELIA-PENYELIA SEKOLAH

6. Tuan Mohamed Amin bin Haji Daud minta Menteri Pelajaran menyatakan bahawa jawatan-jawatan Penyelia Sekolah diletakkan dalam skim C2 Tingkatan Khas. Dengan keadaan demikian, telah menimbulkan masalah kepada Penyelia-penyelia ini apabila melakukan penyeliaan di sekolah-sekolah di mana Guru Besarnya dalam Skim C2 Tingkatan Tertinggi. Di antara masalahnya ialah:

- (a) tidak mendapat kerjasama yang baik;
- (b) sukar menyampaikan arahan (seperti Lance Koprul membuat arahan kepada Sarjan);
- (c) kesan daripada saikoloji;
- (d) matlamat pendidikan tidak berkesan; dan
- (e) menjejaskan perlaksanaan dasar pelajaran kebangsaan.

Sila nyatakan sama ada satu perancangan telah dibuat untuk

membaiki dan meningkatkan Skim Penyelia-penyelia Sekolah.

Timbalan Menteri Pelajaran (Dato' Dr Ling Liong Sik): Tuan Yang di-Pertua, jawatan Penyelia di Jabatan-jabatan Pelajaran Negeri dan Pejabat-pejabat Pelajaran Daerah bukan hanya terdiri daripada Pegawai-pegawai Pelajaran kategori C2 Tingkatan Khas sahaja. Penyelia-penyelia terdiri juga daripada Pegawai-pegawai Pelajaran kategori T1, C1, T1 dan T3 Tingkatan Tertinggi atau Tingkatan Khas. Penyelia-penyelia tersebut bersama-sama Pegawai-pegawai lain daripada Jabatan Pelajaran Negeri dan Pejabat Pelajaran Daerah membantu Pengarah Pelajaran Negeri mengurus dan mentadbir Jabatan Pelajaran Negeri dan Pejabat Pelajaran Daerah dan menyelia pentadbiran sekolah-sekolah di dalam sesebuah negeri.

Penyelia seharusnya tidak menghadapi masalah mendapatkan kerjasama ataupun menyampaikan arahan bagi pihak Pengarah Pelajaran Negeri atau Pegawai Pelajaran Daerah yang berkenaan. Kementerian Pelajaran sentiasa mengkaji dari masa ke semasa untuk memperbaiki bukan sahaja dari aspek mutu dan prestasi perkhidmatan tetapi juga skim perkhidmatan perguruan keseluruhannya.

Tuan Mohd. Amin bin Haji Daud: Tuan Yang di-Pertua, adakah dengan adanya rancangan untuk mengkategorikan guru-guru sekolah kepada mereka yang berkelulusan siswazah dan bukan siswazah akan dapat mengatasi masalah-masalah yang dibangkitkan oleh soalan saya?

Dato' Dr Ling Liong Sik: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Pelajaran masih menghalusi, mengkaji dan meneliti tentang detail-detail skim ini dan buat masa sekarang saya tidak ada apa-apa untuk diumumkan.

PINJAMAN PERUMAHAN/ KENDERAAN MENGIKUT HUKUM ISLAM

7. Tuan Mamat Ghazalee bin Abdul Rahman minta Perdana Menteri menyatakan adakah rancangan Kerajaan hendak melaksanakan pinjaman perumahan dan kenderaan Kerajaan mengikut hukum-hukum Islam. Jika ada, setakat mana peringkat kemajuannya, dan bila dijangka dapat dilaksanakan.

Dato' Dr Mohamad Yusof bin Haji Mohamad Noor: Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan telah menubuhkan satu Badan Petugas untuk mengkaji skim pinjaman perumahan dan kenderaan Kerajaan mengikut lunas-lunas Islam. Badan Petugas tersebut telah menyiapkan dan mengemukakan laporannya mengenai pinjaman kenderaan untuk dikaji dan ditimbang oleh Kerajaan. Mengenai skim pinjaman perumahan, Badan Petugas ini akan menyiapkan dan mengemukakan kepada Kerajaan laporannya tidak lama lagi.

Tuan Ibrahim Azmi bin Hassan: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri. Apakah perbezaan di antara pinjaman secara Islam dan pinjaman secara tidak Islam. Bolehkah Yang Berhormat terangkan sedikit bagaimana rupanya ini?

Timbalan Yang di-Pertua: Ustaz tanya Ustaz ini macam mana?

Dato' Dr Mohamad Yusof bin Haji Mohamad Noor: Sebab itulah Tuan Yang di-Pertua jawapan itu tidak perlu bagi Yang Berhormat, fasal dia sudah tahu. Tetapi jawapan yang sebenarnya ada terkandung dalam laporan yang telah disediakan dan akan diketahui nanti.

Tuan Wan Ibrahim bin Wan Abdullah: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin mendapat

penjelasan apakah skim pinjaman perumahan dan kenderaan Islam ini meliputi semua bangsa rakyat negara ini ataupun hanya untuk kakitangan Kerajaan Islam sahaja sepertimana pernah terjadi kepada hukum-hukum syarak di mana jika berlaku sesuatu tangkapan khalwat, hanya orang-orang yang beragama Islam sahaja yang terkena hukuman itu dan orang bukan Islam tidak terkena, dilepaskan begitu sahaja?

Dato' Dr Mohamad Yusof bin Mohamad Noor: Tuan Yang di-Pertua, soalan Yang Berhormat itu menggambarkan betapa tingginya minat hendak mengetahui tentang kandungan yang dikatakan akan dikemukakan kepada Kerajaan. Jadi, oleh kerana itu sebagaimana yang saya sebutkan tadi, perkara ini akan dikemukakan dan tidaklah boleh dinyatakan sekarang.

Timbalan Yang di-Pertua: Sabar-sabarlah.

MAS DAN SYARIKAT AIR CHARTER

8. Tuan Ng Cheng Kuai minta Menteri Pengangkutan menyatakan:

- (a) sektor-sektor perjalanan Sistem Penerbangan MAS yang mendatangkan keuntungan besar;
- (b) sektor-sektor perjalanan Sistem Penerbangan MAS yang mengalami kerugian;
- (c) apakah Kerajaan akan membenarkan lebih banyak syarikat-syarikat "Air Charter" bagi penerbangan-penerbangan dalam negeri; dan
- (d) apakah syarat-syarat yang dikenakan terhadapnya.

Menteri Pengangkutan (Tan Sri Chong Hon Nyan): Tuan Yang di-Pertua,

- (a) memandangkan bahawa MAS mempunyai 23 destinasi-destinasi antarabangsa di Benua Eropah dan Asia dan di samping itu MAS juga ada 36 destinasi-destinasi bagi sektor dalam negeri maka untuk memberi butir-butir keuntungan yang terperinci bagi setiap perjalanan sebagai jawapan mulut akan memakan masa yang agak panjang. Saya minta maaf jikalau tidak dapat saya memberi butir-butir seperti yang dikehendaki.

Walau bagaimanapun, menurut Laporan Tahunan Kewangan MAS yang terakhir iaitu dari bulan April tahun 1984 sehingga bulan March, 1985, MAS telah memperolehi keuntungan kira-kira \$79 juta dari operasi-operasi antarabangsanya. Keuntungan untuk perjalanan-perjalanan dalam negeri bagi tempoh yang sama pula ialah \$12.8 juta.

- (b) MAS mengalami kerugian bagi sebahagian dari perjalanan-perjalanan antarabangsa pada masa-masa yang lampau. Begitu juga sebahagian dari perjalanan-perjalanan di sektor luar bandar, sekali lagi saya ingin meminta maaf kerana tidak dapat memberikan butir-butir yang seberapa lengkap secara jawapan mulut.

- (c) terdapat 10 buah syarikat swasta yang telah dibenar mengendalikan berbagai jenis perkhidmatan-perkhidmatan udara di negara ini sekarang. Kementerian Pengangkutan memberikan peluang terhadap permintaan-permintaan dari pengusaha-pengusaha yang berminat untuk menyediakan

perkhidmatan-perkhidmatan udara seperti ini termasuk, dengan izin, "air charters".

- (d) adalah menjadi dasar Kerajaan untuk menggalakkan pelancongan di dalam dan dari luar negeri terutama sekali untuk menarik lebih ramai lagi pelancong asing melawat Malaysia. Dalam hubungan ini, Kementerian Pengangkutan mempunyai satu pendekatan yang, dengan izin, flexible. Dan pengendalian perkhidmatan "air charters" atas dasar destinasi ke destinasi adalah amat digalakkan. Oleh itu Kementerian Pengangkutan mengalu-alukan sebarang permohonan untuk mengendalikan penerbangan air charters ini pada bila-bila masa dengan syarikat bahawa ada terdapat kumpulan-kumpulan pelancongan yang khusus yang akan menggunakan perkhidmatan charters yang disediakan oleh pengusaha-pengusaha yang sah.

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, berapa banyakkah peruntukan yang kita utunkan bagi membiayai makanan-makanan dalam penerbangan MAS yang ada sekarang ini dan apakah kita akan mendapat keuntungan ataupun kerugian kalau sekiranya kita tidak menawarkan minuman arak kepada penumpang-penumpang yang menggunakan pesawat kita. Dan kita tidak merugikan bahkan menguntungkan, apakah cadangan untuk memansuhkan sahaja minuman arak di atas kapalterbang dalam penerbangan yang diadakan itu?

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, saya sedar bahawa soalan pertama tadi adalah soalan terhadap

komponen kos yang mungkin banyak konsentor-konsentor dalam MAS yang sukar bagi Yang Berhormat mendapatkan angka-angka berkenaan. Jadi, Yang Berhormat bolehlah jawab soalan kedua dan terpulanglah kepada Yang Berhormat sama ada hendak menjawab soalan pertama atau tidak.

Tan Sri Chong Hon Nyan: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih. Memanglah hidangan makanan dan minuman ialah menjadi satu punca dan sumber kewangan peruntukkan kepada MAS oleh kerana pembekalan makanan dan minuman bukan sahaja untuk perkhidmatan MAS sendiri, tetapi kepada perkhidmatan-perkhidmatan udara yang lain yang mendarat di Malaysia. Ini ialah satu sumber keuntungan yang mustahak untuk MAS.

Tentang soalan arak dan sama ada MAS akan menghapuskan penjualan arak, ini menjadi satu soalan persaingan dari satu perkhidmatan udara dengan satu perkhidmatan udara yang lain. Seperti yang mana biasanya di mana-mana perkhidmatan udara antarabangsa, sudahlah menjadi satu amalan. Walaupun barangkali ada kecualian juga, tetapi amalan yang biasa supaya di dalam kapalterbang-kapalterbang tersebut, mereka yang minta membeli arak dengan percuma cukainya (tax free) boleh dapat kemudahan itu yang terhad. Kadangkala dibeli satu dua botol sahaja. Tetapi perkara ini terpulanglah kepada penumpang-penumpang sendiri sama ada mereka hendak membeli ataupun tidak.

Tuan Alias bin Md. Ali: Soalan tambahan. Oleh kerana syarikat MAS sekarang sudah dijadikan syarikat swasta, saya ingin bertanya Yang Berhormat Menteri Pengangkutan sama ada pada masa akan datang MAS akan terus memberi penekanan kepada perkhidmatan dan tidak semata-mata penekanan kepada membuat untung

memandangkan perkhidmatan domestik bukanlah merupakan "profit center", dengan izin, bagi MAS, adakah Yang Berhormat Menteri boleh memberi jaminan kepada Dewan ini bahawa dengan dasar privatisation MAS, syarikat itu akan terus memberi perkhidmatan yang lebih baik kepada perkhidmatan domestik walaupun dari segi keuntungannya perkhidmatan domestik tidak memberi keuntungan yang lumayan.

Tan Sri Chong Hon Nyan: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua, memang menjadi dasar Kerajaan supaya MAS sebagai "national air carrier", dengan izin, ataupun perkhidmatan udara yang terutama yang nasionalis, memberi perkhidmatan bukan sahaja dari segi keuntungan semata-matanya, tetapi dari segi objektif sosio-ekonomi supaya perhubungan di antara sektor-sektor domestik, khasnya Sabah dan Sarawak dengan Semenanjung Malaysia dieratkan lagi. Dan walaupun Kerajaan telah menjualkan 30% sahamnya dalam MAS kepada pihak swasta, objektif dan dasar perkhidmatan udara ini masih dikekalkan.

Tuan Hassan bin Haji Mohamed: Soalan tambahan. Saya ingin mendapat penjelasan dari Yang Berhormat Menteri sekali lagi. Apakah arak-arak yang ada di dalam kapalterbang MAS yang destinasi international itu dijual ataupun diberi percuma kepada penumpang-penumpang? Dan adakah Yang Berhormat Menteri sedar bahawa kakitangan-kakitangan MAS yang beragama Islam berungut kerana mereka dipaksa menghidangkan makanan haram itu kepada penumpang?

Yang kedua, Tuan Yang di-Pertua, apakah tidak mendatangkan kesan buruk kepada pihak syarikat MAS

dengan membenarkan syarikat-syarikat air charter dari luar negeri yang membawa pelancong ke dalam negara kita dan barangkali sesudah membawa, ia juga akan menerbangkan kembali pelancong-pelancong itu tanpa menggunakan penerbangan MAS.

Tan Sri Chong Hon Nyan: Tuan Yang di-Pertua, tentang soal arak itu terpulanglah kepada penumpang yang biasanya mereka itu membeli tiket Kelas Satu dihidangkan dengan minuman yang mereka kehendaki, sama ada itu orange atau champagne, dan di dalam kelas-kelas yang lain adalah kebiasaannya bahawa mereka di beri minuman jua jika dipinta sama ada kakitangan MAS yang beragama Islam tidak suka hati untuk memberi perkhidmatan seperti itu, saya tidak sedar. Tetapi saya akan menyiasat soal itu oleh kerana kita tidak hendak memaksa sesiapa juga membuat sesuatu yang tidak diinginkan. Tetapi dalam peraturan perkhidmatan MAS, mereka tahu bahawa ini sudah menjadi satu amalan antarabangsa, bukan amalan Malaysia sahaja, tetapi amalan antarabangsa, supaya penumpang-penumpang yang telah membeli tiket harus diberi layanan yang sempurna.

Soalan bahagian yang kedua tentang air-charter. Air-charter seperti yang saya katakan tadi ialah khususnya untuk membawa satu golongan yang tertentu, dari destinasi luar negeri ke negeri ini. Misalnya, jika sekiranya satu golongan tertentu yang hendak melawat ke Kota Kinabalu dari misalnya Hokkaido dari Jepun, bolehlah kita membenarkan air-charter berbuat demikian, oleh kerana pihak MAS tidak mengadakan perkhidmatan serupa itu dari satu destinasi kepada satu destinasi yang tertentu sahaja.

GALAKAN PELANCONGAN— PENYUSUNAN SEMULA TDC

9. Tuan Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed minta Menteri Perdagangan

dan Perindustrian menyatakan bahawa memandangkan sektor pelancongan Negara adalah penting dan diberikan keutamaan oleh Kerajaan, adakah Kementerian bercadang untuk menyusun semula Perbadanan Kemajuan Pelancongan Malaysia supaya lebih berkesan di dalam penggalakan dan kemajuan Pelancongan Negara.

Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian (Tuan Muhyiddin bin Haji Mohd. Yassin): Tuan Yang di-Pertua, Kementerian saya memang berhasrat untuk menyusun semula Perbadanan Kemajuan Pelancongan Malaysia supaya menjadi lebih berkesan di dalam penggalakan dan kemajuan industri pelancongan negara.

Penyusunan semula ini difikirkan perlu memandangkan kepada tekanan dan keutamaan yang diberikan oleh Kerajaan terhadap industri pelancongan yang boleh memberi sumbangan besar kepada pendapatan dan ekonomi negara.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Perbadanan Kemajuan Pelancongan Malaysia belum menjalani apa-apa perubahan besar dari segi organisasi sejak ianya ditubuhkan dalam tahun 1972. Organisasinya seperti yang ada sekarang telah terus wujud untuk memainkan peranan di dalam membangunkan industri pelancongan di Malaysia.

Mulai tahun ini berikutan dengan penekanan yang diberikan terhadap industri pelancongan, Perbadanan Kemajuan Pelancongan Malaysia telah diberi peruntukan tambahan dan Kerajaan telah pun menetapkan matlamat supaya Perbadanan tersebut memainkan peranan utama di bidang galakan.

Dengan ini Perbadanan tersebut perlu diperkemas dan diperteguhkan lagi untuk meningkatkan kemampuan dalam melaksanakan peranannya dengan lebih berkesan sejajar dengan hasrat Kerajaan untuk menjadikan industri pelancongan sebagai salah satu industri utama di Malaysia.

Tuan Omar bin Abdullah: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri, dari kacamata Kementerian dan pihak TDC sendiri, apakah faktor-faktor utama atau daya tarik pelancong-pelancong untuk datang ke satu-satu negara dan dari segi negara kita sendiri apakah daya tarik yang terkuat dan apakah perancangan TDC sendiri untuk memperbaiki daya tarik ini dan apakah hasilnya setakat ini.

Tuan Muhyiddin bin Haji Mohd. Yassin: Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana yang kita sedia maklum semenjak kita memberikan penekanan yang lebih kepada aspek pelancongan, Perbadanan Kemajuan Pelancongan khususnya dan Kerajaan umumnya telah pun menekankan betapa perlu kita mempertingkatkan tempat-tempat yang boleh menjadi tarikan kepada pelancong-pelancong.

Dalam hal ini kita sedia maklum bahawa Malaysia merupakan salah sebuah negara yang tidak kurang mempunyai tarikan-tarikannya dari segi keindahan alam semulajadi tempat-tempat yang boleh ditarik pelancong daripada luar negeri untuk terus tinggal di sini dengan lebih lama daripada biasa dan juga menyediakan kemudahan-kemudahan infrastruktur. Umpamanya, dari segi komunikasi dan juga meningkatkan tahap dan juga taraf hotel-hotel kita. Segala-galanya ini sudah pun diberikan tekanan oleh pihak Kerajaan.

Sebab itu sebagaimana Ahli Yang Berhormat sedia maklum, baru-baru ini pun Kerajaan telah pun

mengumumkan galakan kepada pihak industri perhotelan supaya meningkatkan perkhidmatan mereka dan juga memberikan kadar bayaran yang lebih menarik.

Dan di samping itu sebagaimana yang sedia maklum pihak Perbadanan Kemajuan pelancongan juga telah pun mengambil langkah-langkah dengan kerjasama pihak Kerajaan-kerajaan Negeri untuk mempertingkatkan tempat-tempat tarikan yang sedia ada seperti pulau-pulau, pantai dan juga galakan tempat-tempat yang lain yang boleh dimajukan sebagai tempat untuk menarik pelancong dan usaha ini sedang pun dijalankan dan akan terus dijalankan.

Tuan Ibrahim Azmi bin Hassan: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Pelancong-pelancong yang datang ke tanahair kita Malaysia hari ini adakah masih mereka berpengkalan di Singapura iaitu turunnya di Singapura kemudian daripada Singapura baru datang ke mari ataupun kebanyakan pelancong-pelancong itu memang berpengkalan di sini, di Malaysia ini.

Sekiranya masih berpengkalan di Singapura, apakah usaha-usaha Kerajaan supaya pelancong-pelancong itu terus berpengkalan di Kuala Lumpur ini ataupun di lapanganterbang Subang.

Yang kedua, pelancong-pelancong yang datang itu apakah tarikan mereka terhadap membeli belah barang-barang buatan Malaysia. Adakah mereka itu balik dengan tangan kosong sahaja tanpa membimbit apa-apa barangan Malaysia ataupun memang pelancong-pelancong itu memang suka membeli barang-barangan buatan Malaysia. Sekiranya kurang ada tarikan apakah usaha-usaha Kerajaan supaya pelancong-pelancong itu suka membeli barangan buatan Malaysia.

Yang ketiga, pelancong-pelancong yang datang daripada negeri manakah yang bilangannya banyak sekali datang ke Malaysia ini buat zaman sekarang ini? Dan apakah sebab-sebabnya pelancong yang daripada negara-negara Arab kurang ke Malaysia. Sedangkan negara Arab ataupun orang-orang Arab adalah satu bangsa yang paling suka melancong di dunia ini pada tiap tahun musim panas tetapi sedikit sangat datang ke Malaysia, kenapa? Atau pun memang kita Malaysia tidak sangat suka Arab datang ataupun tak ada sebarang tarikan yang boleh membawa kepada Arab-arab yang duit banyak itu bawa duit curah ke tanahair kita.

Timbalan Yang di-Pertua: Kalau Ahli Yang Berhormat teruskan mungkinkah Yang Berhormat Menteri tak ingat apa yang hendak dijawab.

Tuan Muhyiddin bin Haji Mohd. Yassin: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Mengenai soal pertama dari mana datangnya pelancong kita sama ada menerusi pengkalan di Singapura ataupun datang terus ke Malaysia menerusi lapangan terbang kita. Kalau mengikut rekod daripada statistik yang kita perolehi sebahagian besar daripada jumlah pelancong yang datang ke Malaysia adalah terdiri daripada rakyat Singapura. Sebahagian besar dalam erti kata lebih daripada separuh, umpamanya, pada tahun lalu lebih daripada 1.9 juta daripada jumlah 2.7 juta, kalau tak silap saya, jumlah pelancong yang datang ke Malaysia adalah daripada Singapura kerana ada hubung kait dari segi perhubungan tradisi dan juga kekeluargaan. Maka dari segi statistiknya, ramai yang datang daripada Singapura. Di samping itu kita terdapat juga pelancong-pelancong daripada luar negeri yang turun ke Singapura selepas daripada itu melancong ke Malaysia, itu pun terdapat. Tetapi angkanya saya tidak dapat memperoleh tetapi saya suka

memaklumkan bahawa semenjak kita menjalankan usaha "promotion", dengan izin, menggalakkan pelancongan ke pusat-pusat pelancongan di luar negeri seperti di Amerika, Jepun, Eropah, Australia dan sebagainya, maka jumlah pelancong-pelancong yang telah datang terus ke Malaysia menerusi lapangan terbang kita sudah pun meningkat daripada tahun-tahun yang lepas dan saya fikir pada masa-masa yang ke hadapan, kita akan dapat menarik mereka itu untuk datang ke sini dengan tidak melalui pengkalan seperti di Singapura.

Mengenai soalan yang kedua, apakah tarikan tentang barang-barang buatan Malaysia yang boleh ditawarkan kepada pelancong-pelancong, kita sedar bahawa banyak lagi usaha yang perlu dibuat oleh Malaysia sendiri untuk memperkenalkan hasil barangan kita kepada pelancong-pelancong di peringkat antarabangsa yang datang ke Malaysia kerana kita akui terdapat kekurangan, umpamanya pusat-pusat jualan hasil-hasil kerjatangan kita. Oleh sebab itu langkah yang sedang dibuat oleh pihak kita khasnya Perbadanan ialah untuk menggalakkan pusat-pusat kraftangan ditubuhkan dengan lebih banyak hasil pengeluarannya dikeluarkan.

Saya suka memaklumkan umpamanya ada tarikan pelancong luar negeri untuk membeli layang-layang wau yang dibuat oleh pengusaha-pengusaha kecil kita, tetapi permintaan itu tidak cukup kerana mereka yang terlibat dalam industri ini masih lagi bilangannya kecil. Maka usaha sudah pun saya fikir dijalankan melalui Karyanika umpamanya, untuk melatih dan mengenalpastikan mereka yang boleh diberikan tempahan itu supaya apabila pelancong datang ke sini, apa yang menjadi minat mereka akan dapat dijual kepada pelancong-pelancong. Demikian juga industri

batik umpamanya kita sedang pun menggalakkan lebih banyak lagi pertumbuhan industri batik memberikan sokongan kepada mereka supaya lebih banyak lagi hasilnya dapat dijual kepada pelancong-pelancong.

Mengenai soalan ketiga, kenapa kita tidak menarik orang Arab datang ke sini dan lebih menumpukan kepada pelancong-pelancong negara lain, saya tidak tahu kenapa orang Arab pada peringkat awal tidak datang ke sini ataupun kurang, tetapi dari segi angkanya memang benar sepertimana Ahli Yang Berhormat sebutkan tadi mungkin ada tarikan yang lebih kuat di negara-negara lain yang sebab-sebabnya mungkin kita sedia maklum, yang mungkin tidak ada di sini. Tetapi saya suka menyatakan kita tidak meninggalkan Asia Barat dari segi menarik pelancong dan alhamdulillah sekarang ini sudah ramailah orang Arab datang ke Kuala Lumpur dan melihat Kuala Lumpur sebagai syurga dunia, dan insya Allah dengan cara ini lebih ramai mereka akan datang ke sini.

DISIPLIN MURID-MURID SEKOLAH MENENGAH

10. Dr Koh Tsu Koon minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada keadaan disiplin di kalangan murid-murid sekolah menengah telah menjadi kian merosot pada tiga tahun kebelakangan ini. Adakah Kementerian bercadang untuk mengadakan sekurang-kurangnya seorang guru bimbingan yang telah menerima latihan ikhtisas di tiap-tiap sekolah menengah. Bilakah matlamat ini dijangka akan dicapai. Apakah bentuk latihan ikhtisas yang akan diberi kepada bakal-bakal guru bimbingan ini.

Dato' Dr Ling Liong Sik: Tuan Yang di-Pertua, keadaan disiplin di kalangan murid-murid sekolah menengah sejak 2 tahun kebelakangan ini adalah baik

dan terkawal. Anggapan yang mengatakan bahawa berlakunya kemerosotan disiplin di kalangan murid-murid sekolah menengah adalah tidak benar. Apa yang sebenarnya berlaku hanyalah beberapa kejadian tidak berdisiplin yang berbentuk, dengan izin, isolated cases oleh segelintir pelajar. Ini dapat dibuktikan dalam tempoh 3 tahun ke belakangan ini, bilangan pelajar yang dikenakan tindakan buang sekolah jumlahnya telah menurun. Pada tahun 1982, 58 orang murid, tahun 1983, 117 orang murid tetapi tahun 1984 hanya 31 orang murid telah dikenakan tindakan.

Rancangan untuk melatih guru-guru dalam bidang bimbingan dan kaunseling memang sudah dijalankan. Namun begitu, jumlah guru-guru yang dilatih dalam bidang tersebut belum mencukupi untuk ditempatkan di semua sekolah menengah. Sejak tahun 1982 rancangan melatih guru-guru bimbingan dan kaunseling secara besar-besaran telah dijalankan baik di peringkat sijil, diploma, ijazah pertama dan di peringkat ijazah lanjutan. Adalah dijangkakan pada tahun 1988 semua sekolah menengah akan mempunyai sekurang-kurangnya seorang guru bimbingan terlatih.

Antara bentuk latihan yang diberikan kepada guru-guru yang menjalankan khidmat bimbingan dan kaunseling di sekolah-sekolah ialah:

- (i) Latihan di peringkat ijazah lanjutan selama antara 1-2 tahun di dalam dan di luar negeri untuk mendapatkan Ijazah Sarjana Sastera dalam bidang Bimbingan dan Kaunseling.
- (ii) Latihan di peringkat diploma lanjutan selama 2 semester di dalam negeri untuk mendapatkan Diploma dalam bidang Bimbingan dan

- Kaunseling. Kursus ini dijalankan di Universiti Kebangsaan Malaysia.
- (iii) Latihan di peringkat ijazah pertama selama 8 semester di dalam negeri untuk mendapatkan Sarjana Muda Pendidikan (Bimbingan dan Kaunseling). Kursus ini dijalankan di Universiti Pertanian Malaysia.
 - (iv) Latihan di peringkat Sijil selama 1 tahun di dalam negeri untuk mendapatkan Sijil Bimbingan dan kaunseling. Kursus ini dijalankan di Maktab Perguruan Ilmu Khas, Cheras, Kuala Lumpur.
 - (v) Latihan di peringkat Sijil selama 7 minggu pada masa cuti sekolah yang dianjurkan oleh Bahagian Pendidikan Guru, Kementerian Pelajaran; dan
 - (vi) Kursus Pengenalan Bimbingan dan Kaunseling selama 6 hari untuk guru-guru yang menjalankan khidmat bimbingan dan kaunseling di sekolah tetapi belum mendapat latihan khusus. Kursus ini dianjurkan oleh Bahagian Sekolah-sekolah, Kementerian Pelajaran.

Tuan Khadri bin Sabran: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Dalam jawapan Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi beliau menjelaskan tentang latihan kepada guru-guru bimbingan dan kaunseling anjuran Kementerian Pelajaran.

Saya ingin tahu kepada guru-guru C2 terutamanya yang mengikuti latihan ikhtisas bimbingan dan kerjaya ini dan setelah mereka mengikuti latihan dan dapat diploma hasil daripada latihan mereka terima, adakah terdapat sebarang perubahan gaji kepada mereka?

Yang keduanya, adakah Kementerian Pelajaran berhasrat untuk menaikkan taraf guru-guru bimbingan dan kerjaya ataupun kaunseling di sekolah-sekolah ini misalannya kepada guru-guru bimbingan dan kerjaya ini adalah terdiri daripada guru D1, adakah apabila mereka memegang jawatan dan mengikuti bimbingan dan kerjaya ini dan berjaya di dalam latihan tersebut, mereka dinaikkan kepada kategori D1 Tingkatan Kanan, contohnya.

Soalan yang ketiga, Tuan Yang di-Pertua mengenai pelatih-pelatih iaitu guru-guru bimbingan dan kerjaya yang mengikuti latihan ini, apakah bentuk kepakaran yang ada pada mereka sama ada Kerajaan cukup bilangan pelatih-pelatih yang ditempatkan di universiti-universiti tempatan dan apakah kelulusan-kelulusan bagi pelatih-pelatih tersebut atau pensyarah-pensyarah tersebut?

Dato' Dr Ling Liong Sik: Tuan Yang di-Pertua, semua soalan itu sangat khusus bentuknya dan saya minta notis.

AKTA AGENSI PEKERJAAN SWASTA

11. Tuan V. Govindaraj minta Menteri Dalam Negeri menyatakan sama ada Kerajaan sedar bahawa dengan memperkenalkan Akta Agensi Pekerjaan Swasta 1981, tujuan khususnya adalah untuk memberi peluang kepada rakyat Malaysia melibatkan diri mereka secara langsung dalam projek-projek yang berkaitan dengan pengambilan pekerja-pekerja luar negeri di samping membolehkan rakyat tempatan berhijrah ke luar negeri untuk tujuan bekerja di negara-negara yang mereka pilih, memandangkan ini, tindakan Jabatan Imigresen menghalang Agensi-agensi Pekerjaan Swasta

tempatan menguruskan kemasukan buruh-buruh adalah bertentangan dengan Akta, memandangkan ini apakah tindakan pihak Kementerian untuk memperbaiki keadaan ini.

Timbalan Menteri Dalam Negeri (Dato' Radzi bin Sheikh Ahmad): Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan telah bersetuju mengambil tenaga buruh asing dari negara-negara ASEAN, India dan Bangladesh semata-mata dengan tujuan untuk mengisi kekosongan tenaga pekerjaan dalam sektor-sektor pembinaan dan perdagangan. Buruh asing hanya dibenarkan untuk dibawa masuk ke negara ini sekiranya tenaga mereka benar-benar diperlukan. Walau bagaimanapun semua agensi pekerjaan atau majikan tempatan yang ingin membawa masuk buruh-buruh asing hendaklah terlebih dahulu mengemukakan permohonan kepada Jabatan Imigresen untuk dipertimbangkan. Oleh yang demikian sangkaan bahawa Jabatan Imigresen menghalang agensi pekerjaan swasta tempatan menguruskan kemasukan buruh-buruh asing ke negara ini adalah tidak benar.

Tuan Yew Foo Weng: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin tanya Yang Berhormat Timbalan Menteri dalam lawatan Presiden Republik Bangladesh baru-baru ini beliau ada menggesa Kerajaan kita mengambil lebih banyak pekerja-pekerja dari negaranya.

Saya ingin tanya kalau kita mengambil pekerja-pekerja dari Bangladesh untuk masuk ke sektor perladangan, saya ingin tanya di negara Bangladesh adakah mereka mempunyai ladang getah, kalau tidak ada atau tidak banyak, kenapa kita mengambil pekerjaanya masuk untuk bekerja dalam ladang getah kita?

Dato' Radzi bin Sheikh Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, ingin saya menegaskan di sini bahawa tidak ada

perjanjian di antara Malaysia dan Bangladesh menguruskan kemasukan pekerja-pekerja daripada negara Bangladesh ke Malaysia walaupun baru-baru ini Presiden Bangladesh sendiri melawat ke Malaysia.

Sepertimana yang saya telah terangkan tadi, kemasukan pekerja asing ke negara ini adalah atas permintaan kita sendiri. Jika majikan-majikan berkehendakkan pekerja-pekerja asing, maka majikan tersebut bolehlah berhubung dengan Jabatan Imigresen dan kemudiannya berhubung dengan agensi-agensi; kalau di Bangladesh dengan agensi-agensi yang tertentu untuk membawa masuk pekerja-pekerja ke negara kita. Walaupun diakui bahawa di Bangladesh mungkin tidak terdapat begitu banyak ladang kelapa sawit ataupun ladang getah sepertimana terdapat di negara kita, tetapi mereka yang telah pun masuk ke negara kita bekerja di ladang-ladang, seperti ladang teh yang terdapat di Cameron Highlands yang bilangannya sekarang ini adalah sebanyak 54 orang sahaja.

Tuan Mohamed Amin bin Haji Daud: (*Bangun*).

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Tuan Ismail bin Arshad.

Minta maaf, Yang Berhormat, saya tak nampak tetapi saya sudah panggil Yang Berhormat Tuan Ismail bin Arshad.

HOSPITAL DAERAH YAN— PEMBINAAN

12. Tuan Ismail bin Arshad minta Menteri Kesihatan menyatakan bilakah sebenarnya Hospital Daerah Yan akan dibangunkan dan berapakah jumlah keseluruhan kes pembinaannya.

Timbalan Menteri Kesihatan (Dato' K. Pathmanaban): Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Kesihatan

merancang untuk membina Hospital Daerah Yan secara berfasa. Bagi Rancangan Malaysia Kelima peruntukan untuk membina Fasa I telah pun dipohon. Jika peruntukan diperolehi nanti, pembinaan dijadualkan bermula dalam awal tahun 1988.

Hospital Daerah Yan yang dianggarkan akan menelan belanja sebanyak \$26 juta termasuk harga tanah, pembinaan dan kelengkapan. Anggaran untuk pembinaan Fasa I ialah lebih kurang \$5 juta.

PEJABAT PENDAFTARAN PERNIAGAAN—KEHILANGAN FAIL

13. Tuan Gooi Hock Seng minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan sama ada sebarang siasatan telah dijalankan berkenaan 200 buah fail yang hilang di Pejabat Pendaftaran Syarikat, jika ya, supaya menerangkan dengan lebih lanjut hasil siasatan tersebut.

Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian (Tuan Muhyiddin bin Haji Mohd. Yassin): Tuan Yang di-Pertua, soalan yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat itu saya rasa menyentuh laporan akhbar pada 5hb September, 1985 lalu mengenai kononnya kehilangan fail di Pejabat Pendaftaran Perniagaan, bukannya di Pejabat Pendaftaran Syarikat.

Mengenai perkara ini saya ingin menyatakan bahawa siasatan telah pun dibuat dan hasil daripada siasatan ini, hanya 13 fail sahaja yang tidak dapat dikesan dari sejumlah 418,245 fail yang di simpan di Pejabat Pendaftaran Perniagaan dan bukannya 200 buah fail sebagaimana yang dilaporkan.

Sebab-sebab utama 13 fail tersebut tidak dapat dikesan ialah kerana kehilangan fail dalam masa perpindahan pejabat baru-baru ini.

Namun demikian, pejabat ini telah pun mengambil tindakan untuk memperolehi fail-fail tersebut dengan menghubungi tuanpunya perniagaan bagi mendapatkan salinan dokumen-dokumen yang diperlukan untuk simpanan pejabat. Walau bagaimanapun, prosedur ini memakan masa sedikit.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Tuan Haji Nik Abdul Aziz bin Haji Nik Mat.

(Soalan No. 14 Y.B. Tuan Haji Nik Abdul Aziz bin Haji Nik Mat tidak hadir).

PERSIDANGAN KETUA-KETUA KERAJAAN KOMANWEL DI NASSAU

15. Dato' Haji Mohd. Abu Bakar bin Rautin Ibrahim minta Menteri Luar Negeri menyatakan apakah cadangan-cadangan yang akan dibawa oleh beliau ke Persidangan Ketua-ketua Kerajaan Komanwel (CHOGM) di Nassau, Bahamas untuk mengukuhkan badan tersebut dan memberi faedah kepada negara-negara anggota khususnya negara Malaysia. Adakah Malaysia akan memberi pandangan-pandangan berkenaan dengan pergolakan politik di kawasan Tenggara Asia seperti isu Kampuchea dan sumbangan dan peranan negara-negara anggota untuk mengatasi masalah orang-orang pelarian di rantau ini. Apakah bentuk pendirian Malaysia mengenai dasar apartheid di Afrika Selatan akan dikemukakan di persidangan tersebut yang boleh dijadikan pendirian bersama di Persidangan Bangsa-bangsa Bersatu.

Dato Mohamed Khalil bin Yaakob: Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya menjawab bagi pihak Menteri Luar Negeri dan menyatakan bahawa soalan yang terhormat telah dijawab semasa menjawab soalan Yang Berhormat dari

Padang Serai pada 29hb Oktober, 1985 dan tidak ada tambahan yang perlu dibuat.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Tuan Andrew Janggi Muyang.

(Soalan No. 16 Y.B. Tuan Andrew Janggi Muyang tidak hadir).

Timbalan Yang di-Pertua: Masa sudah cukup.

(Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 14 dan 16 hingga 18 adalah diberi di bawah ini).

TUNTUTAN GAJI OLEH CUEPACS

14. Tuan Haji Nik Abd. Aziz bin Haji Nik Mat minta Perdana Menteri menerangkan kemajuan perbincangan pihak Kerajaan dengan Pihak Pekerja-pekerja (CUEPACS) telah dapat diselesaikan terhadap pertelingkahan antara kedua belah pihak dalam masalah tuntutan persamaan gaji mereka sekarang ini dan adakah telah mendapat persetujuan pihak pekerja-pekerja.

Dato' Mohamed Khalil bin Yaakob: Kerajaan percaya bahawa masalah tuntutan gaji oleh pihak Pekerja boleh diselesaikan melalui perbincangan dan membuat perjumpaan-perjumpaan dengan Pihak Pekerja. Yang Berhormat Menteri Kewangan telah mengadakan perjumpaan dengan Pihak Pekerja pada 4hb Julai, 1985 dan 15hb Ogos, 1985. Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah bertemu dengan Pihak Pekerja pada 30hb Oktober, 1985. Hasil daripada perjumpaan-perjumpaan ini adalah baik.

Kedua-dua pihak saling memahami kedudukan pihak yang satu lagi. Mengikut kenyataan-kenyataan yang

dibuat Pihak Pekerja telah membatalkan cadangan piket mereka pada 23hb Oktober, 1985 dan cadangan mogok pada 15hb Januari, 1986 juga telah ditarik balik. Perbincangan-perbincangan dengan Pekerja-pekerja ini akan terus diadakan dan saya percaya Pihak Pekerja dan Kerajaan akan dapat menyelesaikan masalah ini demi kepentingan negara.

INDUSTRI BERAT DI SARAWAK

16. Tuan Andrew Janggi Muyang minta Perdana Menteri menyatakan sama ada Kerajaan mempunyai suatu rancangan yang komprehensif bagi menggalakkan industri berat dan memastikan bahawa projek-projek HICOM akan ditaburkan secara adil kepada negeri-negeri terutama kepada Negeri Sarawak yang mempunyai sumber tenaga yang agak banyak.

Menteri Kehakiman dan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Datuk Dr James P. Ongkili): Kerajaan memang mempunyai rancangan yang komprehensif bagi menggalakkan pertumbuhan industri berat di negara ini. Untuk makluman Yang Berhormat, rancangan tersebut telah pun dimasukkan dalam kajian Pelan Induk Industri.

Demikian pula, HICOM memang berhasrat untuk menaburkan lokasi projeknya di seluruh negara. Walau bagaimanapun adalah sukar untuk memastikan supaya projek-projek HICOM dapat ditaburkan ke setiap negeri kerana HICOM perlu melibatkan diri dalam projek-projek industri berat yang "viable" yang tidak sanggup dilaksanakan oleh pihak-pihak lain. Oleh itu selain dari sumber tenaga, HICOM perlulah mengambil kira faktor-faktor lain seperti sumber bahan mentah, infrastruktur yang lengkap dan sebagainya untuk menjayakan sesuatu projek.

KERETA PROTON SAGA— JUALAN

17. Tuan Peter Chin Gan Oon minta Perdana Menteri menyatakan berapakah banyaknya kereta-kereta Proton Saga yang telah pun dijual sehingga tarikh ini dan adakah beliau mempunyai keyakinan bahawa semua kereta yang di“targeted” tahun hadapan akan dijual memandangkan kenyataan bahawa permintaan bagi kereta penumpang telah pun merosot tahun ini dan mungkin akan dikurangkan tahun hadapan jikalau ekonomi negara tidak diperbaiki dan apakah rancangan kontigensi akan dibuat untuk menjamin bahawa penjualan target akan ditemui.

Datuk Dr James P. Ongkili: Untuk makluman Yang Berhormat, jumlah pengeluaran yang dirancang bagi tahun hadapan telah mengambil kira keadaan pasaran yang ada sekarang. Oleh kerana persaingan yang hebat dalam penjualan kereta di Malaysia sekarang ini, maka tidak wajar bagi pihak EON untuk mengumumkan jumlah unit-unit yang telah dijual sehingga tarikh ini.

Memandangkan kepada permintaan yang begitu menggalakkan untuk membeli Proton Saga pada tahun ini, adalah menjadi harapan kita agar pasaran baik itu akan berterusan di tahun-tahun yang akan datang.

BANK/SYARIKAT KEWANGAN— INSURAN KEBAKARAN

18. Tuan Ng Cheng Kuai minta Menteri Kewangan menyatakan:

- (a) apakah benar terdapat amalan yang mana bank-bank atau syarikat-syarikat kewangan memaksa pelanggan-pelanggannya membeli insuran kebakaran daripada syarikat-syarikat insuran yang dia namakan; dan

- (b) apakah Kementerian beliau akan mengarahkan amalan ini diberhentikan.

Menteri Kewangan (Tuan Daim Zainuddin):

- (a) Adalah benar bahawa bank-bank dan syarikat-syarikat kewangan memerlukan pelanggan-pelanggan mereka mendapatkan insuran kebakaran ke atas hartabenda yang dicagarkan kepada institusi kewangan berkenaan. Tetapi pelanggan-pelanggan diberi pilihan daripada beberapa syarikat-syarikat insuran yang telah dinamakan oleh institusi kewangan itu. Amalan ini dibuat kerana institusi kewangan tersebut mahu memastikan bahawa hartabenda yang diinsurankan itu dilindungi oleh syarikat insuran yang bertauliah, terutamanya untuk mengelakkan kerumitan apabila tuntutan insuran dibuat kelak. Walau bagaimanapun, semua bank-bank perdagangan dan syarikat kewangan perlu menubuhkan satu Panel Syarikat Insuran, yang sepatutnya dianggotai oleh sekurang-kurangnya 4 syarikat insuran. Ini adalah untuk memastikan supaya pelanggan-pelanggan mempunyai peluang untuk membuat pilihan.

- (b) Kementerian Kewangan tidak bercadang untuk memberhentikan amalan bank-bank meminta pelanggan memilih syarikat-syarikat insuran dari senarai yang disediakan. Tetapi Kerajaan akan mengkaji kemungkinan untuk menambah bilangan syarikat insuran dalam tersebut supaya pelanggan dapat membuat pilihan dari semua syarikat-syarikat insuran yang lebih teguh.

**ISI UCAPAN AHLI DARI PASIR
PUTEH—DAKWAAN**

3.35 ptg.

Tuan Lim Kit Siang (Kota Melaka): (Bangun).

Timbalan Yang di-Pertua: Ya, Yang Berhormat?

Tuan Lim Kit Siang: Saya berdiri di bawah Peraturan 26 (1) (p) untuk buat satu cadangan.

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad (Pasir Puteh): Tuan Yang di-Pertua, sebelum cadangan.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: Adakah itu “point of order”?

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Saya minta point of order—28, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Lim Kit Siang: Dia pun tak tahu apa saya mahu buat.

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Point of order—28, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Lim Kit Siang: Bolehkah saya berucap dahulu?

Timbalan Yang di-Pertua: Sila duduk dahulu! Saya belum dengar pun apa maksud Yang Berhormat Ketua Pembangkang bangun tadi.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, bolehkah dia baca fikiran saya.

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Point of order—28, cadangannya salah.

Tuan Lim Kit Siang: Apa itu?

Timbalan Yang di-Pertua: Ahli Yang Berhormat kedua-dua orang, sila duduk!

Ya, Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka, apa maksud Yang Berhormat bangun?

Tuan Lim Kit Siang: Ya, saya berdiri di bawah Peraturan 26 (1) (p) untuk buat satu cadangan mengenai hak dan kebebasan dan untuk mencadangkan satu usul yang berbunyi:

“Bahawa berikutan dari ucapan semasa peruntukan bagi Jabatan Perdana Menteri dibahaskan dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis pada 13hb November, 1985, Yang Berhormat dari Pasir Puteh telah mengeluarkan kata-kata yang berikut dalam ucapannya:

‘Kalau kita hendak jaga adat kita, kalau kita ini orang Cina, pergilah ke negeri China. Kalau kita orang India, hendak jaga adat kita, pergilah ke India. Jangan kita hidup dalam masyarakat majmuk seperti ini’.

Dan bahawa ucapan yang sedemikian itu telah melanggar peruntukan Peraturan Mesyuarat 36 (1) (c) dan harus menaikkan perasaan bersakit-sakit hati atau bermusuhan-musuhan di antara satu kaum dengan satu kaum dalam Malaysia.

Dengan demikian, Dewan yang mulia ini hendak memutuskan bahawa:

(1) Yang Berhormat dari Pasir Puteh telah melanggar peruntukan Peraturan Mesyuarat 36 (10) (c) yang melarang perkataan-perkataan yang harus menaikkan, yang demikian telah melakukan satu kesilapan, kesalahan, penghinaan atau “contempt” kepada Dewan;

- (2) Yang Berhormat dari Pasir Puteh telah menarik balik segala butir-butir yang terkandung di dalam ucapannya yang harus menaikkan perasaan bersakit-sakit hati atau bermusuhan di antara satu kaum dengan satu kaum dalam Malaysia;
- (3) Yang Berhormat dari Pasir Puteh memohon maaf dari Dewan yang mulia ini di atas kata-katanya itu yang harus menaikkan perasaan bersakit-sakit hati atau bermusuhan di antara satu kaum dengan satu kaum dalam Malaysia; dan
- (4) Catatan rasmi ucapan tersebut dihapuskan dari Penyata Rasmi Parlimen dan sekiranya Yang Berhormat dari Pasir Puteh enggan atau gagal mematuhi perintah-perintah Dewan ini seperti yang tersebut di dalam perenggan 2 dan 3 di atas, maka Dewan ini memutuskan bahawa Yang Berhormat dari Pasir Puteh telah melakukan satu lagi kesalahan penghinaan (contempt) kepada Dewan dan dengan itu Yang Berhormat dari Pasir Puteh digantung daripada menghadiri mesyuarat Dewan Rakyat sehingga Yang Berhormat dari Pasir Puteh itu mematuhi kehendak perenggan 2 dan 3 di atas dan jika pada masa Dewan tidak bersidang, dengan secara bersurat tanpa syarat dialamatkan kepada Yang di-Pertua Dewan Rakyat dengan memuaskannya Yang di-Pertua dan hendaklah Yang di-Pertua mengumumkan permintaan maaf ini di dalam persidangan Dewan yang akan datang."

Tuan Yang di-Pertua, saya mahu memberi sebab atas peraturan, saya tidak masuk ucapan dahulu. Saya. . . .

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, sila duduk sebentar! Maksud Yang Berhormat bangun telah jelas pada diri saya. . . .

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, itu apa yang saya mahu kemukakan. Sekarang saya mahu kemukakan hujah-hujah kenapa bukan atas usul, kenapa di bawah peraturan saya minta dibenarkan untuk kemukakan. Bolehkah saya memberi hujah-hujah atas "point of order"?

Timbalan Yang di-Pertua: Tak boleh, Yang Berhormat. Sila duduk sebentar! Jelas. . . .

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: (*Bangun*).

Timbalan Yang di-Pertua: Ya, Yang Berhormat?

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Tuan Yang di-Pertua, sebelum kita hendak. . . .

Timbalan Yang di-Pertua: Peraturan Mesyuarat atau. . . .

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Peraturan 28. Untuk menerima usul ini, saya rasa Wakil dari Kota Melaka ini sudah "semabo", orang kata. Saya tidak pernah bercakap berkenaan perkara ini pada 13hb November. . . .

Tuan Lim Kit Siang: Saya minta satu ruling atas "point of order". . . .

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: tetapi saya bercakap pada. . . .

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat. . . .

Tuan Lim Kit Siang: Saya minta satu ruling atas penggunaan perkataan "mabuk", sama ada unparliamentary atau tak unparliamentary. . . .

Timbalan Yang di-Pertua: Sila duduk!

Tuan Lim Kit Siang: Saya minta satu ruling atas penggunaan perkataan “mabuk”, sama ada unparliamentary atau tidak parliamentary, dan kalau unparliamentary, saya minta bahawa Yang Berhormat dari Pasir Puteh diarah untuk tarik balik.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat.

Tuan Yahya bin Haji Zakaria: Tuan Yang di-Pertua, point of order.

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Point of order saya tak habis.

Timbalan Yang di-Pertua: Duduk dahulu Ahli Yang Berhormat dari Bagan Datok!

Tuan Sim Kwang Yang: Tuan Yang di-Pertua, point of order.

Tuan Yahya bin Haji Zakaria: 36, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Sim Kwang Yang: Point of order, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Point of order saya tak habis lagi ini.

Timbalan Yang di-Pertua: Duduk Yang Berhormat, sila duduk!

Ahli-ahli Yang Berhormat, Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka, Ketua Pembangkang telah bangun membangkitkan perkara Peraturan Mesyuarat dan telah menyampaikan maksud dan huraian mengenai Peraturan Mesyuarat yang dibangkitkan berkaitan dengan ucapan Ahli Yang Berhormat dari Pasir Puteh.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, sebelum itu, saya meminta satu ruling mengenai penggunaan

perkataan “mabuk” sama ada parliamentary atau tidak parliamentary. Saya harap oleh kerana ini perkara yang baru timbul.

Tuan Yahya bin Haji Zakaria: (*Bangun*).

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat dari Bagan Datok, sila duduk dahulu!

Tuan Lim Kit Siang: Saya meminta satu ruling sahaja mengikut peraturan.

Tuan Yahya bin Haji Zakaria: (*Bangun*).

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat dari Bagan Datok, sila duduk dahulu!

Tuan Lim Kit Siang: bahawa sama ada perkataan “mabuk” parliamentary atau tidak parliamentary (*Disampuk*).

Timbalan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, saya ingin menyatakan kepada Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka, kalau beliau tak mahu tunggu apa yang saya hendak kata, bagaimanakah kita boleh mencari penyelesaian dan bagaimanakah kita dapat tahu apa maksud dan bagaimanakah kita boleh buat ruling (*Tepuk*).

Tuan Yahya bin Haji Zakaria: (*Bangun*).

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, sila duduk dahulu—Yang Berhormat pun tak mahu dengar juga apa yang saya hendak cakap.

Tuan Yahya bin Haji Zakaria: Saya bangkitkan Peraturan Mesyuarat 35, kerana Peraturan Mesyuarat 35 ini ada menyebutkan seseorang Ahli yang hendak bercakap hendaklah bangun di tempatnya dan apabila dipanggil oleh

Pengerusi maka hendaklah ia berdiri mengarahkan ucapannya kepada Pengerusi. Seseorang Ahli tidak boleh bercakap melainkan. . . .

Tuan Lim Kit Siang: Serupa 35, beliau tidak dipanggil untuk berdiri dan berucap.

Timbalan Yang di-Pertua: Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka, sila duduk!

Tuan Yahya bin Haji Zakaria: Jadi, Tuan Yang di-Pertua, Tuan Yang di-Pertua belum memanggil Ketua Pembangkang bercakap, dia tiap-tiap kali bangun terus bercakap, bangun terus bercakap. Saya hendak ruling daripada Tuan Yang di-Pertua, adakah hak Ketua Pembangkang boleh melanggar Peraturan Mesyuarat 35 ini?

Tuan Lim Kit Siang: Ada satu ruling. Saya minta satu ruling, sama ada Yang Berhormat berdiri di atas 35, sama ada Tuan Yang di-Pertua ada membenarkan beliau berdiri. (*Disampuk*).

Tuan Yang di-Pertua, perkara sangat simple. . . .

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat pun saya belum benar lagi.

Tuan Lim Kit Siang: Point of order. Saya berdiri tadi, saya meminta beberapa point of order yang saya tunggu keputusan, bukan saya yang melanggar atau menghalang perjalanan proceedings of Parliament. (*Disampuk*).

Timbalan Yang di-Pertua: Adakah sekarang Yang Berhormat menunggu keputusan atau Yang Berhormat bersyarah kepada saya?

Tuan Lim Kit Siang: Saya menunggu keputusan supaya satu perkara demi satu perkara boleh diputus dan bukan berhimpun-himpun.

Timbalan Yang di-Pertua: Jadi, sekarang saya memutuskan tentang beberapa perkara yang telah pun dibangkitkan. Sekiranya terus dibangkitkan lagi maka saya akan terus memutuskan. (*Tepuk*).

Pertama, Peraturan Mesyuarat yang dibangkitkan berkaitan dengan ucapan Ahli Yang Berhormat dari Pasir Puteh berpandu kepada Peraturan Mesyuarat 15 (1) dan saya baca: "Pada tiap-tiap hari persidangan mesyuarat, urusan Kerajaan hendaklah didahulukan daripada urusan-urusan lain." Maka saya memutuskan. . . .

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, point of order. Sebelum, Tuan Yang di-Pertua (*Disampuk*) saya minta satu penjelasan. Saya akan mematuhi kepada keputusan-keputusan Tuan Yang di-Pertua tetapi apa yang saya meminta ialah sebelum satu keputusan dibuat. . . .

Tuan Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: (*Bangun*).

Timbalan Yang di-Pertua: Ya, Yang Berhormat Peraturan Mesyuarat. . .

Tuan Lim Kit Siang: sebelum satu keputusan dibuat. . . .

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, sila duduk! Saya memanggil Ahli Yang Berhormat di sana.

Tuan Lim Kit Siang: Saya berdiri atas point of order, belum habis.

Timbalan Yang di-Pertua: Saya belum memanggil Yang Berhormat. . . .(*Disampuk*).

Tuan Lim Kit Siang: Saya berdiri atas point of order. Apa saya minta. . . .

Tuan Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua: Ya, Yang Berhormat.

Tuan Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: Saya ingin bertanya Tuan Yang di-Pertua sama ada Tuan Yang di-Pertua telah memanggil beliau untuk bercakap, sama ada Tuan Yang di-Pertua telah meminta Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka untuk bercakap atau tidak?

Timbalan Yang di-Pertua: Belum lagi, Yang Berhormat.

Tuan Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Lim Kit Siang: Atas point of order, orang ada hak untuk berdiri, Tuan Yang di-Pertua, untuk meminta satu ruling daripada Tuan Yang di-Pertua; tak perlu apa-apa permintaan, tak perlu apa-apa.

Tuan Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Lim Kit Siang: Point of order.

Tuan Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: Tuan Yang di-Pertua, point of order.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, seorang Ahli point of order.

Tuan Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: Tuan Yang di-Pertua, saya minta point of order.

Tuan Lim Kit Siang: Saya berdiri atas point of order dan saya belum habis. Saya meminta untuk point of order sahaja.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, saya belum lagi.

Tuan Lim Kit Siang: Saya berdiri atas point of order.

Tuan Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat berdiri tetapi Yang Berhormat tak boleh bercakap, kecuali saya memanggil Yang Berhormat bercakap.

Tuan Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali: (*Bangun*).

Tuan Lim Kit Siang:

(*Perenggan ucapan Tuan Lim Kit Siang dihapuskan atas arahan Y.B. Timbalan Yang di-Pertua*).

Dato' K. Pathmanaban: (*Bangun*).

Timbalan Yang di-Pertua: Saya harap perkataan-perkataan yang disebut ini tidak dimasukkan dalam catatan, sebab saya belum lagi memanggil Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka. (*Tepuk*).

Tuan Lim Kit Siang: Saya bangun atas point of order. Bolehkah saya teruskan?

Timbalan Yang di-Pertua: Ya, Yang Berhormat.

Dato' K. Pathmanaban: Peraturan Mesyuarat 42.

Timbalan Yang di-Pertua: Peraturan Mesyuarat 42.

Dato' K. Pathmanaban: yang mengatakan: Bila-bila Ahli-ahli ditegur oleh Pengerusi berkenaan dengan Peraturan Mesyuarat atau bila-bila Pengerusi menyampuk masa dijalankan perbahasan, maka sesiapa Ahli-ahli yang sedang bercakap atau yang hendak bercakap hendaklah duduk dan seterusnya.

Timbalan Yang di-Pertua: Benar, Yang Berhormat. Terima kasih.

Tuan Lim Kit Siang: Bolehkah saya teruskan point of order?

Timbalan Yang di-Pertua: Belum lagi.

Tuan Lim Kit Siang: Apa saya minta ialah sebelum satu keputusan dibuat.

Timbalan Yang di-Pertua: Belum lagi!

Tuan Lim Kit Siang: Saya mahu kemukakan hujah-hujah.

Timbalan Yang di-Pertua: Sila duduk, Yang Berhormat!

Tuan Lim Kit Siang: Bolehkah, Yang Berhormat.

Timbalan Yang di-Pertua: Belum lagi.

Tuan Lim Kit Siang: Bolehkah Tuan Yang di-Pertua memberikan (*Disampuk*) saya peluang mengemukakan hujah-hujah?

Timbalan Yang di-Pertua: Sila duduk, Yang Berhormat!

Tuan Lim Kit Siang: Sebelum keputusan dibuat.

Timbalan Yang di-Pertua: Belum lagi.

Tuan Lim Kit Siang: Tidak guna (*Disampuk*) mendengar hujah-hujah saya selepas keputusan dibuat.

Tuan Alias bin Md. Ali: (*Bangun*).

Timbalan Yang di-Pertua: Ya, Yang Berhormat dari Ulu Terengganu.

Tuan Alias bin Md. Ali: Tuan Yang di-Pertua, 44 (2), saya minta dikuatkuasakan.

Tuan Lim Kit Siang: Kenapa Tuan Yang di-Pertua lihat dia, tak lihat saya. Pandang dia, tak mahu pandang saya. Apa yang saya meminta ialah keadilan, di mana-mana pun dengan hujah-hujah.

Timbalan Yang di-Pertua: Kalau.

Tuan Lim Kit Siang: Saya mematuhi tetapi kalau tak mahu dengar hujah-hujah saya, mahu buat keputusan bukan sahaja tidak keadilan di sini, di mana-mana pun, dengan izin, law of natural justice. Sama ada saya boleh memberikan.

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: (*Bangun*).

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat dari Pasir Puteh.

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua: Ya, Yang Berhormat dari Pasir Puteh, silakan.

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Tuan Yang di-Pertua, ruling yang diminta oleh wakil dari Kota Melaka ini sebenarnya telinga dia banyak tahi sedikit. (*Ketawa*) Saya kata tadi perkataan "semabo". Semabo Bahasa Melayu ertinya kelabu. (*Disampuk*) Jadi dia kata "mabuk". Ini saya kata tahi telinganya banyak. (*Ketawa*) Saya kata "semabo". S-e-m-a-b-o. Mabuk pula.

Tuan Lim Kit Siang: Perkataan-perkataan dia boleh keluar. Saya meminta satu ruling, bolehkah saya kemukakan hujah-hujah?

Timbalan Yang di-Pertua: Adakah Yang Berhormat bangun hendak bercakap?

Tuan Lim Kit Siang: Saya mahu timbulkan point of order mengenai cadangan saya di bawah 26 (1) (*p*) dan kenapa permintaan saya patut diterima, sama ada diterima atau tidak, terpulang kepada Tuan Yang di-Pertua, tetapi sebelum Tuan Yang di-Pertua buat keputusan, benarkan saya kemukakan hujah-hujah di bawah

peraturan-peraturan, bukan mengenai usul. Saya rasa ini satu permintaan yang sangat adil. Bolehkah saya buat hujah-hujah?

Timbalan Yang di-Pertua: Tidak boleh lagi.

Tuan Lim Kit Siang: Saya belum buat hujah-hujah, saya baru kemukakan usul sahaja. Tuan Yang di-Pertua boleh ambil saya perhatian di mana pun sebelum satu keputusan dibuat ada hujah-hujah.

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: (*Bangun*).

Timbalan Yang di-Pertua: Ya, Yang Berhormat dari Pasir Puteh.

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Bagaimana kita hendak menerima usul dia, Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua: Peraturan Mesyuarat! Peraturan Mesyuarat!

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Peraturan Mesyuarat 28.

Tuan Lim Kit Siang: Apa yang saya menegaskan di sini ialah keadilan.

Timbalan Yang di-Pertua: Peraturan Mesyuarat, Yang Berhormat.

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Peraturan Mesyuarat 28, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Lim Kit Siang: Saya menghadapi apa-apa kemungkinan, keadilan sahaja.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat dari Pasir Puteh membangkitkan Peraturan Mesyuarat 28. Yang Berhormat, sila duduk sebentar!

Tuan Lim Kit Siang: Saya belum habis. Saya belum habis point of order saya. Kenapa kita takut mendengar hujah-hujah. Saya belum masuk usul.

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Peraturan Mesyuarat, point of order 28, Usul yang dibentangkan ini tidak betul Tuan Yang di-Pertua. Pada 13hb.(*Disampuk*).

Tuan Lim Kit Siang: Point of order belum habis, kerana point of order boleh ditamatkan, belum habis. Point of order saya belum ditamatkan. Tidak patut diberhentikan.

Timbalan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, kedua-duanya sila duduk!

Tuan Lim Kit Siang: Kenapa membenarkan orang lain dan bukan saya, kenapa takut hujah-hujah.(*Disampuk*).

Timbalan Yang di-Pertua: Sila duduk Ahli Yang Berhormat! Ahli Yang Berhormat, sila duduk! (*Disampuk*).

Tuan Lim Kit Siang: Ya, apa yang saya mahu ialah hujah-hujah sahaja. Keputusan saya patuhi tetapi keadilan patut diadakan.

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: (*Bangun*).

Timbalan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat—Yang Berhormat, sila duduk! Yang Berhormat, sila duduk! Sila duduk dahulu! Ahli-ahli Yang Berhormat, Ahli-ahli Yang Berhormat telah dapat melihat temasya tadi, namun bagi menjalankan tugas-tugas saya memelihara kesempurnaan perjalanan Dewan ini, saya ingin menekankan bahawa saya sedar bahawa apa yang telah pun terjadi adalah satu kelonggaran yang

saya beri, bukan hak kepada mana-mana Ahli Yang Berhormat. Ini saya katakan bagi mengingatkan Ahli-ahli Yang Berhormat semua termasuk Yang Berhormat Ketua Pembangkang bahawa kuasa-kuasa ada kepada saya diberikan oleh Peraturan Mesyuarat untuk memelihara Dewan ini daripada apa yang kita telah dapat perlihatkan tadi.

Jadi Ahli-ahli Yang Berhormat semua, ambillah ini sebagai amaran, kerana selepas ini saya akan menggunakan Peraturan Mesyuarat 44 (1), (2), (3) dan seterusnya. (*Tepuk*) Ya, Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka, sila teruskan.

Tuan Lim Kit Siang: Terima kasih. Saya kemukakan Peraturan Mesyuarat 26 (1) (*p*) dan memang timbul masalah sama ada ini mengikut Peraturan.

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Tuan Yang di-Pertua, point of order.

Timbalan Yang di-Pertua: Nombor berapa Yang Berhormat?

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Point of order 28.

Timbalan Yang di-Pertua: Ya, point of order 28.

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Beberapa kali saya telah bangkitkan point of order 28. Jika seseorang Ahli hendak mengubah isi-isi sesuatu usul yang berdiri dengan namanya. . . . jadi saya tidak mahu baca sampai habis, Tuan Yang di-Pertua, dan usul ini adalah bersalahan. Pada 13hb November, saya tidak pun bangun bercakap pada hari tersebut, hanya Wakil dari Kota Melaka sahaja bangun bercakap pada hari itu dan telah menimbulkan banyak perkara. Jadi kalau kita ambil *Hansard* 13hb November tidak ada pun ucapan saya.

Inilah yang saya kata tadi "semabo", saya tidak kata dia "mabuk", Tuan Yang di-Pertua, tetapi oleh kerana tahi telinga dia.

Timbalan Yang di-Pertua: Maksud Ahli Yang Berhormat sudah jelas, sila duduk!

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Ha itu, Tuan Yang di-Pertua. (*Ketawa*).

Tuan Lim Kit Siang: Saya boleh datang balik esok kemukakan Usul sahaja, tukar tarikh itu, tarikh itu satu perkara yang kecil.

Saya sekarang boleh pinda tarikh itu. Saya boleh datang lagi esok kemukakan satu Usul. (*Disampuk*) Kita mahu satu keputusan. Saya mahu sekarang ialah sama ada Usul ini mengikut Peraturan atau tidak, keputusan akan dibuat oleh Tuan Yang di-Pertua dan hujah-hujah ialah seperti berikut. Peraturan Mesyuarat ialah apabila kita merujuk balik kepada perbincangan 22hb November, 1984 mengenai Usul terhadap.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, sila duduk sebentar!

Tuan Lim Kit Siang: Ya, saya mahu baca itu point of order, saya bukan, saya mahu perkara itu.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, sila duduk sebentar!

Tuan Lim Kit Siang: Baik.

Timbalan Yang di-Pertua: Banyak orang yang melihat kita, Yang Berhormat. Bagaimana kita menjalankan tugas-tugas kita sebagai Ahli Parlimen (*Tepuk*). Yang Berhormat, maksud Yang Berhormat jelas, dan saya faham. Beberapa keputusan telah diminta.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua faham, saya pun faham. Saya patut diberi peluang untuk kemukakan

supaya mungkin Tuan Yang di-Pertua rasa faham apa dalam fikiran saya, mungkin tidak, tetapi patut saya diberi peluang untuk kemukakan hujah-hujah sama ada ditolak atau diterima, terpulang kepada Tuan Yang di-Pertua. Bolehkah saya teruskan?

Timbalan Yang di-Pertua: Belum boleh lagi, sila duduk.

Tuan Alias bin Md. Ali: (*Bangun*).

Timbalan Yang di-Pertua: Ya Yang Berhormat?

Tuan Alias bin Md. Ali: Saya bangkitkan Peraturan Mesyuarat 36 (10) (c). Merujuk kepada sesuatu yang spesifik.

Tuan Lim Kit Siang: Saya minta satu ruling.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat.(*Disampuk*).

Tuan Lim Kit Siang: Saya minta satu ruling, sama ada sebelum seseorang Ahli Yang Berhormat yang berdiri atas point of order.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat dari Kota Melaka, sila duduk!

Tuan Lim Kit Siang: Saya minta satu ruling, oleh kerana kalau ini berlarutan.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat dari Kota Melaka telah bangun.

Tuan Lim Kit Siang: Bukan, saya mahu minta satu ruling apabila seseorang.

Timbalan Yang di-Pertua: Ahli Yang Berhormat, Ahli dari.(*Disampuk*).

Tuan Lim Kit Siang: Saya minta satu ruling, apabila seorang yang berdiri atas point of order belum habis point of

order, bolehkah diganggu oleh lain-lain point of order, itu saya mahu minta.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, sila duduk, kerana bila Pengerusi bercakap, Yang Berhormat kena duduk. Ahli Yang Berhormat dari Ulu Terengganu, ya, Peraturan Mesyuarat.

Tuan Alias bin Md. Ali: Ya, saya membangkitkan Peraturan Mesyuarat 36 (10) (c) yang ditimbulkan oleh Ahli Berhormat dari Kota Melaka. Berdasarkan Usul ini sebenarnya Usul ini, dengan izin, null and void. Oleh kerana pada 13 haribulan tidak ada pun *Hansard* yang menyebutkan bahawa Ahli dari Pasir Puteh telah bercakap dan direkodkan dalam *Hansard* ini. Oleh kerana Usul ini berkait dengan rekod Parlimen pada 13 haribulan dan rekod itu tidak menyebutkan bahawa Ahli Yang Berhormat dari Pasir Puteh telah bercakap seperti yang didakwa oleh Ahli dari Kota Melaka, maka Usul ini dengan sendirinya null and void dan kita tidak patut menghabiskan masa kita dengan sia-sia membincangkan sesuatu yang tidak wujud. Terima kasih. (*Tepuk*)

Timbalan Yang di-Pertua: Biarkan saya teliti dahulu. Tuan Setiausaha.

Tuan Lim Kit Siang: Hilang, tidak ada Setiausaha (*Ketawa*). Bolehkah saya teruskan? (*Ketawa*) 13 haribulan saya minta Tuan Yang di-Pertua tukarkan tarikh.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, sila duduk sebentar!

Tuan Lim Kit Siang: Tidak ada Setiausaha. Ambil perhatian, Tuan Yang di-Pertua. Saya minta Tuan Yang di-Pertua, yang pertama, membetulkan tarikh. Yang kedua, kalau tidak, esok saya balik tanpa notis, kemukakan Usul yang sama sahaja oleh kerana tanpa notis dan ini

sudah diputuskan oleh Tuan Yang di-Pertua sendiri pada 22hb November di mana beliau kata bahawa Parlimen ada kuasa bila-bila. Ini ada dalam *Hansard* (*Disampuk*). Ini ada dalam *Hansard* dan saya boleh baca ini di mana. . . .

Timbalan Yang di-Pertua: Ya, Tuan Setiausaha, silakan.

Tuan Lim Kit Siang: Ya, sekarang ada Setiausaha. (*Ketawa*)

Timbalan Yang di-Pertua: Saya mohon izin kesabaran Dewan sebentar.

Tuan Lim Kit Siang: Saya sudah berdiri berkata bahawa saya ingin membetulkan 13 haribulan kepada 14 haribulan, (*Disampuk*) itu sahaja dan kalau tidak benar, esok saya balik dengan Usul yang sama. Peraturan Mesyuarat 26 (1) (*d*) tanpa notis, dan ada precedent pada 22hb November, 1984 diputuskan oleh Tuan Yang di-Pertua sendiri. . . .

Timbalan Yang di-Pertua: Ya, Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka, apa hendak kata?

Tuan Lim Kit Siang: Bahawa sekarang saya cadangkan untuk Tuan Yang di-Pertua—Tuan Yang di-Pertua, Tuan Yang di-Pertua (*Ketawa*). Dalam *Hansard* 22hb November, 1984 inilah keputusan Tuan Yang di-Pertua.

“**Tuan Yang di-Pertua:** Ahli-ahli Yang Berhormat, pada fikiran saya Usul ini ialah di bawah Peraturan 26 (1) (*p*) yang tidak berkehendakkan notis kerana ini adalah berkenaan dengan hak dan kebebasan. Perkara yang nombor 2, sama ada perkara ini patut dirujuk kepada Jawatankuasa Hak dan Kebebasan, maka itu terpulanglah kepada Majlis ini. Jika sekiranya Majlis ini hendak merujuk kepada Jawatankuasa ini terpulanglah dan pada fikiran saya, Dewan ini bolehlah mengeluarkan satu Usul sebagaimana yang telah

dikeluarkan pada hari ini untuk membahaskan perkara ini dengan tidak payah dirujukkan kepada Jawatankuasa Hak dan Kebebasan dan jika sekiranya kita baca Peraturan 44 (9) tiada apa pun dalam Peraturan ini yang difaham menghilangkan kuasa Majlis Mesyuarat boleh menjalankan apa-apa langkah ke atas siapa-siapa Ahli menurut ketetapan Majlis Mesyuarat. Selain daripada itu pada fikiran saya hak mengeluarkan Usul boleh dikeluarkan dalam Dewan ini pada mana-mana masa”—mana-mana masa mengikut Peraturan—mana-mana masa.

Saya boleh tarik balik dengan berdiri lagi kemukakan satu Usul dengan pindaan itu. Jangan kita lari daripada masalah. . . .

Timbalan Yang di-Pertua: Adakah Yang Berhormat bangun sekarang hendak pinda usul Yang Berhormat sedikit?

Tuan Lim Kit Siang: Saya mahu pinda kalau dibenarkan. Kalau tidak benarkan saya berdiri untuk kemukakan usul yang baharu di bawah 26 (1) (*p*).

Timbalan Yang di-Pertua: Jadi Yang Berhormat, tidak mahu dengar pun, saya hendak benar atau tidak benar.

Tuan Lim Kit Siang: Saya meminta oleh kerana ada Ahli Yang Berhormat mahu mengganggu dan saya mengambil perhatian Tuan Yang di-Pertua kepada apa yang telah diputuskan oleh Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua, Parlimen dalam perkara contempt ialah High Court.

Timbalan Yang di-Pertua: Adakah Yang Berhormat hendak minta supaya. . . .

Tuan Lim Kit Siang: Sekarang saya meminta kebenaran untuk meminda. Saya menunggu keputusan.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih, Yang Berhormat, itu baharu betul (*Ketawa*). Saya membenarkan Yang Berhormat meminda.

Tuan Lim Kit Siang: Bolehkah saya teruskan? Saya belum hujah-hujah.

Timbalan Yang di-Pertua: Sila, Yang Berhormat.

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Peraturan Mesyuarat 28 ini kalau dia hendak meminda usul ini dia mesti hantar surat kepada Setiausaha, lepas itu Setiausaha kata boleh, baharu dia boleh buat.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat itu cabar keputusan Tuan Yang di-Pertua, gunakan 44 gantungan dia, campak dia daripada Dewan.

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: (*Bangun*) (*Disampuk*).

Timbalan Yang di-Pertua: Ahli Yang Berhormat daripada Pasir Puteh.

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Tuan Yang di-Pertua, jadi sebenarnya hendak bagi dia bawa usul, usul itu tidak pakai juga. Dalam Peraturan Mesyuarat 28 ini dia mesti menulis surat kepada Setiausaha. Dalam ini kata:

“Jika seseorang ahli hendak mengubah isi-isi sesuatu usul yang terdiri dengan namanya, maka bolehlah diubahnya dengan menghantarkan kepada Setiausaha satu pemberitahu meminda usulnya tetapi disyaratkan iaitu pindaan itu dengan timbangan Tuan Yang di-Pertua tidak mengubah asas ataupun tujuan yang terkandung di dalam usul itu pada perkara yang besar-besar. Pemberitahu meminda usul itu adalah mula berjalan daripada masa pemberitahu usul itu mula-mula”.

Jadi, Tuan Yang di-Pertua. . . .

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih.

Tuan Lim Kit Siang: On a point of order.

Timbalan Yang di-Pertua: Sila duduk!

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Jadi, usul ini bukan makna kita takut untuk dibincangkan benda itu, cuma hendak bagi tahu sahaja.

Tuan Lim Kit Siang: Takut.

Timbalan Yang di-Pertua: Sila duduk!

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, usul ini di bawah 26 (1) (*p*) tanpa notis dan perkara untuk memberi notis kepada pindaan tidak timbul.

Timbalan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, dua Peraturan Mesyuarat telah dibangkitkan dan saya akan memutuskan berasaskan kedua penelitian terhadap kedua-dua Peraturan Mesyuarat; 28 dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Pasir Puteh, 26 oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka.

Setelah saya memutuskan bahawa membenarkan pindaan tarikh 13hb kepada 14hb, maka Ahli Yang Berhormat daripada Pasir Puteh telah membangkitkan Peraturan Mesyuarat 28. Setelah meneliti kedua-dua Peraturan Mesyuarat, saya mengakui bahawa munasabah dan benar bantahan yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Pasir Puteh (*Tepuk*). Berasaskan Peraturan Mesyuarat 28 iaitu walaupun usul itu sendiri tidak perlu pemberitahu, pindaan dikehendaki oleh Peraturan Mesyuarat 28 memerlukan pemberitahu. Maka dengan itu, saya memutuskan bahawa usul ini tidak boleh ditimbang oleh Majlis Mesyuarat sekarang (*Tepuk*).

Majlis dalam Jawatankuasa.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, on a point of order. Saya menerima keputusan-keputusan yang dibuat. Sekarang saya atas point of order yang baharu yang bukan perkara yang tadi, di mana saya menerima keputusan yang dibuat. . . .

Timbalan Yang di-Pertua: Saya minta maaf. (Kepada Bentara Mesyuarat) Sila kembali. Majlis masih bersidang sebagai Majlis Mesyuarat.

Setiausaha: Aturan Urusan Mesyuarat. Menyambung semula pertimbangan ke atas Rang Undang-undang Perbekalan, 1986. . . .

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, saya berdiri atas point of order.

Timbalan Yang di-Pertua: Ya, Yang Berhormat, Peraturan Mesyuarat. Sila duduk!

Tuan Lim Kit Siang: 26 (1) (p). Saya menerima keputusan tadi mengenai pindaan perlu satu pemberitahu tetapi sekarang di bawah 26 (1) (p) saya kemukakan satu usul mengenai privilege. Oleh kerana mengikut apa yang sudah ditetapkan oleh Tuan Yang di-Pertua pada 22hb November bahawa pada mana-mana masa satu usul di bawah 26 (1) (p) tanpa notis boleh dikemukakan dan saya sekarang kemukakan usul yang berikut:

“Bahawa berikutan dari ucapan semasa peruntukan bagi Jabatan Perdana Menteri dibahaskan dalam Jawatankuasa Sebuah-buah Majlis pada 14hb November, 1985, Yang Berhormat dari Pasir Puteh telah mengeluarkan kata-kata yang berikut dalam ucapannya:”

Dato Radzi bin Sheikh Ahmad: Peraturan Mesyuarat 43.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat dari Kota Melaka, Peraturan Mesyuarat 43 dibangkitkan.

Dato Radzi bin Sheikh Ahmad: Peraturan Mesyuarat 43, Tuan Yang di-Pertua:

“Tuan Yang di-Pertua dalam Majlis Mesyuarat atau Pengerusi dalam Jawatankuasa adalah bertanggung ke atas menjaga supaya peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat atau Jawatankuasa diendahkan dan keputusan berkenaan dengan apa-apa perkara peraturan mesyuarat tidak boleh diminta timbangan semula dan tidak boleh diulang-kaji oleh Majlis Mesyuarat kecuali dengan dikeluarkan usul bersendirinya kerana itu. Usul demikian itu tidak berkehendakkan mengeluarkan pemberitahu lebih daripada dua hari terlebih dahulu.”

Tuan Yang di-Pertua, telah pun membuat keputusan dalam perkara ini dan saya ingat tidak perlulah kita membuang masa lagi.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, saya tidak cabar keputusan Tuan Yang di-Pertua. Saya sudah menerima keputusan mengenai pindaan perlu notis. Sekarang di bawah 26 (1) (p) di bawah apa Tuan Yang di-Pertua pada 22hb November, 1984 sudah putus, macam mana boleh timbul. . . .

Timbalan Yang di-Pertua: Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka bangun hendak apa?

Tuan Lim Kit Siang: 26 (1) (p). Saya tidak cabar keputusan Tuan Yang di-Pertua. Saya menerima, saya mematuhi.

Timbalan Yang di-Pertua: Ya, teruskan.

Tuan Lim Kit Siang: Usul ini ialah bahawa—berikutan itu usul yang berlainan, pindaan yang ditolak itu lain hal. Yang Berhormat pun seorang peguam, sudah lupakah? 43 tidak pakai. Saya tidak cabar keputusan Tuan Yang di-Pertua.

Dato Radzi bin Sheikh Ahmad: 43, Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin mengulangi Peraturan Mesyuarat 43 tidak membenarkan Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka bangkitkan perkara itu secara direct ataupun indirect. Dengan cara ini Yang Berhormat akan mempersoalkan keputusan Tuan Yang di-Pertua yang telah dibuat sebentar tadi.

Tuan Lim Kit Siang: Saya tidak. Saya menerima pindaan perlu notis, itu lain hal. Sekarang saya mengikut keputusan Tuan Yang di-Pertua pada 22hb November, mana-mana masa boleh timbulkan. Sangat senang, Tuan Yang di-Pertua, mengikut peraturan mahu tolak atau mahu apa tetapi benarkan peraturan dijalankan sahaja. Saya tidak faham kenapa.

Timbalan Yang di-Pertua: Mengapa Yang Berhormat bangun sekarang?

Tuan Lim Kit Siang: Di bawah 26 (1) (p).

Timbalan Yang di-Pertua: Ya.

Tuan Lim Kit Siang: Mengemukakan satu usul mengenai kebebasan dan keistimewaan.

Timbalan Yang di-Pertua: Ya.

Tuan Lim Kit Siang: Boleh saya bacakan usul ini?

Timbalan Yang di-Pertua: Boleh, silakan.

Tuan Lim Kit Siang: Terima kasih.

“Bahawa berikutan dari ucapan semasa peruntukan bagi Jabatan Perdana Menteri dibahaskan dalam Jawatankuasa sesebuah Majlis pada 14hb November, 1985, Yang Berhormat dari Pasir Puteh telah mengeluarkan kata-kata yang berikut, dalam ucapannya:

“Kalau kita hendak jaga adab kita, kalau kita ini orang Cina, pergilah ke negeri China. Kalau

kita orang India, hendak jaga adat kita, pergilah ke India. Jangan kita hidup dalam masyarakat majmuk seperti ini.”

Dan bahawa ucapan yang sedemikian itu telah.

Timbalan Yang di-Pertua: Saya ada satu soalan di peringkat ini, Yang Berhormat. Adakah ini membayangkan konteks sepenuhnya ucapan itu?

Tuan Lim Kit Siang: Perkara itu timbul selepas saya kemukakan.

Timbalan Yang di-Pertua: Saya bertanya sahaja.

Tuan Lim Kit Siang: Ada, dalam ucapan saya ada dengar dan sebab itu.

Timbalan Yang di-Pertua: Saya bertanya Yang Berhormat, adakah kata-kata ini membayangkan konteks keseluruhan ucapan Ahli Yang Berhormat dari Pasir Puteh?

Tuan Lim Kit Siang: Ucapan saya nanti akan menegaskan. Kita tidak boleh membenarkan sesiapa buat ucapan-ucapan yang begitu “racist” dan selepas itu buat sedikit “qualification”.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat boleh terus membaca.

Tuan Lim Kit Siang: Ya, terima kasih, dan bahawa ucapan yang sedemikian itu telah melanggar peruntukan Peraturan Mesyuarat 36 (1) (c) dan telah menaikkan perasaan bersakit-sakit hati atau bermusuhan di antara satu kaum dengan satu kaum dalam Malaysia. Dengan demikian Dewan yang mulia ini hendaklah memutuskan bahawa:

- (i) Yang Berhormat dari Pasir Puteh telah melanggar peruntukan Peraturan Mesyuarat 36 (10) (c), dengan

demikian telah melakukan satu kesalahan penghinaan (contempt) kepada Dewan;

- (ii) Yang Berhormat dari Pasir Puteh menarik balik segala butir-butir yang terkandung di dalam ucapannya yang telah menaikkan perasaan bersakit-sakit hati atau bermusuhan di antara satu kaum dengan satu kaum dalam Malaysia;
- (iii) Yang Berhormat dari Pasir Puteh memohon maaf dari Dewan yang mulia ini di atas kata-katanya itu yang telah menaikkan perasaan bersakit-sakit hati atau bermusuhan di antara satu kaum dengan satu kaum dalam Malaysia;
- (iv) Petikan rasmi ucapan tersebut dihapuskan dari Penyata Rasmi Parlimen dan sekiranya Yang Berhormat dari Pasir Puteh enggan atau gagal mematuhi perintah-perintah Dewan ini seperti yang tersebut dalam perenggan (ii) dan (iii) di atas, maka Dewan ini memutuskan bahawa Yang Berhormat dari Pasir Puteh telah melakukan satu lagi kesalahan penghinaan (contempt) kepada Dewan dan dengan itu Yang Berhormat dari Pasir Puteh digantung daripada menghadiri mesyuarat Dewan Rakyat sehingga Yang Berhormat dari Pasir Puteh itu mematuhi kehendak di perenggan (ii) dan (iii) di atas dan jika pada masa Dewan tidak bersidang, dengan secara bersurat tanpa syarat dialamatkan kepada Yang di-Pertua Dewan Rakyat dengan memuaskan Yang di-Pertua dan hendaklah Yang di-Pertua mengumumkan permintaan maaf ini di dalam persidangan Dewan yang akan datang.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat kerana membaca. Sila duduk sebentar!

Tuan Lim Kit Siang: Bolehkah saya memberikan hujah-hujah?

Timbalan Yang di-Pertua: Tidak boleh lagi.

Tuan Lim Kit Siang: Sebelum satu keputusan dibuat sama ada menerima atau tidak menerima, benarkan saya kemukakan hujah-hujah.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, kalau sekarang Yang Berhormat engkar, saya akan menggunakan Peraturan Mesyuarat 44.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua. . . .

Timbalan Yang di-Pertua: Saya mohon maaf. Yang Berhormat, sila duduk sebentar, saya sedang memberi keputusan. Kalau kali ini Yang Berhormat engkar, saya akan tidak teragak-agak lagi menggunakan Peraturan Mesyuarat 44 kerana ketika ini tidak boleh dikatakan langsung yang saya tidak adil ataupun zalim!

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, saya minta sama ada saya boleh kemukakan hujah-hujah dengan sempurna oleh kerana tadi ada gangguan-gangguan di mana saya tidak boleh memberi hujah-hujah yang sepenuhnya, itu sahaja. Sebelum Tuan Yang di-Pertua membuat satu keputusan yang muktamad yang saya akan mematuhi, yang saya akan menerima tetapi bolehkah saya memberi hujah-hujah yang sempurna?

Timbalan Yang di-Pertua: Belum, tidak boleh. Duduk!

Tuan Lim Kit Siang: Tidak boleh! Bukankah saya boleh minta satu penjelasan bahawa sebelum satu keputusan dibuat dan kalau hujah-hujah tidak diberikan, bukankah ini

tidak adil, baik di mahkamah atau di mana-mana tempat, natural justice, Tuan Yang di-Pertua. Tentulah dalam Parlimen yang tertinggi ini. . . .

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, sila duduk!

Tuan Lim Kit Siang: kita mematuhi natural justice.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, kalau tidak mahu dengar bagaimana Yang Berhormat hendak berhujah.

Tuan Lim Kit Siang: Baik, saya dengar.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat telah kemukakan Usul. Dewan telah lihat berkali-kali bagaimana Dewan telah rela dan sedia menerima maksud Yang Berhormat. Namun dalam Perjalanan setiap Majlis kita ada had dan peraturan. Yang Berhormat telah pun kemukakan satu Usul yang baru dan kita semua telah dengar. Sekarang izinkan saya sebagai Yang di-Pertua Majlis ini membuat keputusan sama ada mesyuarat ini harus membahaskannya atau tidak. Sekiranya. . . .

Tuan Lim Kit Siang: (*Bangun*).

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, duduk! Sekiranya saya membenarkan ianya dibahaskan, Yang Berhormat akan dipersilakan untuk memberi segala hujah bagi menyokong Usul ini.

Tuan Lim Kit Siang: Saya mahu memberi hujah.

Timbalan Yang di-Pertua: Duduk dahulu, Yang Berhormat! Saya belum. . . .

Tuan Lim Kit Siang: Saya akan minta ialah hujah-hujah kenapa Usul ini patut diterima.

Timbalan Yang di-Pertua: Duduk dahulu, Yang Berhormat!

Dato' Haji Saidin bin Haji Mat Piah: Peraturan Mesyuarat 42.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, sila duduk sebentar!

Tuan Lim Kit Siang: Saya bukan mahu beri hujah-hujah. Saya mahu ucap mengenai kandungan Usul, saya bukan mahu beri hujah-hujah.

Timbalan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat. . . .

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, bolehkah saya diberi peluang untuk beri hujah-hujah sebelum keputusan dibuat?

Timbalan Yang di-Pertua: Tidak!

Tuan Lim Kit Siang: Sama ada Usul ini dibenarkan. . . .

Timbalan Yang di-Pertua: Tidak!

Tuan Lim Kit Siang: Dan kalau tidak diberikan peluang, bukankah ini tidak adil, dan melanggar semua konsep keadilan? (*Disampuk*).

Timbalan Yang di-Pertua: Tidak. Duduk, Yang Berhormat!

Tuan Lim Kit Siang: Saya .minta keadilan sahaja, tidak lebih dan tidak kurang!

Timbalan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, saya memutuskan bahawa. . . .

Dato' Haji Saidin bin Haji Mat Piah: (*Bangun*).

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, sila duduk dahulu.

Timbalan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, saya memutuskan bahawa Usul yang dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka adalah bukan Urusan Kerajaan. Maka Majlis teruskan

dengan Urusan-urusan Kerajaan dan Usul ini akan dipertimbangkan kemudian kelak. (*Tepuk*).

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, keputusan tidak adil! (*Boo, boo*).

Timbalan Yang di-Pertua: Silakan Tuan Setiausaha.

(*Ahli-ahli Yang Berhormat dari DAP keluar Dewan*).

Ahli-ahli Yang Berhormat: Boo, boo!

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, peliharalah tertib Mesyuarat.

RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN, 1986

DAN USUL

ANGGARAN PEMBANGUNAN, 1986

Jawatankuasa

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula pertimbangan atas Rang Undang-undang Perbekalan, 1986 dan Anggaran Pembangunan, 1986 dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis. (Hari Kelima).

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

(Timbalan Yang di-Pertua *mem-pengerusikan Jawatankuasa*)—

Maksud B. 19 (Jadual)—

Maksud P. 19 (Anggaran Pembangunan, 1986)—

Tuan Pengerusi: Ahli Yang Berhormat dari Parit, sila teruskan ucapan.

4.18 ptg.

Tuan Ahmed Hambal bin Yeop Majlis (Parit): Tuan Pengerusi, saya sudah tidak berapa ada mood hendak bercakap selepas mendengar pertengkaran hebat.

Tuan Pengerusi, dalam ucapan saya kelmarin saya ada menyentuh masalah-masalah dalam Kementerian Pertanian iaitu berkenaan dengan masalah bekalan air JPT yang banyak timbul kesulitan kerana pengairan tersebut tidak benar-benar berjaya bekalannya ke tanah-tanah sawah. Bekalan air JPT ini banyak yang hilang di tengah jalan, mungkin meresap ke dalam tanah ataupun melimpah di kawasan-kawasan yang tidak ada sawah padi. Ini menyebabkan banyak petani-petani gagal mengusahakan tanah sawah mereka.

Jadi, menyambung perbincangan tersebut, saya ingin menarik perhatian. . . .

Tuan Pengerusi: Sudah lupa apa yang hendak dikemukakan.

Tuan Ahmed Hambal bin Yeop Majlis: Saya ingin menarik perhatian untuk menyentuh Maksud Pembangunan P. 19, Butiran 85 iaitu di bawah tajuk Rancangan Taliair, Parit, Mencegah Banjir dan Pemeliharaan Sungai di Perak. Jadi, kesan dari kegagalan yang saya nyatakan, kegagalan di beberapa segi, usaha-usaha untuk memajukan tanah-tanah sawah yang terbiar bertahun-tahun, beribu-ribu ekar seperti contohnya saya berikan iaitu Rancangan Sadang/Ketior yang diusahakan melalui koperasi dan sistem saham dengan kerjasama pihak swasta telah gagal. Ini menyebabkan hampir \$½ juta kerugian telah ditanggung oleh pihak yang cuba memajukan kawasan tersebut. Kesan-kesan daripada peristiwa ini rakyat atau petani-petani yang menjadi tuan-tuan tanah merasa

keciwa dan timbul rasa kurang kepercayaan kepada rancangan-rancangan Kerajaan. Yang kedua, pihak swasta yang sanggup membantu usaha-usaha memajukan tanah-tanah terbiar terpaksa menanggung kerugian akibat kecuai rancangan Kerajaan menyediakan kemudahan perairan dan mungkin mereka ini merasa serik untuk memberikan kerjasama di rancangan-rancangan lain.

Kalau kita benar-benar hendak meninggikan taraf hidup petani-petani dan menambah produktiviti pertanian, maka peristiwa seperti ini seharusnya tidak akan berlaku. Saya difahamkan bahawa untuk membaiki parit dan taliair yang sedemikian memerlukan perbelanjaan lebih kurang \$1½ juta iaitu apa yang saya sebutkan di kawasan saya, maka di sini saya mendesak supaya peruntukan ini akan dihantar ke Parit dalam tahun 1986. Bukannya banyak, \$1½ juta sahaja. Tujuan kita untuk meninggikan taraf hidup petani-petani di luar bandar ini, iaitu untuk menampung semula kerugian yang telah ditanggung dan menjayakan kerja-kerja persawahan untuk masa-masa yang akan datang.

Tuan Pengerusi, Kementerian Pertanian juga hendaklah mengkaji dengan teliti berbagai-bagai masalah yang dihadapi oleh petani-petani. Selain dari bekalan air yang saya sebutkan tadi, beberapa masalah lain yang nampak nyata kepada rakyat iaitu antaranya ialah masalah kemudahan-kemudahan asas yang perlu juga diambil perhatian, terutamanya menyediakan jalan-jalan kecil yang memberikan kemudahan kepada petani-petani mengeluarkan hasil-hasil pertanian mereka. Jalan-jalan kecil di pertengahan sawah menghubungkan kawasan persawahan dengan jalan-jalan luar bandar. Bila perkara ini disuarakan oleh rakyat ataupun apabila perkara ini ditimbulkan dalam mesyuarat-mesyuarat Tindakan Daerah, pegawai akan menjawab

peruntukan tidak cukup. Saya inginlah tahu mengapa peruntukan-peruntukan bagi projek-projek yang amat penting seperti ini selalu tidak cukup, selalu tidak disediakan sepatutnya. Sepatutnya Kementerian boleh mengurangkan peruntukan di tempat-tempat yang sudah maju atau di tempat-tempat yang bertujuan untuk menambah atau mengindahkan tetapi kepada projek yang amat perlu untuk pencarian hidup, untuk menanggung keluarga, maka tempat yang seperti ini rasanya tidak patut kita kurangkan atau tidak cukup peruntukan sehingga sesuatu rancangan itu gagal untuk dibuat kerana peruntukan tidak cukup.

Begitu juga dengan masalah membekalkan baja, iaitu sepatutnya pihak Kementerian menyediakan baja yang boleh benar-benar membantu petani kerana pada masa ini baja-baja yang dibekalkan oleh pihak Kementerian ialah baja kimia yang mengikut kajian Ahli-ahli Kaji Tanah, baja ini boleh merosakkan tanah. Rasa saya eloklah kita gunakan baja organik yang pernah saya sebutkan dalam ucapan saya semasa membahaskan perbahasan peringkat umum Belanjawan 1986.

Tuan Pengerusi, kita hendaklah melihat petani-petani di negara kita menjadi petani-petani moden. Oleh yang demikian, alat-alat jentera moden patut dibawa lebih banyak lagi ke kawasan-kawasan pertanian luar bandar. Tetapi biarlah alat teknologi moden tersebut benar-benar boleh digunakan oleh petani-petani kita, iaitu dengan mengadakan lebih kerap, lebih banyak demonstrasi penggunaannya dan tunjuk ajar, pimpinan yang lebih berkesan supaya setiap petani kita sanggup dan bersedia untuk menggunakan alat-alat pertanian moden tersebut.

Tuan Pengerusi, cabaran hidup yang dihadapi oleh petani khususnya di kawasan-kawasan luar bandar di

zaman pembangunan negara kita yang begitu pesat selepas kita mencapai kemerdekaan sepatutnya telah banyak berubah tingkatan hidup mereka, lebih-lebih lagi harapan kita semoga sumbangan mereka ini akan dapat menjayakan Dasar Pertanian Negara yang telah dilancarkan oleh Kerajaan. Di sini kalau kita meneliti Dasar Pertanian Negara yang dibentangkan itu adalah lebih merupakan sebagai panduan kepada para perancang, sebagai panduan kepada para-pelaksana dan pentadbir di dalam sektor awam dan juga sektor swasta. Oleh yang demikian, dirasakan lebih penting juga rakyat diberi kefahaman yang secukupnya tentang matlamat atau objektif akan kehendak sebenar Dasar itu khususnya mereka yang kini sedang berkecimpung dalam bidang pertanian, sama ada sebagai buruh, sebagai pekerja sendiri atau sebagai petani yang mempunyai tanah.

Penjelasan-penjelasan hendaklah diberikan kepada kaum tani mengenai peluang-peluang yang membolehkan mereka melibatkan diri secara bersungguh-sungguh dalam pekerjaan bertani. Dengan begitu pendapatan mereka akan meningkat dan ini sudah tentu akan dapat melepaskan mereka dari belenggu kemiskinan yang ditanggungnya selama ini, walaupun mengikut statistik negara ini tiada kelaparan dan tidak ada berlaku kebuluran di dalam masyarakat kita sebagaimana yang dialami atau yang dihadapi oleh negara-negara lain di dunia.

Tuan Pengerusi, bagi mencapai matlamat dan cita-cita Dasar Pertanian Negara, Kementerian Pertanian dan lain-lain Kementerian yang terlibat sudahlah tiba masanya untuk menumpukan perhatian mereka kepada corak bekerja petani-petani kita di kawasan-kawasan luar bandar, kerana kehidupan di kawasan luar bandar kepada petani-petani ini, mereka ini terdiri dari kaum tani dan

peladang, sewajarnya dijadikan lebih menarik kerja-kerja bertani dan kerja-kerja berladang ini. Sewajarnya dijadikan satu kerja yang boleh menarik lagi, boleh menimbulkan minat kepada anak-anak muda supaya mereka ingin bekerja di kawasan-kawasan sawah ataupun di ladang-ladang dan di mana-mana juga sektor pertanian di kawasan-kawasan luar bandar. Demikian jugalah pak-pak tani ini mestilah diberi panduan dan rangsangan sepenuhnya agar mereka itu bersedia untuk menerima alat-alat pertanian ataupun alat teknologi moden yang boleh meninggikan lagi taraf pertanian dan pengeluaran hasil usaha mereka.

Segala apa yang berlaku di masa-masa yang lepas menunjukkan kita tidak berapa berjaya untuk menambah pendapatan mereka. Ini semuanya patutlah kita jadikan ukuran untuk mengatasi usaha-usaha kita di masa depan. Rakyat, rasanya tidak mahu lagi mendengar cerita masalah-masalah air tidak cukup, ban JPT enam bulan sekali baru ditebas, jalan di kawasan pertanian tidak dapat dibina kerana peruntukan tidak cukup. Begitulah bidang-bidang pertanian yang lain kerana ini adalah merupakan sumber penghidupan kepada petani-petani di kawasan luar bandar. Setelah semua masalah-masalah yang saya nyatakan tadi dapat kita atasi bersama, maka saya rasa tidak ada sebab petani-petani luar bandar dapat membantu Kerajaan bagi mencapai matlamat dan cita-cita Dasar Pertanian Negara.

Satu faktor yang penting yang boleh membantu kejayaan ini, kita memerlukan pengambilan tenaga dari agensi-agensi Kerajaan termasuklah Jabatan Pertanian, Jabatan Parit dan Taliair, Lembaga Pertubuhan Peladang, FELCRA, RISDA, FELDA, Jabatan-jabatan Ikan, Haiwan dan sebagainya. Dan yang

lebih penting pula kita perlukan pegawai-pegawai yang cekap, pegawai-pegawai yang dedikasi, yang jujur, faham akan masalah rakyat dan pegawai-pegawai yang faham akan cita-cita dan rancangan Kerajaan. Saya percaya di peringkat Kementerian, di peringkat Ibu Pejabat, kita mempunyai pegawai-pegawai yang demikian. Tetapi yang perlu kita ambil perhatian berat ialah pegawai-pegawai yang melaksanakan rancangan ini di peringkat daerah kerana adakah mereka ini mempunyai sifat-sifat seperti yang saya sebutkan. Ini perlu mendapat perhatian berat daripada Kementerian dan juga pegawai tertinggi di Ibu Pejabat kerana di kawasan saya pernah saya sebutkan dahulu, di semua jabatan terdapat pegawai-pegawai yang sepatutnya memberi tunjuk ajar, yang sepatutnya memimpin petani-petani, yang sepatutnya menceritakan bagaimana rancangan Kerajaan untuk memajukan rakyat tetapi telah dipesongkan. Perbuatan yang dilakukan merupakan sabotaj kepada rancangan Kerajaan kerana terdapat beberapa pegawai yang menentang dasar Kerajaan, yang menentang Kerajaan dan mengambil kesempatan menimbulkan masalah-masalah yang boleh menimbulkan rasa kurang percaya rakyat terhadap Kerajaan. Jadi, kalaulah mereka ini ditugaskan oleh Kementerian, diamanahkan oleh Kerajaan untuk melaksanakan projek-projek dan rancangan-rancangan Kerajaan berada bersama-sama dengan rakyat, maka sudah tentulah akibatnya bukan sahaja Kerajaan yang memerintah akan terjejas, bahkan prestasi untuk meninggikan taraf pendapatan, penghidupan dan juga kesempurnaan rakyat kita akan terjejas. Yang lebih pentingnya ialah kebahagiaan hidup rakyat kalau dibiarkan peristiwa-peristiwa yang seperti ini terus berlaku dalam jabatan-jabatan Kerajaan yang melaksanakan projek-projek dan rancangan-rancangan yang terdapat di kawasan luar bandar.

Tuan Pengerusi, akhir sekali, saya hendak sentuh dengan ringkas, Tuan Pengerusi, Maksud Bekalan 19, Butiran 5 dan 6. Butiran 5 iaitu MARDI (Lembaga Penyelidikan dan Kemajuan Pertanian Malaysia) dan Butiran 6 FAMA (Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan).

Pihak MARDI yang sentiasa menjalankan penyelidikan untuk meninggikan mutu pertanian dalam negara kita maka sudah sepatutnya kita memberikan sanjungan di atas usaha-usaha yang telah mereka lakukan. Dan saya ingin mendapat penjelasan setakat ini kejayaan-kejayaan yang telah dicapai oleh MARDI di dalam meninggikan lagi mutu buah-buahan tempatan dalam negara kita kerana kalaulah kita pergi melihat di pasar-pasar yang besar di Kuala Lumpur, di Ipoh dan sebagainya, banyak buah-buahan yang ada dalam negara kita tetapi yang dijual di pasar-pasar ialah buah-buahan dibawa daripada negara jiran. Buah mempelam contohnya, berbagai-bagai jenis buah mempelam yang dibawa dari negara jiran dan dipasarkan di tempat kita. Jadi, di mana silapnya perkara ini. Begitu juga tanaman buah durian, satu buah yang paling popular dalam negara kita dan dieksport pula ke luar negeri iaitu negara jiran yang hampir. Jadi penyelidikan yang patut dilakukan oleh MARDI ialah untuk mendapatkan mutu durian yang lebih tinggi, untuk mendapatkan buah yang lebih baik dan untuk mengelakkan pokok yang bernilai tinggi ini daripada penyakit-penyakit yang boleh mengurangkan hasil pengeluaran. Jadi, kalau kita lihat buah durian, penyakit yang teruk sekali ialah penyakit "jeruk hantu", namanya dan juga penyakit kulitnya disalut oleh sejenis, saya pun tidak tahu hendak menyebutnya, Tuan Pengerusi. Jadi, bila kulit pokok ini telah disalut oleh satu-satu parasite maka pokok itu tidak akan dapat mengeluarkan hasil yang baik dan hasil yang banyak.

Kemudian berkaitan pula dengan pemasarannya FAMA. Setiap hasil buah-buahan tempatan yang dijual oleh petani-petani negara kita, maka timbulnya juga masalah kepada petani-petani untuk menjual. Menjualnya memang senang tetapi maksud kita hendaklah menjual supaya dapat hasil yang tinggi. Jadi, semakin banyak buah-buahan yang kita keluar, semakin rendah harganya. Dan yang lebih menjadi pelek kepada petani, kalaulah kita membeli barang orang, orang yang menjual itu menentukan harga. Tetapi sebaliknya apabila petani-petani mendapat hasil buah-buahan bukan petani menentukan harga tetapi pemborong, pembeli yang menentukan harga. Kalau semalam harga \$3.50 sebiji durian, esok pemborong akan datang, harga sudah turun, ini hari kita boleh angkat \$2.00 sahaja. Jadi, ke mana petani hendak mengadu. Jadi, kalau misalnya harganya turun pun, petani terpaksa jual. Jadi, barang apa pun kita beli, mereka tentukan harga, barang kita pun kita jual, mereka tentukan harga. Jadi inilah yang sepatut diambil perhatian oleh FAMA, supaya FAMA memainkan peranan menentukan ataupun memberi jaminan harga yang baik kepada hasil pertanian petani-petani yang di luar bandar ini.

Semoga dengan kerjasama antara MARDI meninggikan mutu buah-buahan kita dan FAMA meninggikan hasil pengeluaran, sudah tentulah nasib petani-petani kita sama ada dalam bidang persawahan dan juga dalam bidang perusahaan buah-buahan akan dapat meninggikan lagi taraf penghidupan mereka dan sudah tentulah satu kejayaan yang patut kita banggakan dan ini sudah tentulah petani-petani dapat membantu Kerajaan menjayakan dasar yang telah kita cipta iaitu Dasar Pertanian Negara.

Tuan Pengerusi, sekian sahaja, saya ucapkan lagi sekali terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Sungai Petani. Saya minta jangan panjang kerana masa sudah cukup suntuk.

4.39 ptg.

Puan Hajjah Wan Zainab binti M. A. Bakar (Sungai Petani): Terima kasih, Tuan Pengerusi. Tuan Pengerusi, saya suka menyentuh Bekalan Kementerian Pertanian B. 19, muka surat 85, Butiran 21—Pertanian dan Butiran 22—Parit dan Taliair.

Saya sukaiah memberitahu iaitu sebilangan besar bendang di Kota Dua tidak dapat ditanam padi oleh sebab keadaan sistem pamaritan tidak begitu baik. Ramai petani gelisah sepatutnya dengan masa yang panjang yang diambil oleh pihak Jabatan Parit dan Taliair sudah patut mereka dapat membuat bendang dua kali.

Tuan Pengerusi, tak tahulah saya di mana silapnya maka mereka tidak dapat mengerjakan sawah mereka. Saya harap pihak Kementerian akan menyiasat dan menyelidiki di manakah kesilapannya, Tuan Pengerusi.

Yang kedua ialah berkenaan dengan "penyakit merah" yang telah memusnahkan sebilangan besar sawah di Mukim Permatang Pasir, Rantau Panjang, Permatang Merbau dan di Tikam Batu. Saya diberitahu oleh petani-petani, jika penyakit merah ini menyerang padi yang ditanam itu akan menjadi hampa, tak berisi dan mereka itu terpaksa membeli beras dari kedai, padi yang ditanam di sawah tak boleh dimakan.

Tuan Pengerusi, menyentuh muka surat 86, Butiran 6, Lembaga Pemasaran Pertanian Persekutuan (FAMA), saya ucapkan terima kasih kepada Kementerian Pertanian yang telah mendirikan sebuah bangunan FAMA di Bakar Arang, Sungai Petani. Dengan adanya bangunan dan

kakitangan untuk menerima segala sayur-sayuran, buah-buahan, ayam daging yang datang dari petani-petani kita, menyimpan dan memasarkan hasil-hasil yang diusahakan oleh petani-petani itu. Besar kemungkinan petani-petani kita dapat berniaga dengan lebih teratur.

Saya diberitahu juga pada 24hb ini satu lagi "Pasar Minggu" akan dibuka di tempat Pasar Jumaat. Kita berdoa pasar itu akan berjaya dan petani-petani kita akan mendapat keuntungan yang lumayan.

Saya juga diberitahu bahawa peruntukan sebanyak \$10,000 ada diperuntukkan. Saya suka mencadangkan supaya peruntukan ini akan dibahagi-bahagikan dengan adil supaya yang berhak akan dapat menerima bahagian masing-masing. Janganlah peruntukan ini diselewengkan.

Tuan Pengerusi, menyentuh Butiran 9, Lembaga Kemajuan Ikan Malaysia, saya mengucapkan tahniah dan terima kasih kepada Lembaga ini yang telah memberikan pertolongan kepada nelayan-nelayan di Kuala Muda, Tanjong Dawai dan amnya di negeri Kedah. Dengan adanya pertolongan, membantu, menasihati kepada nelayan-nelayan supaya mengusahakan serta menggiatkan lagi tangkapan ikan, maka saya yakin mereka akan menjadi nelayan yang maju dan beroleh pendapatan yang lebih.

Saya juga berterima kasih kepada Lembaga ini di atas bantuan yang diberikan kepada sebuah kelas Tabika di Kuala Sungai Muda iaitu membaiki kerosakan dan tikar getah.

Tuan Pengerusi, saya pohonkan kepada Lembaga Kemajuan Ikan Malaysia supaya mengadakan perkampungan kepada nelayan-nelayan kita di Kuala Sungai Muda kerana mereka biasa menyuarkan

fasal ini kepada saya. Saya sangat berharap supaya permohonan mereka bagi mengadakan perkampungan nelayan dapat ditunaikan. Dengan itu saya rasa keluhan dan rintihan mereka itu dapatlah kita sama-sama rasai. Maklumlah, Tuan Pengerusi, nelayan-nelayan itu adalah golongan yang kurang bernasib baik, bertarung nyawa dengan gelombang yang ganas. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ahli Yang Berhormat dari Ulu Nerus.

4.44 ptg.

Tuan Mamat Ghazalee bin Abdul Rahman (Ulu Nerus): Tuan Pengerusi, saya turut sama hendak membahaskan Kepala B. 19, Kementerian Pertanian dan perkara pertama yang saya akan sentuh ialah beberapa perkara di bawah Kepala B. 19, Butiran 2.1 pada muka surat 85: Belanjawan Mengurus Pertanian termasuk belanja pentadbiran dan pengawalan projek pertanian.

Khususnya, Tuan Pengerusi, saya suka hendak membangkitkan di bawah Kepala tersebut berhubung dengan pelaksanaan Dasar Pertanian Negara. Tuan Pengerusi, Dasar Pertanian Negara telah pun digubal, dan dilancarkan oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri pada tahun yang lalu. Dasar ini adalah penting oleh kerana ia menetapkan dasar-dasar, objektif, strategi, skop dan matlamat-matlamat pembangunan pertanian negara. Oleh itu soal kejayaan pelaksanaan dasar ini adalah penting untuk mencapai objektif dan matlamat yang dikehendaki.

Bagi menjamin kejayaan pelaksanaan dasar ini, pertama dan utama sekali pada pandangan saya, kesedaran dan kefahaman terhadap seluruh aspek dasar-dasar ini hendaklah diserapkan di kalangan

seluruh kakitangan dan jentera pentadbiran dan pembangunan Pertanian di bawah Kementerian ini.

Saya membangkitkan perkara ini, Tuan Pengerusi, kerana biasanya terdapat kesulitan dan masalah-masalah di dalam usaha-usaha untuk menjayakan sesuatu dasar negara disebabkan kurangnya kesedaran, kefahaman dan orientasi kakitangan yang bertanggungjawab melaksanakan sesuatu dasar yang akhirnya menyebabkan dasar yang telah ditetapkan itu tidak dapat dilaksanakan dengan jayanya.

Keadaan ini menjadi rumit kerana terdapatnya berbagai peringkat dan pelbagai agensi-agensi yang bertanggungjawab terhadap pelaksanaan sesuatu dasar dan usaha-usaha yang tidak ataupun kurang selaras di kalangan mereka biasanya menjejaskan pelaksanaan yang berkesan.

Dengan adanya kesedaran dan kefahaman yang mendalam dan luas sahajalah dapat kita menjamin segala perancangan dan pelaksanaan program-program yang akan menjadi lebih berorientasi dan ditumpukan sepenuhnya untuk menjayakan Dasar Pertanian Negara ini.

Di samping itu, Tuan Pengerusi, kawalan-kawalan terhadap rancangan-rancangan dan program-program agensi-agensi juga perlu dibuat oleh pihak Kementerian untuk menjamin dan memastikan bahawa semua rancangan-rancangan dan program-program jabatan-jabatan serta agensi-agensi di bawah Kementerian adalah bersesuaian, menepati dan menyokong dasar ini.

Di dalam pemeriksaan belanjawan-belanjawan dan menimbangkan permohonan-permohonan untuk mendapatkan kewangan, keutamaan yang tinggi hendaklah diberikan

kepada program-program dan projek-projek yang sesuai dan menepati kehendak-kehendak dasar pertanian negara.

Program-program yang lain hendaklah tidak diberikan prioriti yang tinggi supaya dengan itu dapatlah kita menjamin penggunaan sumber-sumber kewangan yang selaras dengan dasar-dasar dan matlamat-matlamat.

Langkah ini akhirnya akan dapat membantu Kementerian memastikan hanya program-program dan projek-projek yang monyokong Dasar Pertanian Negara sahaja dirancang dan dilaksanakan oleh jabatan-jabatan dan agensi-agensi berkenaan.

Tuan Pengerusi, Dasar Pertanian Negara ini perlu dijayakan di semua peringkat, termasuk juga di peringkat negeri oleh Kerajaan-kerajaan Negeri. Adalah perlu juga supaya Dasar-dasar Pertanian Negeri-negeri diselaraskan dengan Dasar Pertanian Negara. Oleh itu, usaha-usaha ke arah penyelarasan ini hendaklah juga diadakan di kalangan Kerajaan-kerajaan Negeri.

Dasar Pertanian Negara tidak akan mendapat kejayaan sepenuhnya tanpa kerjasama dan sokongan Kerajaan-kerajaan Negeri. Kerajaan-kerajaan Negeri hendaklah mengintegrasikan, dengan izin, dasar dan program-program pertanian mereka dengan dasar-dasar dan program-program pertanian negara. Untuk menjamin penyelarasan ini, saya fikir eloklah juga jika Dasar Pertanian Negara ini dapat dilancarkan juga di peringkat Negeri-negeri supaya bukan sahaja menimbulkan kesedaran dan kefahaman Kerajaan-kerajaan Negeri sendiri, malahan juga di kalangan rakyat seluruhnya oleh kerana penyertaan rakyat juga adalah sangat penting bagi mendukung dan menjamin kejayaan pelaksanaan Dasar ini.

Tuan Pengerusi, di samping itu, saya berpendapat untuk menjamin kejayaan Dasar Pertanian Negara ini, sokongan kalangan institusi kewangan juga tidak kurang pentingnya. Bagi menjayakan objektif dan matlamat-matlamat Dasar Pertanian Negara ini, sudah tentulah banyak modal dan sumber kewangan yang diperlukan. Sektor swasta juga sudah pasti akan merasakan penting untuk turut serta menyumbang ke arah pencapaian matlamat-matlamat Dasar ini. Oleh itu institusi-institusi kewangan perlulah membantu Kerajaan di dalam menyediakan sumber-sumber modal bagi membiayai kegiatan dan projek-projek swasta. Sumber-sumber pembiayaan daripada Bank Pertanian sahaja, pada pandangan saya sudah tentulah tidak mencukupi untuk menampung semua kegiatan pertanian yang akan dilaksanakan.

Tuan Pengerusi, menyentuh Butiran yang sama iaitu B. 19, Butiran 2.1, muka surat 85 ini, saya sangat tertarik dengan hasrat Menteri Pertanian yang hendak menjadikan negara ini sebagai pengeksport ikan air tawar yang utama di rantau ini.

Saya percaya bahawa harapan beliau itu adalah dibuat berdasarkan kepada faktor-faktor, maklumat-maklumat dan kajian-kajian yang telah dijalankan dan diteliti dengan mendalamnya.

Harapan ini, Tuan Pengerusi, perlulah dijayakan oleh Kementerian Pertanian oleh kerana jika kita berjaya di dalam perusahaan ikan air tawar ini ia akan mendatangkan banyak keuntungan kepada negara dan bermanfaat kepada rakyat. Negara kita, Tuan Pengerusi, memang mempunyai banyak sumber-sumber ikan air tawar dan juga sumber-sumber air tawar. Sungguhpun sungai-sungai kita lazimnya banjir setiap tahun, tetapi masalah banjir boleh diatasi, di samping sungai-sungai kita juga

mempunyai banyak tasik-tasik dan ampangan-ampangan hidro yang sangat sesuai dan boleh dijadikan pusat pemeliharaan ikan air tawar secara besar-besaran. Ampangan-ampangan kita telah menjadi habitat, dengan izin, yang semula jadi, yang sangat sesuai kepada ikan-ikan air tawar yang tinggi kualitinya. Saya berharap pemeliharaan ikan air tawar dapat ditumpukan di ampangan-ampangan ini.

Saya yakin bahawa dari segi pemeliharaan dan pengeluaran kita tidak mempunyai masalah dan sangat berpotensi dalam bidang perusahaan ikan air tawar ini. Walau bagaimanapun, Tuan Pengerusi, saya harap pihak Kementerian perlulah memberikan perhatian yang mendalam di dalam aspek pemasaran ikan air tawar ini, supaya usaha-usaha ini tidak akan menemui kegagalan akhirnya.

Dalam negara kita sendiri, pasaran ikan air tawar tidaklah begitu baik dan meluas. Penggunaan dan pasaran ikan air tawar adalah sangat kecil dan terhad. Citarasa dan selera rakyat terhadap ikan air tawar di kalangan rakyat kita belum banyak dapat diubah. Kita pernah melancarkan kempen memakan ikan air tawar tidak lama dahulu, tetapi kempen ini tidak banyak meninggalkan kesan. Oleh itu, risiko pertama terhadap usaha hendak meningkatkan perusahaan air tawar ini ialah pasaran di dalam negeri yang terhad.

Pasaran ASEAN juga, saya percaya, tidaklah begitu besar sungguhpun ASEAN mempunyai bilangan penduduk yang ramai. Ini disebabkan kebanyakan negara ASEAN mempunyai perusahaan ikan air tawar ataupun sumber-sumber ikan air tawar mereka sendiri. Thailand, Indonesia dan Filipina adalah dipercayai lebih maju daripada kita sendiri di dalam perusahaan ikan air tawar ini. Negeri China dan Taiwan adalah lebih maju

lagi di dalam perusahaan ini. Oleh itu, Tuan Pengerusi, ke negara manakah nantinya ikan-ikan air tawar kita akan dieksport dan dipasarkan? Dengan hal yang demikian itu, saya berharap sangat soal pasaran dan pemasaran ikan air tawar ini dapat dikaji dengan mendalamnya sebelum kita menceburi diri secara besar-besaran di dalam perusahaan ini.

Tuan Pengerusi, saya bukanlah bersikap skeptikal terhadap hasrat Yang Berhormat Menteri Pertanian di dalam hal ini, tetapi apa yang saya anjurkan ialah supaya pihak Kementerian mengambil langkah-langkah yang teliti dan perlunya kita mempunyai keyakinan penuh terlebih dahulu sebelum kita menceburi secara besar-besaran dalam bidang ini, kerana implikasinya, jika kita gagal, adalah sangat besar dan boleh melibatkan rakyat kita.

Tuan Pengerusi, langkah-langkah untuk menjadikan negara kita sebagai pengeksport hasil-hasil pertanian termasuk perikanan adalah satu langkah yang patut dipuji. Darinya kita boleh dapat Foreign Exchange dan dapat selamatkan Foreign Exchange. Oleh itu matlamat ini hendaklah dijayakan bersungguh-sungguh oleh Kementerian. Tetapi apa yang agak dukacitanya, nampaknya sehingga sekarang matlamat ini masih jauh dari tercapai. Untuk menjadi self-sufficient pun kita agak masih jauh. Kita belum self-sufficient dalam pengeluaran daging, belum juga dalam pengeluaran ikan, belum juga dalam pengeluaran sayur-sayuran; kita juga belum self-sufficient dalam pengeluaran susu dan lain-lainnya. Pendeknya, Tuan Pengerusi, daging kita masih lagi diimport; ikan kita juga masih diimport; susu kita masih diimport; sayur-sayuran kita juga masih diimport.

Tuan Sim Kwang Yang: (*Bangun*).

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, ada yang bangun! Ya.

Tuan Sim Kwang Yang: On a point of order.

Tuan Pengerusi: On a point of order, ya!

Tuan Sim Kwang Yang: Kuorum tidak cukup.

Tuan Pengerusi: Ya, Setiausaha tolong kira. 19 Ahli hadir, minta bunyikan loceng.

(*Loceng dibunyikan*).

Tuan Pengerusi: Sila bilang, (*Ahli-ahli dikira*) 39 Ahli hadir—sudah cukup kuorum. Sila teruskan Ahli Yang Berhormat dari Ulu Nerus.

Tuan Mamat Ghazalee bin Abdul Rahman: Terima kasih, Tuan Pengerusi, tadi telah walk out, sekarang sudah masuk, tetapi Ahli-ahli DAP yang lain pun belum ada, ada seorang. . . .

Tuan Sim Kwang Yang: Saya minta jalan!

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, dia minta jalan! Hendak benarkan?

Tuan Mamat Ghazalee bin Abdul Rahman: Ya.

Tuan Sim Kwang Yang: Saya memberitahu di sini, walaupun kita sudah “walk out” pada isu lain, tetapi apabila kuorum kurang cukup saya akan masuk lagi untuk memanggil kuorum sahaja, oleh kerana, Tuan Pengerusi, jikalau Barisan Nasional. . . .

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Bandar Kuching, itu bukan atas penjelasan! Sila duduk. Ahli dari Ulu Nerus, sila teruskan.

Tuan Mamat Ghazalee bin Abdul Rahman: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Soalnya mengapakah kita

masih mengimport bahan-bahan ini yang mana kita sendiri banyak potensi meningkatkan pengeluaran? Bagaimana kita boleh menjadi negara pengeksport sedangkan kita tidak mengeluarkan cukup untuk keperluan negara? Inilah persoalan yang perlu difikirkan sungguh-sungguh oleh Kementerian Pertanian. Dasar-dasar, strategi-strategi serta program-program perlulah di bentuk dengan sungguh-sungguh untuk mengatasi masalah kekurangan pengeluaran barang-barang makanan pertanian negara, terlebih dahulu sebelum atau sambil-sambil kita berusaha menjadikan negara ini sebagai pengeksport barang-barang ini. Perlulah kita kaji masalah-masalah kita di dalam hal ini di samping mengesan potensi-potensi kita yang ada sambil menyusun langkah-langkah yang boleh memastikan kejayaan.

Tuan Pengerusi, satu perkara yang selalu menghairankan saya ialah mengapa dan bagaimanakah kita dapat menjadi pengeluar dan pengeksport ulung dalam bahan-bahan pertanian utama seperti getah, kelapa sawit, koko dan lain-lain, sedangkan kita sangat kebelakangan dalam pengeluaran pertanian lain seperti buah-buahan, sayur-sayuran dan lain-lain. Saya harap pihak Kementerian dapat memikirkan masalah ini. Saya yakin jika kita dapat memberikan tumpuan penyelidikan dan kemajuan di dalam aspek ini, kita juga dapat berjaya dalam pengeluaran sayur-sayuran dan buah-buahan yang bermutu sebagaimana halnya di Thailand dan negara-negara yang lain.

Tuan Pengerusi, saya berpendapat negara kita sebenarnya mampu mengeluarkan sesetengah buah-buahan dan sayur-sayuran yang pada masa ini kita import dari luar—musk melon, dengan izin, kobis, lobak merah, buah mata kucing dan lain-lainnya, jika benar-benar dibuat

penyelidikan dan experiment saya yakin dapat dikeluarkan secara besar-besaran di negara ini sendiri.

Tuan Pengerusi, di bawah Butiran ini juga, saya suka membangkitkan perkara pemulihan tanah-tanah terbiar. Saya gembira kerana Kementerian telah memberikan perhatian yang berat terhadap masalah ini dan akhirnya mengambil langkah-langkah positif untuk meningkatkan usaha-usaha pemulihan tanah-tanah terbiar di seluruh negara.

Dalam tahun 1985, peruntukan sebanyak hanya \$2 juta telah diberikan untuk memulihkan seluas 1,200 hektar tanah terbiar, nampaknya dalam tahun 1986 \$20.44 juta telah diperuntukkan bagi mengusah pulih 10,200 hektar tanah. Penekanan ini adalah dialukan kerana ia dapat mewujudkan dan meningkatkan produktiviti tanah di samping meningkatkan pendapatan sampingan kepada petani-petani.

Saya berharap tanah yang dibaikpulih nanti bukan sahaja digunakan untuk tanaman-tanaman jangka pendek, tetapi juga tanam-tanaman jangka panjang. Bagi menjamin kejayaan usaha-usaha ini, saya harap program ini dapat dilaksanakan secara yang bersistematik dan bersepadu secara berkelompok. Saya berharap penumpuan usaha-usaha dapat dibuat di kawasan-kawasan tertentu secara bertumpu supaya petani-petani di kawasan tertentu tersebut dapat digembelingkan secara berkesan untuk menjayakan tanah-tanah mereka dan supaya agensi-agensi Kementerian Pertanian dapat digembelingkan secara bertumpu bagi membantu rancangan-rancangan pemulihan tanah secara berkelompok ini dan dengan itu menjamin kejayaan di dalam usaha-usaha ini. Jika ini dapat dilakukan dan jika rancangan ini akan mendapat kejayaan, saya yakin kesan demonstrasi ataupun "demonstration

effect" adalah sangat besar ke atas pemilik-pemilik tanah terbiar yang lain dan kerana itu menggalakkan mereka memulihkan tanah-tanah mereka yang terbiar.

Tuan Pengerusi, akhirnya di bawah Kepala ini, saya suka menyentuh tentang Pasar Tani yang baru sahaja dilaksanakan oleh Kementerian. Rancangan Pasar Tani ini ternyata memberi banyak kebaikan kepada petani-petani dan pengguna-pengguna. Konsep Pasar Tani pada pandangan saya adalah satu konsep yang dinamik kerana sekali gus ia membantu menyelesaikan masalah dan meningkatkan ekonomi petani-petani serta menjamin harga yang berpatutan kepada pengguna-pengguna. Di dalam keadaan kemelesetan ekonomi negara, konsep Pasar Tani merupakan serampang dua mata yang membantu petani-petani dan pengguna-pengguna pasar tani untuk faedah-faedah mereka. Pasar Tani Kuala Lumpur nampaknya sangat maju, berjalan dengan baik dan sangat popular. Ia sepatutnya menjadi saringan yang sihat kepada pasar-pasar tradisional daripada segi bekalan hasil-hasil pertanian yang bermutu dan harga dan kita harap dengan itu harga hasil-hasil pertanian yang dijual di pasar-pasar tradisional dapat diturunkan. Cuma harapan saya agar lebih banyak lagi Pasar-pasar Tani dapat dibuka di seluruh negara, terutamanya di bandar-bandar dan di pekan-pekan besar.

Tuan Pengerusi, Kepala B. 19, Butiran 3.1, Perikanan, pada muka surat 86. Salah satu program yang terlibat di bawah Kepala ini ialah rancangan pengurusan dan perlindungan perikanan. Memang benar sumber-sumber perikanan di negara ini telah semakin merosot dan berkurangan. Ini berlaku kerana sejak lebih 10 tahun sumber-sumber perikanan kita telah diteroka dengan lebih meluas lagi, terutamanya sejak

pukat tunda diperkenal dan digunakan dengan meluasnya. Di samping pukat-pukat tunda dalam negeri, sumber-sumber perikanan kita juga telah diteroka dengan hebatnya oleh nelayan-nelayan pukat tunda asing, satu masalah yang sampai sekarang belum dapat diatasi dengan berkesannya oleh Kerajaan kita. Di samping itu, sumber-sumber dan habitat perikanan kita juga telah dimusnahkan oleh kegiatan-kegiatan mengebom batu-batu karang di perairan kita. Di sungai-sungai, racun dan elektrik digunakan secara haram untuk menangkap ikan dan ini juga memusnahkan sumber-sumber perikanan kita. Oleh itu, usaha-usaha untuk melindungi perikanan kita perlu ditingkatkan dan diperkesakan lagi.

Penguatkuasaan undang-undang terhadap penggunaan racun dan kegiatan-kegiatan mengebom ikan dan batu karang perlu diperkesakan lagi. Pembinaan tukun-tukun tiruan di perairan kita perlu dilipatgandakan.

Langkah Kerajaan menubuhkan taman laut di perairan kita adalah dialu-alukan, cuma dalam hal ini nampaknya sehingga ini kita belum lagi melihat usaha-usaha membaikpulih batu-batu karang yang musnah dalam kawasan-kawasan taman-taman laut ini dan apakah sebenarnya bentuk program pembangunan kawasan-kawasan taman laut ini belum lagi kita ketahui. Saya harap Kementerian tidak akan melengah-lengahkan program pembangunan taman laut ini dan mengambil langkah untuk melindunginya daripada kegiatan-kegiatan pemusnahan yang berkesan.

Tuan Pengerusi, Akta Perikanan, 1985 telah pun dikuatkuasakan dan Akta ini di antara lain memberikan perhatian yang berat terhadap kawalan sumber-sumber perikanan kita. Saya berharap bagi menyokong matlamat Akta ini, dalam hal ini penguatkuasaan kawalan ke atas sumber-sumber

perikanan kita dapatlah ditingkatkan. Pada masa ini logistik dan tenaga untuk kawalan dan pengurusan perikanan kita adalah sangat terhad dan tidak mencukupi dan perlulah ditambah supaya kawalan dan pengurusan yang berkesan sumber-sumber perikanan kita dapat ditingkatkan.

Sekian, Tuan Pengerusi, saya mohon menyokong.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Kuala Kedah. Bolehkah Yang Berhormat bercakap jangan panjang sangat oleh kerana kita tidak ada masa lagi.

5.05 *ptg.*

Dato' Haji Mohamad Abu Bakar bin Rautin Ibrahim (Kuala Kedah): Sedikit sahaja, Tuan Pengerusi.

Di dalam membahaskan perbelanjaan di bawah Kementerian Pertanian ini, saya inginlah menyentuh berkenaan dengan perbelanjaan di bawah Maksud B. 19, muka surat 86, Butiran 7 dan juga Maksud P. 19, muka surat 88, Butiran 8, berkenaan dengan Lembaga Kemajuan Pertanian Muda.

Tuan Pengerusi, adalah menjadi dasar Kerajaan kita untuk berusaha menambahkan pengeluaran bahan makanan, khasnya bahan makanan utama kita, iaitu pengeluaran padi dan beras yang mencukupi untuk negara dan dengan adanya dasar ini juga secara tidak langsung kita dapat menjaga atau memelihara keselamatan negara dari segi bahan makanan ini. Dalam usaha Kerajaan untuk menambahkan bahan makanan, khasnya padi dan beras ini banyak tanah-tanah yang sesuai telah pun dikenalpasti supaya dijadikan jelapang-jelapang padi negara. Salah satu daripada kawasan-kawasan yang dikenalpasti ialah kawasan pengairan Muda yang meliputi sebahagian besar utara negeri Kedah dan juga sebahagian daripada negeri Perlis.

Dalam hubungan ini juga, Kerajaan telah pun menubuhkan Lembaga Kemajuan Pertanian Muda. Lembaga Kemajuan Pertanian Muda ataupun MADA telah pun ditubuhkan sejak tahun 1969 lagi, iaitu sudah lebih daripada 15 tahun dan salah satu daripada objektif Lembaga ini ialah untuk meningkatkan pengeluaran petani-petani di dalam kawasan yang ditugaskan kepada Lembaga ini dan untuk mengadakan cukup bekalan air pertanian.

Tuan Pengerusi, sungguhpun saya katakan tadi Lembaga Kemajuan Pertanian Muda ini telah pun ditubuhkan sejak 15 tahun dahulu, tetapi tidaklah bermakna bahawa sistem pengairan yang ada sehingga sekarang ini mencukupi untuk membekalkan air pertanian kepada keseluruhan kawasan di negeri Kedah dan di Perlis. Misalannya, bekalan air sekarang ini adalah dibekalkan oleh Ampangan Pedu di Daerah Padang Terap yang capacity, dengan izin, ampangan tersebut ialah 1 juta ekar kaki—iaitu capacity ampangan tersebut—tetapi pada setiap masa kita dapati air di dalam ampangan tersebut hanya 60% capacity ampangan tersebut. Ini telah pun menimbulkan berbagai-bagai masalah pengairan bekalan air kepada kawasan Muda ini sehingga ada sebahagian daripada tanah di dalam kawasan tersebut tidak mendapat air yang mencukupi dan ada juga yang tidak mendapat bekalan air langsung. Ini menyulitkan petani-petani di dalam kawasan tersebut dan saya rasa perlulah pihak Kerajaan dapat mengadakan peruntukan-peruntukan supaya capacity dapat ditambahkan untuk bekalan air di kawasan Muda ini.

Mengikut kajian yang dibuat oleh National Water Resources Study, dengan izin, dalam tahun 1983, banyak kawasan-kawasan telah pun dikenalpasti untuk kita mengadakan ampangan-ampangan supaya dapat

menambah bekalan air di kawasan perairan ini. Saya tidak tahu sama ada peruntukan yang diperuntukkan di bawah Butiran 8, muka surat 88 ini, termasuk juga bekalan untuk membina ampangan-ampangan dan saliran-saliran pengairan, tetapi saya rasa perlu tempat-tempat yang telah pun dikenalpasti oleh National Water Resources Study, 1983 ini disegerakan untuk dibina ampangan-ampangan tersebut.

Dua tempat yang boleh dimajukan dengan secepat mungkin ialah di Jerniang, di daerah Sik, di Kedah dan juga di Timah Tasuh, di Perlis. Saya berharap pihak Kementerian dapat menyegerakan rancangan-rancangan ampangan bekalan air pengairan pertanian ini supaya kawasan-kawasan yang belum lagi mendapat bekalan air yang mencukupi dan juga kawasan-kawasan yang tidak mendapat bekalan air langsung untuk pertanian tanaman padi ini dapat disegerakan bekalan air tersebut.

Selain daripada itu, Tuan Pengerusi, saya juga ingin mengemukakan cadangan kepada pihak Kementerian oleh sebab seperti yang saya sebutkan tadi ada kawasan-kawasan yang belum lagi mendapat bekalan air, maka perlulah diadakan taliair-taliair kecil sepertimana yang dikenal atau dinamakan sistem parit-parit jari ataupun saliran-saliran tersiar juga perlu disegerakan di dalam kawasan MUDA ini.

Kalaulah mengikut perancangan yang telah pun dibuat, Tuan Pengerusi, sekarang ini kita telah masuk di bawah peringkat atau fasa Rancangan Pengairan Muda II dan dalam perancangan yang saya dapat lihat, Rancangan Pengairan Muda II ini pun mungkin tidak dapat pihak Kementerian mengadakan saliran-saliran tersiar seperti yang saya sebutkan tadi dan mungkin setengah-setengah kawasan yang terutamanya

rendah akan dapat saliran-saliran ini hanya di dalam Rancangan Muda Ketiga sahaja.

Tuan Pengerusi, saya berharap ini juga dapat diberi perhatian oleh pihak Kementerian supaya kawasan-kawasan pertanian padi ini, yang tidak boleh diusahakan dengan perusahaan-perusahaan lain ataupun tanaman-tanaman lain dapat diberi semua kemudahan-kemudahan supaya dapat ditanam dengan padi dan dapat memberi hasil kepada negara.

Perkara yang ketiga, Tuan Pengerusi, berkenaan dengan Rancangan Pengairan Muda ini juga, sungguhpun saya katakan tadi bekalan air tidak mencukupi di setengah-setengah musim, khususnya di musim-musim kemarau di kawasan Kedah Utara dan juga di Perlis, tetapi ada juga di musim-musim hujan, di musim-musim tengkujuh air berlebihan di kawasan-kawasan tersebut.

Sungguhpun begitu, Tuan Pengerusi, air-air yang berlebihan ini terpaksa dibuang, sehingga dibuang ke laut dan tidak dapat memberi faedah kepada petani-petani. Saya rasa perlu diadakan satu perancangan dan rancangan-rancangan perlu dibuat untuk menggunakan semula air-air yang berlebihan ini, dengan izin, Tuan Pengerusi, Kementerian perlulah mencari jalan untuk "recycle" air-air yang dibuang ini supaya dapat digunakan sekali lagi ataupun digunakan semula oleh petani-petani dan tidak dibuang dan menjadi kerugian kepada negara kita.

Tuan Pengerusi, sekianlah ucapan saya berkenaan dengan Kementerian Pertanian ini dan saya ucapkan terima kasih.

Dr Leo Michael Toyad: (Bangun).

Tuan Pengerusi: Selepas ini saya akan meminta Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab. Sila.

5.14 *ptg.*

Dr Leo Michael Toyad (Mukah): Tuan Pengerusi, saya cuma ingin menyuarakan sokongan saya kepada peruntukan yang telah disediakan di sini untuk Kementerian Pertanian dan saya ingin membangkitkan satu, dua perkara yang saya lihat di sini ialah dari segi peruntukan adalah bertambah dari tahun yang dahulu dan juga kita ada kelihatan bahawa bilangan pegawai-pegawai tidak bertambah begitu banyak.

Di sini saya ingin memberi pendapat bahawa ini mungkin jadi satu pendekatan bahawa pertanian kita sekarang adalah menuju ke arah di mana tumbuh-tumbuhan pertanian adalah secara besar-besaran kerana ini adalah satu cara kita dapat menjadikan kurang perbelanjaan dan ekonomi tenaga manusia kerana kalau kita ada banyak estet-estet yang kecil seperti di negeri Sarawak, misalnya, di mana pengawalan atau penyeliaan harus dijalankan oleh pegawai-pegawai pertanian, perbelanjaan adalah satu masalah yang besar.

Saya ingin juga menyentuh di sini di bawah Maksud P. 19, Butiran 44, muka surat 91. Di sini saya ingin mengucapkan terima kasih kerana sumbangan dari Kerajaan Pusat di bawah Kementerian Pertanian kepada rancangan subsidi sagu kerana ini adalah satu perusahaan atau kegiatan di kawasan saya di mana sebahagian besar tanahnya ialah tanah paya.

Saya harap dengan sokongan Kerajaan Pusat, dengan usaha-usaha Kerajaan Negeri dan dengan kerjasama kita dapat memulih kembali satu kegiatan orang-orang di kawasan-kawasan di mana tanah paya banyak tumbuhnya pokok-pokok rumbia kerana ini adalah satu punca kehidupan mereka dari masa dahulu, bukan sahaja kerana "historical reasons" sahaja tetapi saya percaya

bahawa ini ialah satu tumbuhan atau satu "palma" yang "versatile", dengan izin, dengan penuh potentiality untuk dipasarkan dalam bentuk "finished product" yang bermacam-macam, seperti bahan-bahan makanan atau bahan-bahan untuk bangunan (construction). Saya harap dengan ini kita dapat bekerjasama untuk memulih kembali keadaan yang telah lama ini tidak begitu sihat.

Saya juga ingin menyentuh P. 19, juga di bawah Butiran 242, di bawah Perikanan. Di sini juga saya ingin menyentuh serba sedikit dan di sini saya ingin menyatakan ada satu sumbangan Kerajaan yang dinaikkan lagi untuk para nelayan di bawah usaha perikanan dengan kerjasama agensi-agensi di negeri Sarawak itu. Saya harap ini adalah satu langkah yang akan dapat memperbaiki lagi di mana kawasan-kawasan nelayan-nelayan yang belum dapat kemudahan, di mana masalah-masalah pemasaran atau tempat memunggah ikan itu masih belum mencukupi.

Di sini saya ingin juga menekankan bahawa di mana kawasan-kawasan yang telah diusahakan dengan bantuan Kerajaan Pusat, bekerjasama dengan Kerajaan Negeri juga saya nampak dan saya telah saksikan sendiri bahawa keadaan di mana urusan-urusan perikanan telah diperbaiki dan mutunya lebih baik dari dahulu.

Itulah sahaja, Tuan Pengerusi, saya ingin menyuarakan.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab.

5.19 *ptg.*

Timbalan Menteri Pertanian (Dr Goh Cheng Teik): Tuan Pengerusi, saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil

bahagian dalam perbincangan tentang peruntukan bagi Kementerian Pertanian. Dari hujah-hujah dan teguran-teguran yang dikemukakan, saya dapati bahawa Ahli-ahli Yang Berhormat betul-betul berminat tentang pertanian dan perikanan dan nampaknya berhubung rapat dengan nelayan dan petani dan memahami masalah-masalah mereka dan pegawai-pegawai Kementerian saya pun sudah memberi saya nota-nota yang banyak, ulasan-ulasan yang panjang tetapi oleh kerana masa tidak mengizinkan, saya cuma, Tuan Pengerusi, jawab secara ringkas. Walau bagaimanapun, masalah-masalah yang dibangkitkan terutama sekali masalah-masalah kawasan yang dibangkitkan akan diambil perhatian dan tindakan oleh Kementerian saya.

Dalam konteks ini saya juga mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang bukan sahaja membuat teguran tetapi di mana yang patut memberi penghargaan kepada pegawai-pegawai yang bekerja dengan dedikasi, kerana pegawai-pegawai pun, seperti Ahli-ahli Yang Berhormat, manusia dan sedikit sebanyak kepujian dari Ahli-ahli Yang Berhormat itu akan menjadi galakan kepada mereka untuk bekerja dengan lebih berdedikasi demi kepentingan nelayan dan petani.

Ahli Yang Berhormat dari Parit telah membangkitkan masalah projek taliair Sungai Sadang. Saya faham bahawa ini ialah satu projek negeri dan meliputi kawasan paya seluas 1,000 ekar. Pada asalnya kawasan seluas 500 ekar telah dikenalpasti untuk tanaman padi dengan bekalan air secara mengepam dari Sungai Perak. Walau bagaimanapun, memandangkan kawasan ini bertanah gambut, pembahagian air yang sempurna tidak dapat diadakan akibat penyerapan air yang agak tinggi. Untuk mengatasi masalah ini taliair perlu dialas dengan

konkrit yang memerlukan perbelanjaan tambahan sebanyak \$1.2 juta.

Jawatankuasa Tanaman Berkelompok di peringkat negeri telah pun mengkaji semula pembangunan di kawasan ini dan telah memutuskan supaya ianya ditukarkan sebagai kawasan saliran bagi tanaman kekal seperti kelapa sawit. Walau bagaimanapun oleh kerana Ahli Yang Berhormat sudah membangkitkan perkara ini, Kementerian saya akan menghubungi dengan Kerajaan Negeri dan menyampaikan kepada Kerajaan Negeri hujah-hujah Ahli Yang Berhormat itu dan sekiranya dapat ditimbangkan semula, Kementerian saya tentu akan membantu.

Ahli Yang Berhormat juga telah membangkitkan beberapa hujah-hujah tentang jalan, tentang baja, alat-alat dan sebagainya. Jadi sebenarnya, Kementerian saya memang menyokong pendapat Ahli Yang Berhormat bahawa petani-petani haruslah dimodenkan dan di mana yang perlu dilengkapkan dengan alat-alat jentera yang sesuai dan dalam konteks ini, dalam Belanjawan yang sekarang menunggu kelulusan Dewan yang mulia ini, sebanyak \$21.9 juta telah dipohon bagi Lembaga Pertubuhan Peladang dan kebanyakan peruntukan ini akan digunakan untuk menubuhkan 6 lagi pusat mekanisasi ladang dan akan dilengkapi dengan tractors, harvestors dan sebagainya. Jadi, Kementerian akan meneruskan rancangan ini dan haraplah dapat sebutan baik daripada Ahli-ahli Yang Berhormat.

Ahli Yang Berhormat dari Parit pun telah membangkitkan sedikit aduan tentang pegawai-pegawai di dalam daerah beliau. Seperti Ahli Yang Berhormat sedia maklum, Kementerian Pertanian, khususnya Menteri Pertanian sendiri, mengambil berat atas apa-apa aduan pun daripada

Ahli-ahli yang Berhormat dan sekiranya Ahli Yang Berhormat dapat memberi aduan yang lebih tepat, siasatan akan dijalankan oleh Kementerian dan tindakan yang sewajarnya juga akan diambil.

Tuan Pengerusi, Ahli Yang Berhormat dari Sungai Petani telah membangkitkan masalah tentang penyakit merah di kawasan beliau. Seperti Yang Berhormat sedia maklum, pada suatu masa yang lalu, serang oleh penyakit merah ini merupakan satu masalah besar tetapi keadaan ini adalah dalam kawalan dan tindakan terus menerus diambil oleh pihak yang berkenaan, dan tentang laporan daripada Yang Berhormat, Kementerian saya akan mengambil tindakan.

Ahli Yang Berhormat dari Ulu Nerus membangkitkan beberapa masalah terutama tentang pengeksportan ikan air tawar. Memang benar bahawa potensi ikan air tawar sangat-sangat besar dan Yang Berhormat Menteri Pertanian pun telah menjelaskan bahawa Kementerian saya akan mengambil langkah-langkah yang sewajarnya untuk menambah pengeluaran ikan air tawar dan juga mengeksport ikan air tawar.

Ahli Yang Berhormat itu telah menasihati supaya Kementerian berhati-hati mengkaji potensi pasaran sebelum rancangan ini dilancarkan secara besar-besaran. Saya sambut baik nasihat Ahli Yang Berhormat tetapi dalam konteks ini saya hendak menjelaskan bahawa bukan sahaja jenis ikan yang ditenak itu mustahak tetapi juga cara masak. Misalnya, kalau kita pergi ke Indonesia kita biasanya dibawa makan ikan masak yang dipanggang dan oleh kerana cara masak itu dan barangkali oleh kerana sambal belacan itu bagus, jadi ramai orang suka makan ikan emas yang ditenak sebagai ikan air tawar.

Jadi, FAMA telah menjalankan beberapa pertandingan dan menjemput tukang masak sukarela supaya mengambil bahagian. Jadi, Kementerian haraplah sekiranya makanan ini dapat dipopularkan pasaran itu tentulah dapat diperluaskan.

Ahli Yang Berhormat dari Ulu Nerus telah membangkitkan satu soalan yang mustahak sekali, kenapa negara kita masih mengimport bahan-bahan makanan. Setakat ini lebih kurang \$3,000 juta telah dibelanjakan untuk makanan yang diimport dari luar negeri. Jadi, dalam konteks ini Jemaah Menteri dan juga Menteri Pertanian telah memberi arahan supaya Kementerian mengkaji dengan menyeluruh masalah ini dan di bawah Dasar Pertanian Negara program-program dan strategi-strategi pun sudah disediakan. Misalnya ikan, Ahli Yang Berhormat mengatakan bahawa Malaysia masih mengimport ikan. Ini betul, bagi Semenanjung Malaysia sebanyak 40% ikan yang dimakan diimport dari Siam. Tetapi untuk menambahkan pengeluaran ikan, Kementerian percaya bahawa kita harus pertama ternak lebih ikan air tawar, ikan air payau. Yang kedua, menangkap ikan di laut dalam. Sebenarnya negeri Thai menangkap 1.7 juta tan ikan setahun, Malaysia cuma 0.7 juta tan. Jadi, Siam menangkap lebih kerana bot-bot nelayan Siam menangkap ikan di perairan laut dalam. Jadi, itulah sebabnya Kementerian memberi perhatian berat kepada perikanan laut dalam terutama sekali di Lautan China, di Lautan Sulu, Lautan Sulawesi dan sebagainya.

Dan juga sebagai satu misalan, daging lembu. Oleh kerana kita sudah berjaya mengemukakan lembu dengan makanan palm kernel cake, jadi sektor swasta berminat menjalankan feed lotting dan dengan hanya lebih pengeluaran lembu, Malaysia bukan

sahaja akan mengadakan daging lembu yang mencukupi, Malaysia juga boleh menjadi satu pengeksport lembu. Oleh kerana masa terhad, saya cuma memberi dua tiga contoh sahaja.

Tentang Pasar Tani, jadi Pasar Tani pun telah dijalankan di beberapa tempat, setakat ini 9 buah Pasar Tani telah dibuka dan 8 lagi dalam proses pelaksanaan. Teguran Ahli Yang Berhormat tentang Pasar Tani itu akan diambil berat oleh Kementerian saya.

Berkenaan dengan teguran Ahli Yang Berhormat tentang racun, arang batu, taman laut dan sebagainya, Kementerian saya akan mengambil perhatian yang berat.

Ahli Yang Berhormat dari Kuala Kedah telah membangkitkan masalah kekurangan air untuk sawah padi di kawasan MADA. Di sini Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menjelaskan bahawa produksi padi telah dikaji semula oleh Kerajaan bukan sahaja di peringkat Kementerian tetapi juga di peringkat Jemaah Menteri. Kerajaan bukan sahaja mengkaji produksi tetapi juga pendapatan yang diperolehi, yang didapati oleh pengeluar padi. Jadi, nampaknya oleh kerana harga padi antarabangsa tidak begitu tinggi oleh kerana padi bukanlah satu tanaman yang begitu bernilai. Jadi, nampaknya pendapatan petani itu sangat terhad sekali dan Kerajaan telah lihat bahawa di beberapa tempat di mana peruntukan besar telah dibelanjakan tetapi petani-petani tidak dapat pendapatan yang boleh membawa mereka ke atas paras kemiskinan. Jadi oleh yang demikian, Kerajaan telah putuskan bahawa padi, tanaman padi akan digalakkan di mana petani-petani dapat menanam secara produktif dan secara efficient dan oleh yang demikian, petani boleh dapat pendapatan yang munasabah. Jadi, padi tidak akan lagi digalakkan di mana ia tidak dapat ditanam secara efficient. Oleh yang demikian, strategi kita ialah

menggalakkan menanam padi di beberapa tempat yang tertentu, di beberapa jelang padi yang tertentu. Di situ input akan ditambah supaya produktiviti akan naik dan pendapatan akan naik. Kalau ini tidak berlaku selama-lamanya kemiskinan dalam kalangan petani tidak akan dihapuskan dan di luar kawasan-kawasan jelang yang dikenalpasti tanaman padi tidak digalakkan. Petani-petani digalakkan menanam apa sahaja yang boleh membawa keuntungan yang lebih daripada tanaman padi. Jadi itulah sebab Kerajaan tidak berhasrat mencapai self-sufficiency 100% dalam tanaman padi. Kerajaan akan menggalakkan tanaman padi di mana ia boleh ditanam dengan efficient dan produktif, jadi kekurangan itu diatasi dengan import dari luar negeri. Tetapi di mana tanaman padi digalakkan seperti di kawasan MADA, jadi input-input lebih akan diberi dan masalah yang Ahli-ahli Yang Berhormat membangkitkan tentang MADA ini akan diberi perhatian berat.

Jadi Ahli Yang Berhormat sendiri boleh lihat bahawa walaupun ekonomi negara kita sekarang menghadapi kemelesetan dan peruntukan-peruntukan bagi banyak Kementerian dikekalkan atau dikurangkan, tetapi peruntukan bagi Kementerian Pertanian ditambah. Ini adalah kerana Kerajaan memandang berat nasib petani dan nelayan terutama sekali petani dan nelayan yang kecil dan yang miskin dan Kementerian haraplah dengan strategi yang digariskan di bawah Dasar Pertanian Negara dengan tujuan menambah pendapatan pengeluar, terutama sekali pengeluar kecil, masalah kemiskinan dapat dikurangkan.

Ahli Yang Berhormat dari Mukah telah memberi pandangan-pandangan beliau tentang pertanian dan perikanan di Sarawak dan di sini saya hendak terangkan bahawa Kementerian memberi perhatian berat kepada

Sarawak dan salah seorang rakan saya iaitu Timbalan Menteri adalah berasal dari Sarawak dan beliau sendiri selalu membangkitkan masalah-masalah pertanian dan perikanan di negeri Sarawak. Potensi di situ sangat besar dan saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat atas teguran beliau dan Kementerian saya akan memberi perhatian berat. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah \$385,938,300 untuk Maksud B. 19 di bawah Kementerian Pertanian jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Wang sebanyak \$385,938,300 untuk Maksud B. 19 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak \$892,750,020 yang disebutkan dalam Maksud P. 19 dalam Anggaran Pembangunan, 1986 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Wang sebanyak \$892,750,020 untuk Maksud P. 19 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan, 1986.

Maksud B 20 (Jadual)—

Maksud P. 20 (Anggaran Pembangunan, 1986)—

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, Maksud Bekalan B. 20 dan Maksud Pembangunan P. 20 di bawah Kementerian Perdagangan dan Perindustrian terbuka untuk dibahas.

5.44 ptg.

Tuan Shamsuri bin Md. Saleh (Balik Pulau): Tuan Pengerusi, saya ucapkan

terima kasih kerana memberi peluang kepada saya untuk membahaskan peruntukan yang telah diberikan kepada Kementerian Perdagangan dan Perindustrian.

Tuan Pengerusi, saya suka menyentuh tentang Maksud Bekalan B. 20, Butiran 2.3 iaitu Penyertaan Bumiputera, di muka surat 105.

Tuan Pengerusi, Aktiviti Penyertaan Bumiputera yang bertujuan untuk menggalakkan dan memesatkan penyertaan bumiputera dalam bidang pengedaran barangan dan perkhidmatan. Kalau kita lihat dalam buku Anggaran Belanjawan, Program dan Prestasi 1986 iaitu di muka surat 9, kita boleh dapati daripada 18 items atau jenis barangan yang disenaraikan yang pihak Kerajaan cuba menggalakkan lebih banyak kegiatan bumiputera dalam bidang ini, dari 18 hanya 4 items sahaja iaitu 4 jenis barangan sahaja yang bumiputera telah bergiat dan berjaya mencapai lebih daripada 40%. Barangan-barangan itu ialah seperti rokok iaitu setakat ini penyertaan bumiputera dalam pengedarannya mencapai 41%, besi 53%, gelas dan kaca 48.9% dan motosikal 60%.

Berdasarkan barangan yang telah berjaya bumiputera mencapai angka lebih daripada 40% itu, kalau kita teliti bukanlah barangan yang dalam bahasa perniagaan dipanggil "fast selling item", dengan izin, ataupun barangan yang boleh dijual dengan cepat dan banyak, barang-barang yang boleh digunakan oleh semua peringkat rakyat miskin kaya dan digunakan setiap hari. Barangan ini masih pihak bumiputera tidak boleh mencapai lebih daripada 30%. Sebagai contoh, minuman. Minuman yang hari-hari diminum oleh orang ramai, tidak kira dia kaya atau miskin, ini barangan yang dinamakan "fast selling item", bumiputera hanya mencapai 11.62%, tidak sampai pun 20%. Kemudian

rokok yang semua orang menghisap rokok, kebanyakan rakyat tidak kira dia miskin atau dia kaya, dia merokok, hari-hari merokok berpuluh-puluh batang, bumiputera baru sampai 25%, baru capai 25%. Ini barang "fast selling item" atau barang yang digunakan hari-hari dan volumenya sangat banyak.

Kemudian saya tengok pula stesen-stesen minyak. Hingga setakat ini hanya 22.9% sahaja bumiputera bergiat dalam bidang ini, padahal yang saya tahu ramai bumiputera yang mempunyai minat, mempunyai modal, mempunyai kebolehan untuk menjadi operator, menguruskan stesen-stesen minyak ini tetapi tidak dapat atau gagal mendapat tempat-tempat.

Jadi inilah perkara yang saya hendak menarik perhatian pihak Kementerian bahawa saya berharap pihak Kementerian akan menjalankan lebih lagi daya usaha mencari jalan-jalan ataupun mengadakan peraturan-peraturan supaya lebih banyak bumiputera dapat berjaya atau lebih banyak peratusnya bumiputera berkecimpung dalam mengedarkan barang-barang yang dinamakan "fast selling item", dengan izin, ataupun barangan-barangan yang boleh dijual dengan cepat dan banyak dan yang digunakan oleh semua peringkat rakyat tidak kira dia miskin atau orang kaya.

Tuan Pengerusi, walau bagaimanapun saya mengucapkan setinggi-tinggi tahniah kepada pihak Kementerian Perdagangan dan Perindustrian yang telah berjaya mendorong lebih ramai bumiputera giat dalam proses mengedar barangan ini. Jadi untuk mengatasi masalah kurangnya bumiputera terlibat dalam mengedar barang-barang ini, saya mendesak pihak Kerajaan supaya menggubal satu peraturan supaya pengedaran barang-barang yang tertentu hendaklah diberi kepada

bumiputera sahaja sehingga pencapaian mereka dalam bidang tersebut meningkat ke tahap peratus yang munasabah. Kalau kita melihat prestasi setakat ini daripada 18 barangan ataupun 18 items barangan yang disenaraikan hanya 4 sahaja di mana bumiputera berjaya mencapai lebih daripada 40%. Kalau kita kira daripada peratusnya 4/18 hanya 22% sahaja bumiputera telah berjaya dalam bidang pengedaran. Ini satu tahap ataupun satu angka yang sangat mendukacitakan.

Saya mendesak sekali lagi supaya Kerajaan mengadakan peraturan seperti yang telah saya katakan tadi. Saya masih ingat pada satu masa dahulu, pihak Kerajaan telah mendapati bahawa bumiputera sangat kurang dalam bidang mempunyai permit teksi dan lori. Ini saya melencong sedikit sebagai contoh, di mana pada masa itu bumiputera yang bergiat menjalankan perusahaan teksi dan lori sangat sedikit, peratusnya sangat rendah, maka Kerajaan telah mengadakan satu peraturan iaitu semenjak dari tarikh itu Kerajaan hanya mengeluarkan permit teksi, lori dan juga bas kepada bumiputera sehinggalah bumiputera mencapai satu tahap peratus yang munasabah barulah dikeluarkan balik kepada orang-orang bukan bumiputera. Kalau tidak dibuat secara ini, saya fikir kalau hendak suruh bumiputera bertanding mengedar barang-barang ini, sampai khiamat pun kita tidak boleh bertanding. Mesti diberi, kata orang Melayu, mesti diberi uca (handicap). Kalau tidak dibuat begitu susah, barangkali mustahil kita hendak lihat lebih ramai bumiputera berjaya dalam bidang ini dan sekali lagi saya mendesak Kerajaan supaya dapat mengubal satu peraturan supaya pengedaran barangan yang tertentu ini hendaklah diberi kepada bumiputera sahaja sehingga pencapaian mereka dalam bidang tersebut meningkat ke tahap peratusan yang munasabah.

Tuan Pengerusi, saya juga suka menyentuh tentang B. 20, Butiran 7, muka surat 107 iaitu mengenai Perbadanan Kemajuan Pelancongan Malaysia. Peruntukan tahun hadapan ialah sebanyak \$36,791,400 berbanding dengan tahun ini hanya \$20,781,200. Ini menunjukkan bahawa Kerajaan telah menambahkan peruntukan dalam bidang untuk menggalakkan lebih ramai pelancong iaitu sebanyak \$16 juta tambahannya.

Tuan Pengerusi, selama ini kita hanya menumpukan perhatian kita kepada pelancong-pelancong luar negeri sahaja dengan kita memberi berbagai-bagai galakan. Seperti cadangan Yang Berhormat Menteri Kewangan dalam ucapan Belanjawannya iaitu galakan-galakan cukai yang ada sekarang ini dijadikan lebih liberal untuk menarik lebih ramai lagi pelancong dan juga menggalakkan pelancongan. Galakan yang ada sekarang ini hanya diberikan kepada projek-projek hotel. Galakan dan cadangan ini diperluaskan supaya diberikan juga kepada lain-lain projek seperti motel, chalet dan hostel. Projek-projek yang diluluskan sebagai projek pelancongan seperti Pusat-pusat Riadah, Taman-taman dan Taman Permainan Kanak-kanak akan juga layak mendapat galakan ini. Juga Kerajaan akan mengurangkan cukai perkhidmatan daripada 10% kepada 5% dan berbagai-bagai lagi.

Tuan Pengerusi, oleh sebab fikiran dan tumpuan kita hanya ditujukan kepada pelancongan luar negeri, kita langsung melupakan potensi pelancong-pelancong dalam negeri. Sebenarnya pelancong-pelancong dalam negeri pun memang mempunyai potensi yang besar. Kalau kita lihat setiap cuti sekolah, berpuluh-puluh, kadang-kadang beratus-ratus buah bas di mana murid-murid dan orang-orang tua juga bersama-sama ibubapa-ibubapa pergi melancong. Saya sebagai

Ahli Dewan Rakyat dari Pulau Pinang, saya dapat melihat dengan mata kepala saya sendiri bagaimana ramainya pelancong-pelancong dalam negeri berminat untuk pergi dari satu tempat ke satu tempat. Sebagai contoh, pada masa Jambatan Pulau Pinang belum siap setiap kali cuti penggal sekolah, feri itu sentiasa "queue", terpaksa kereta kena beratur sampai dua tiga batu panjang. Ini menunjukkan bahawa pelancongan dalam negeri pun memang mempunyai potensi yang besar. Masalahnya sekarang kita tidak menjalankan usaha-usaha untuk menggalakkan pelancongan itu. Boleh saya katakan Kerajaan hanya membiarkan pelancongan dalam negeri ini maju dengan sendiri. Saya fikir tibalah masanya kita memberi perhatian kepada pelancong-pelancong dalam negeri.

Saya harap pihak Kementerian Perdagangan dan Perindustrian akan memberi perhatian yang lebih sungguh-sungguh, lebih serius untuk memberi galakan kepada pelancongan dalam negeri. Sebenarnya jika kita lihat kepada perusahaan pelancongan di Eopah dan Amerika, Kerajaan-kerajaan yang berkenaan memberikan berbagai galakan dan kemudahan kepada rakyatnya masing-masing untuk melancong dan melihat keindahan negara itu. Tempat-tempat bersejarah, tempat-tempat peranginan dan tempat-tempat lain yang mempunyai kemudahan-kemudahan yang tertentu banyak dilawati oleh pelancong-pelancong dalam negeri. Kalau kita lihat Malaysia tidak kalah, kita mempunyai banyak pantai-pantai yang indah, Taman Negara misalnya, tidak berapa kerat rakyat Malaysia sendiri yang pergi melawat Taman Negara. Perkara ini kita tidak boleh menyalahkan pelancong dalam negeri kita, kerana selama ini bila kita sebut Taman Negara, orang ramai nanti akan timbul soalan. Kalau kita pergi ke sana, di mana kita hendak tidur? Adakah tempat dan sebagainya. Saya yakin

lebih ramai pelancong luar negeri yang pergi ke Taman Negara daripada pelancong dalam negeri sendiri. Ini salah pihak kita, pihak Kerajaan tidak menjalankan usaha-usaha untuk hendak membanyakkan pelancong kita melihat keindahan negara kita sendiri.

Tuan Pengerusi, kemudahan-kemudahan yang saya maksudkan yang telah disediakan oleh negeri-negeri luar, terutamanya negara Eropah dan Amerika iaitu seperti menyediakan tempat yang dinamakan "Service Centre" atau Bahasa Malaysianya Pusat Perkhidmatan. Di Pusat Perkhidmatan atau Service Centre itu boleh kita dapati berbagai-bagai kemudahan seperti kawasan untuk berkhemah, kemudahan meletak kereta, stesen minyak, worksyop kereta, restoran, tempat mandi awam dan tandas. Saya sendiri semasa berada di Amerika, saya menyewa sebuah "trailer" dan melancong dengan harga yang paling murah, dengan kos yang paling murah.

Saya pergi ke Service Centre dan buat khemah di situ, tidur di situ, kemudian besok jalan pula sampai berpuluh-puluh ribu batu kita boleh berjalan, kerana adanya kemudahan-kemudahan ini. Kita tahu kemampuan rakyat Malaysia untuk melancong ini sangat terhad. Tetapi keinginan untuk melancong itu ada. Maka itu patutlah pihak Kerajaan mengusahakan, memberi keutamaan, menyediakan kemudahan-kemudahan supaya orang kita boleh melancong. Kata orang tua-tua, kata pepatah bahasa Melayu, "jauh perjalanan luas pengalaman". Tidak payah kita galakan rakyat kita pergi ke luar. Melancong dalam negeri dahulu. Banyak perkara yang kita boleh pelajari, kita boleh lihat, kita boleh dapat berbagai-bagai pengalaman. Dengan adanya pusat yang saya katakan Service Centre tadi, semua peringkat rakyat, walaupun buruh, dia sanggup melancong.

Kalau kita tengok hari ini, kita dapati bukan sahaja pegawai-pegawai, kakitangan kita di peringkat Kerani, peringkat lebih rendah lagi pun mempunyai kenderaan, motosikal, motokar kecil. Jadi kalau ada kemudahan-kemudahan seperti yang saya katakan tadi, ramai orang kita boleh melancong dan boleh menginap di tempat yang paling murah. Kalau di service centre di Amerika dan di Eropah itu kita hanya membayar \$10 kita boleh berkhemah di situ, ada restoran kita boleh makan, tempat mandi, tandas dan sebagainya.

Di sini, kalau dibuat misalnya setiap 100 kilometer daripada Perlis sampai ke Kedah, kita adakan satu "service centre", saya yakin setiap kali cuti sekolah atau penggal sekolah, beribu, beratus orang akan pergi melancong sebab ada kemudahan-kemudahan ini. Dengan ini kita boleh menggalakkan industri sampingan. Orang-orang dari pihak swasta boleh berkecimpung bagi menyertai perusahaan-perusahaan ini jika Kerajaan mengadakan kemudahan-kemudahan yang saya katakan tadi. Sebagai contoh, di Eropah dan di Amerika, pihak Amerika yang mengusahakan pengangkutan menawarkan tambang yang istimewa kepada pelancong-pelancong tempatan. Dengan hanya bayaran US\$100 kita boleh pergi ke seluruh negeri-negeri di Amerika itu dalam masa 30 hari iaitu menggunakan kemudahan-kemudahan yang saya katakan tadi.

Tuan Pengerusi, dari apa yang saya jelaskan tadi, saya sangat berharap supaya pihak Kerajaan dapat menerokai, dapat menjalankan ikhtiar memberi berbagai-bagai kemudahan kepada pelancong-pelancong dalam negeri sebelum kita memberi keutamaan kepada pelancong-pelancong luar negeri.

Tuan Pengerusi, sebagai itulah sahaja ucapan saya dan saya ucapkan terima kasih kerana peluang yang diberikan.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Ulu Terengganu.

6.02 ptg.

Tuan Alias bin Md. Ali (Ulu Terengganu): Tuan Pengerusi, saya bangun untuk sama-sama membincangkan peruntukan yang dimaksudkan oleh Kementerian Perdagangan dan Perindustrian. Saya ingin bercakap di bawah B. 20, muka surat 105, Maksud Bekalan, Butiran 2.2 iaitu Perdagangan Antarabangsa.

Tuan Pengerusi, sebagai sebuah negara yang amat besar pergantungannya kepada perdagangan antarabangsa, kita mestilah berusaha bukan sahaja dengan kuat tetapi dengan penuh imaginasi untuk mendapatkan pemasaran bagi barangan-barangan keluaran kita bukan sahaja bagi barangan bahan-bahan mentah tetapi juga bahan-bahan pengeluaran. Saya ingin bercakap tentang peranan yang dimainkan oleh Pesuruhjaya-pesuruhjaya Perdagangan Malaysia di luar negeri dan ingin menyatakan bahawa pemeriksaan semula terhadap fungsi-fungsi dan tugas-tugas Suruhanjaya-suruhanjaya Perdagangan Malaysia di luar negeri ini perlu dibuat dari masa ke semasa.

Fungsi-fungsi mereka hendaklah dikait rapat dengan perkembangan barang-barang yang kita boleh eksport ke negara-negara yang berkenaan. Mungkin dalam satu jangka masa yang panjang, perubahan-perubahan mengenai aliran perdagangan telah berlaku dan negara-negara yang dahulunya banyak membeli dari kita mungkin sekarang tidak lagi banyak membeli dan menyebabkan peralihan

daripada sebuah negara pembeli utama kepada sebuah negara yang mungkin mempunyai kedudukan yang ke 10 atau ke 100. Tetapi sepanjang yang saya ketahui dari segi penekanan kita masih lagi tidak berubah iaitu kita masih lagi memberi keutamaan dari segi besar mana saiz bandaraya yang menjadi tempat kepada Pesuruhjaya Perdagangan kita itu. Dan keutamaan diberi dari segi semata-mata saiz bandar dan tidak dari segi volume, dengan izin, perdagangan antara negara tersebut dengan Malaysia. Saya rasa ada eloknyanya sekali-sekali kita membuat kajian dan membuat penelitian tentang trend atau arah perdagangan antara negara kita dengan ibukota-ibukota yang diwakili oleh Pesuruhjaya-pesuruhjaya Perdagangan itu dan membuat "adjustments" yang perlu dari segi kekananan Pesuruhjaya-pesuruhjaya yang ditempatkan di bandar-bandar tersebut. Dan juga ukuran-ukuran untuk memberi kenaikan pangkat dan sebagainya bagi Pesuruhjaya-pesuruhjaya Perdagangan perlu diukur dari segi produktiviti Pejabat Pesuruhjaya kita di luar negeri itu selain daripada ukuran biasa seperti lama berkhidmat dan sebagainya. Ini adalah penting oleh kerana Pesuruhjaya-pesuruhjaya Perdagangan kita di luar negeri itu patut dianggap bukan sahaja sebagai pegawai Kerajaan tetapi sebenarnya merupakan sebagai seorang pengurus kepada suatu perniagaan dan sesiapa yang mengamalkan perniagaan yang biasa dijalankan dan siapa pengurus yang berjaya mendapatkan banyak business untuk syarikatnya maka mereka akan diberi kenaikan pangkat yang lebih cepat dan mungkin akan diberi keistimewaan-keistimewaan melebihi daripada orang-orang yang lebih kanan daripadanya.

Tuan Pengerusi, sekarang saya ingin beralih kepada muka surat 106, Butiran-butiran 3, 31 dan 32 iaitu Kemajuan Perindustrian dan

Kemajuan Perusahaan Kecil. Peruntukan ini diminta di bawah kedua-dua Butiran ini tidaklah besar dan saya rasa kita patut kalau boleh menambah kecekapan di bawah dua Butiran ini dengan cara memberi fungsi-fungsi baru kepada kedua-dua unit ini.

Tuan Pengerusi, sebagai sebuah negara yang ingin bergerak dari sektor tradisional iaitu sektor pertanian menuju kepada sektor moden iaitu sektor pengeluaran dan industri, maka fungsi pada unit yang ada dalam Kementerian ini iaitu Unit Kemajuan Perindustrian dan Perusahaan Kecil perlu digerakkan lebih cergas dan perlu dijadikan suatu badan yang betul-betul boleh menjadi daya pendorong kepada pertumbuhan industri khususnya industri-industri kecil dan industri-industri pertengahan. Oleh kerana di sinilah terletaklah potensi yang amat besar yang masih terdapat dalam negara kita bahawa masih banyak sumber-sumber hasil dalam negara kita yang belum diproses sepenuhnya untuk menjadi suatu bahan pengeluaran misalnya kita masih lagi jauh ketinggalan di dalam usaha memproses buluh atau rotan yang banyak terdapat dalam negara kita ini sedangkan kita tahu buluh merupakan suatu perusahaan yang amat maju dan mempunyai potensi besar di Taiwan, di Korea dan negara-negara lain menggunakan bahan buluh ini sebagai satu bahan mentah untuk industri kecil yang dieksport ke luar negeri dan dapat pasaran yang amat menarik.

Malang sekali, kita di sini dalam kegairahan kita menuju kemodenan, kita telah mengabaikan sumber-sumber asli yang terdapat dalam negara kita. Kita tidak lagi melihat bakul-bakul sampah yang diperbuat daripada rotan atau buluh tetapi kita sekarang menggunakan plastik untuk bakul sampah, plastik untuk tempat buah-buahan, segala-galanya plastik digunakan, sedangkan bahan mentah

untuk perindustrian plastik tidak semestinya, mungkin tidak langsung terdapat di dalam negara kita ini.

Oleh yang demikian, kita terpaksa mengimport bahan mentah daripada luar negeri dan serentak dengan itu juga kita telah mengabaikan bahan-bahan yang terdapat dengan banyaknya di dalam kampung-kampung di kawasan-kawasan luar bandar seperti rotan dan buluh.

Saya bersetuju bahawa tidak semestinya pihak Kementerian sahaja dibebankan dengan tugas mengambil inisiatif untuk membuka kilang-kilang untuk membuat bakul-bakul daripada buluh dan sebagainya tetapi apa yang saya ingin lihat ialah kedua-dua unit Kemajuan Perusahaan dan Kemajuan Perusahaan Kecil ini sepatutnya menjadi "catalyst" dengan izin, penggalak kepada pertumbuhan perusahaan kecil seperti ini dengan memberikan kemudahan-kemudahan, bimbingan, nasihat dan sebagainya kepada bakal-bakal pengusaha yang berminat, terutama di kawasan luar bandar oleh kerana perusahaan-perusahaan ini sebenarnya tidak memerlukan satu modal yang besar, tidak memerlukan teknologi yang tinggi.

Kita tahu untuk menganyam bakul umpamanya, orang kampung pun boleh anyam, tetapi masalah pemasaran mungkin akan menjadi satu perkara yang tidak dapat diselesaikan oleh orang-orang kampung dan itulah wujudnya unit yang berkenaan, barangkali boleh mengenalpasti market ataupun pasaran di luar negeri.

Tuan Pengerusi, saya ingin sedikit menyentuh tentang Perbadanan Kemajuan Filem Nasional yang mana di bawah peruntukan Pembangunan tidak diminta tambahan. Tuan Pengerusi, saya ingin bercakap tentang kemajuan filem ini yang hanya meminta peruntukan token \$10 untuk

tahun hadapan. Saya pun tak tahu kenapa diminta peruntukan token sebanyak \$10 sahaja. Adakah ini bermakna Perbadanan ini sudah mendapat modal yang cukup untuk berdiri sendiri ataupun pihak Perbadanan ini tidak ada kegiatan yang hendak dijalankan tahun hadapan? Saya berharap penjelasan dapat dibuat oleh Yang Berhormat Menteri yang berkenaan. Walau bagaimanapun, oleh kerana token \$10 diminta, saya ingin bercakap sedikit sebanyak tentang soal kemajuan filem dalam negara kita.

Tuan Pengerusi, seperti yang kita maklum, perusahaan filem dalam negara ini, bahkan perusahaan filem di mana-mana juga dalam dunia ini sedang menghadapi keadaan merosot oleh kerana pesaingan daripada video. Sekarang ini orang ramai tak perlu lagi ke panggung wayang untuk melihat filem, mereka boleh duduk di dalam rumah dengan bersenang-lenang di hadapan kaca TV dan melihat filem-filem terbaru keluaran Holywood melalui kaca TV. Dan kita dengar banyak panggung-panggung wayang akan ditutup, dan sudah pun ditutup, kalau tak salah ingatan saya, kira-kira hanya 40%-50% sahaja daripada jumlah panggung wayang yang beroperasi sekarang ini.

Satu perkara yang mesti diperhatikan ialah apabila panggung-panggung wayang kita ditutup, maka masalah pengangguran, retrenchment akan berlaku dan ini merupakan suatu kerugian. Walau bagaimanapun, pihak Perbadanan Filem Nasional dalam menolong memajukan pengusaha-pengusaha filem tempatan hendaklah mengambil kira tentang trend baru yang sekarang ini berlaku iaitu filem-filem "motion pictures" mungkin tidak menjadi satu perusahaan yang menarik lagi di masa hadapan. Oleh kerana itu sebarang usaha untuk membantu perusahaan-perusahaan filem tempatan hendaklah dijalankan

dengan secara berhati-hati dan kalau boleh kita harus "selective", dengan izin, di dalam memilih syarikat-syarikat filem tempatan yang hendak kita bantu supaya kita mengurangkan oleh kerana keadaan pasaran yang terbatas. Maka kita perlulah cuba seberapa daya, jangan membiayai atau membantu terlampau banyak pengeluar-pengeluar filem. Tekanan harus diberikan, bukan kepada jumlah filem yang dikeluarkan, tetapi mutu dan teknik pengeluaran filem yang berkenaan.

Tuan Pengerusi, bercakap tentang filem, saya suka menyentuh bahawa usaha-usaha yang telah dijalankan untuk filem kita memasuki pasaran di Indonesia nampaknya masih belum mencapai sebarang hasil-hasil yang memuaskan. Walaupun nampak sudah ada perubahan sikap di pihak Kerajaan Indonesia, namun demikian, jumlah filem-filem Malaysia yang boleh masuk ke pasaran Indonesia sangat terhad. Sebaliknya, sekarang kita menerima banjir filem-filem daripada Indonesia, sehinggakan dalam TV kita pun, kalau malam Jumaat kita melihat kadang-kadang filem Indonesia ditontonkan dan filem kita sendiri kita ketepikan.

Bagaimanapun sejak akhir-akhir ini nampak ada filem-filem buatan tempatan sudah diberikan keutamaan. Ini adalah satu alamat yang baik yang telah dilakukan oleh pihak RTM.

Tuan Pengerusi, saya balik kepada soal mutu. Alasan yang diberikan oleh pihak Indonesia ialah mungkin filem kita tidak mendapat pasaran di Indonesia kerana mutu filem kita kurang baik dan sebagainya. Saya percaya hakikat ini benar, dan saya juga percaya bahawa hakikat ini tidak benar; yang benar itu benar, yang tidak benar itu tidak benar. Soalnya ialah kita mestilah mempunyai kerjasama yang lebih erat antara Malaysia dengan Indonesia oleh kerana sebenarnya

perusahaan filem antara kedua-dua buah negara ini tidak boleh berjalan sendirian tanpa sokongan antara satu sama lain, memandangkan pasarannya yang amat terbatas.

Oleh yang demikian, pihak Perbadanan Filem Nasional ini perlulah berusaha lebih giat lagi untuk mendapatkan sokongan dan kerjasama daripada Kerajaan Indonesia untuk membenarkan lebih banyak filem daripada Malaysia secara "proportion", dengan izin, dipertontonkan di Indonesia. Dan kita haruslah juga bersikap liberal terhadap kemasukan filem-filem daripada Indonesia oleh kerana kita harus sedar bahawa kalau kita boleh bersikap liberal terhadap filem-filem daripada luar negeri, daripada Holywood dan sebagainya, tidak ada sebab mengapa kita juga harus membatasi kemasukan filem-filem daripada Indonesia seperti yang pernah disuarakan di dalam forum-forum di luar Dewan ini.

Tuan Pengerusi, saya menyokong.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Kota Melaka.

6.21 ptg.

Tuan Lim Kit Siang (Kota Melaka): Tuan Pengerusi, dua perkara sahaja saya mahu kemukakan.

Yang pertama mengenai perusahaan. Kerajaan sudah berkali-kali bersungut bahawa sektor swasta sudah gagal sebagai enjin pertumbuhan khasnya apabila sekarang pihak Kerajaan bergantung kepada begitu besar atas sektor swasta untuk menyelamatkan ekonomi kita daripada kemelesetan. Tetapi apa yang perlu dibuat ialah untuk Kerajaan mengadakan satu kajian yang mendalam kenapa ada masalah atau krisis keyakinan terhadap perindustrian oleh pihak swasta.

Sungguhpun Kerajaan sudah mengumumkan ada satu kajian terhadap Akta Penyelarasan Perindustrian dan pihak DAP pun semenjak tahun 1970an ada mengatakan bahawa ICA menjadi satu halangan besar terhadap keyakinan sektor swasta dan baru sekarang Kerajaan mengakui perkara ini tersendirinya tidak akan mengatasi masalah krisis kepercayaan kepada pihak swasta.

Sebenarnya perkara yang perlu diambil perhatian ialah kuasa yang begitu sewenang-wenang Kerajaan untuk menukar peraturan undang-undang, dengan izin, mid-stream dan tidak hirau hak-hak mereka yang terlibat tanpa berunding dan diberitahu. Satu contoh yang baik ialah mengenai peraturan yang baru atau guideline yang dikeluarkan oleh Kementerian Perdagangan dan Perindustrian mengenai satu langkah yang ada, satu perubahan yang besar terhadap pemilikan corporate ialah di mana 51% untuk saham-saham baru yang dikeluarkan perlu direzabkan untuk bumiputera. Di masa yang lampau ada 30% direzabkan dan sekarang saki-baki 7% itu atau bahagian yang terbuka untuk ditawarkan kepada orang ramai lagi 30% perlu direzabkan, yang sejumlah ialah 51% dan apa yang sangat menghairankan ialah cara di mana peraturan baru ini diumumkan, dengan izin, with unseemly haste dan cara yang tidak begitu serius oleh kerana bukan diisytiharkan oleh Kementerian Perdagangan dan Perindustrian, tetapi dibuat oleh seorang pegawai daripada satu syarikat yang bertanggungjawab untuk mengeluarkan saham-saham untuk MAS. Rakyat Malaysia yang ada respond kepada tawaran untuk membeli saham-saham itu merasa bahawa mereka ditipu oleh kerana apabila mereka ditawarkan saham-saham prospectus MAS tidak sebut ada lagi satu kategori di mana 30% akan direzab dan bukan untuk terbuka

kepada orang ramai. Tentulah perkara semacam ini akan menimbulkan lagi syak-wasangka sama ada pihak Kerajaan mid-stream boleh tukar peraturan-peraturan, undang-undang dengan merosakkan hak-hak mereka yang terlibat. Saya harap bahawa satu keterangan boleh dibuat oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri kenapa guideline baru ini diumumkan secara begitu tanpa satu-satu sebab yang diberikan dan kenapa mid-stream, kenapa MAS terlibat dan kenapa sebelum itu rakyat tidak diberitahu dalam prospectus dan tidak ada rasa bahawa hak mereka adalah terhilang dengan satu cara yang sangat tidak adil dan sangat tidak berpatutan.

Saya mahu tanya bahawa dengan peraturan yang baru ini di mana 51% saham direzab untuk bumiputera saki-baki 49%, adakah ini 100% terbuka untuk bukan bumiputera ataupun antara saki-baki 49% ini lagi ada satu kuota tanpa rasmi yang dihadkan lagi untuk bumiputera? Saya rasa soalan-soalan ini perlulah dijelaskan dan sehingga sekarang belum ada seorang Menteri kanan tampil ke hadapan untuk memberi keterangan atau sebab-sebab perlu guideline yang baru ini dan cara diumumkan. Saya harap bahawa guideline itu bolehlah ditarik balik oleh kerana, dengan izin, counter-productive dengan tujuan menggalakkan mendapati keyakinan pihak swasta untuk melaburkan di negara kita.

Perkara yang kedua ialah mengenai perdagangan. Kementerian yang berkenaan ada melancarkan satu kempen membeli barang-barang tempatan, tetapi kita tidak boleh tahu sama ada dapat apa-apa hasil yang konkrit untuk mencapai tujuan kempen itu ialah untuk mengatasi defisit invisible, account invisible oleh kerana kita dapati bahawa nampaknya pihak-pihak Kerajaan sendiri tidak

100% mengikut tujuan kempen ini untuk memberi keutamaan kepada barang-barang dan perkhidmatan-perkhidmatan tempatan. Baru-baru ini saya diberitahu daripada Kulai ke Johor Bahru pihak JKR ada menempatkan paip-paip buatan Jepun dan bukan tempatan dan ini bercanggah dengan tujuan membeli barang tempatan. Lagi satu komplek saya dapati ialah untuk bangunan Malayan Banking di mana kontrak "marbling" yang bernilai \$2 juta ada diberi kepada firma Korea. Sungguhpun firma tempatan ada tawar dengan harga yang lebih murah dan 40 orang tempatan sudah siap sedia untuk kerja dan kontrak ini untuk 2 tahun, tetapi kontrak tempatan ditekankan dan kontrak Korea diambil. Adakah ini selaras dengan kempen membeli barang-barang tempatan, dan menggunakan perkhidmatan-perkhidmatan tempatan? Saya harap bahawa perkara-perkara semua ini boleh dibetulkan supaya rakyat akan membuat satu anggapan bahawa Kerajaan sebenar-benarnya serius.

Dalam Soal/Jawab saya pun tanya sama ada pihak Kabinet rela untuk membuat satu contoh di mana semua Menteri-menteri dilarang daripada menggunakan cuti di luar negeri, kenapa mahu pergi ke London, kenapa mahu pergi ke South America, kenapa mahu pergi ke Paris, Vienna, semua harus menggunakan cuti mereka dalam destinasi-destinasi tempatan. Kita mahu dalam tahun depan, tahun PATA, tahun pelancongan, mahu tarik orang luar ke Malaysia. Kalau kita sendiri, Menteri-menteri kita sendiri, pemimpin-pemimpin kita sendiri ketepikan destinasi-destinasi tempatan tentulah kita tidak boleh berjaya termasuk kempen membeli barang-barang tempatan dan menggunakan perkhidmatan-perkhidmatan tempatan. Saya harap bahawa perkara-perkara yang tersebut boleh dapat perhatian dan diperbetulkan.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat bolehkah menjawab dalam masa satu minit dan disambung besok?

6.29 ptg.

Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian (Tuan Muhyiddin bin Haji Mohd. Yassin): Tuan Pengerusi, saya mengucapkan terima kasih kepada beberapa orang Ahli Yang Berhormat yang telah pun memberikan pandangan dan cadangan-cadangan berhubung dengan peruntukan yang diminta di bawah Kementerian Perdagangan dan Perindustrian.

Ahli Yang Berhormat daripada Balik Pulau telah pun membangkitkan satu aspek yang penting iaitu aspek penyertaan bumiputera dalam bidang pengedaran, yang mana telah pun disebutkan bahawa masa ini terdapat kekurangan penyertaan bumiputera dalam beberapa sektor terpenting, khususnya sektor barang-barang yang dianggap sebagai fast selling items

dengan izin, Tuan Pengerusi. Dalam hal ini kita menyedari dalam banyak daripada perkara-perkara yang telah disentuh tadi ada kebenarannya kerana langkah-langkah sentiasa diambil oleh pihak Kementerian untuk memastikan di bidang-bidang dan sektor-sektor tertentu di mana terdapat kurangnya penyertaan bumiputera, maka langkah-langkah perlu diambil supaya syarikat-syarikat induk yang dikenakan syarat untuk melantik ejen-ejen atau wakil-wakil penjual tadi mengambil langkah melantik wakil-wakil yang terdiri daripada kalangan bumiputera.

Tuan Pengerusi: Masa sudah cukup, Yang Berhormat.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Tuan Yang di-Pertua: Mesyuarat ditangguhkan sehingga jam 2.30 petang besok.

Dewan ditangguhkan pada pukul 6.30 petang.